

Solvency & Financial Condition Report (SFCR) 2023

Den Haag, 3 april 2024

Directie NV schade

C0.91

20240314

Inhoudsopgave

SAMENVATTING	5
A. BEDRIJFSACTIVITEITEN EN RESULTATEN.....	5
B. GOVERNANCESYSTEEM.....	6
C. RISICOPROFIEL.....	7
D. WAARDERING VOOR SOLVABILITEITSDOELEINDEN.....	7
E. KAPITAALBELEID.....	8
INTRODUCTIE	9
A. BEDRIJFSACTIVITEITEN EN RESULTATEN	10
A.1 BEDRIJFSACTIVITEITEN.....	10
A.1.1 <i>Bedrijfsprofiel</i>	10
A.1.2 <i>Trends en factoren die van invloed zijn op de onderneming, resultaten en positie</i>	11
A.1.3 <i>Bedrijfsdoelstellingen met inbegrip van relevante strategieën en tijdsaders</i>	14
A.2 VERZEKERINGSTECHNISCH RESULTAAT.....	16
A.2.1 <i>Projectie verzekeringstechnisch resultaat</i>	16
A.2.2 <i>Premie-inkomsten en uitkeringen</i>	16
A.2.3 <i>Risicobeperkingstechnieken in verband met verzekeringsactiviteiten</i>	16
A.2.4 <i>Bedrijfskosten</i>	19
A.2.5 <i>Uitvoeringskosten</i>	19
A.2.6 <i>Algemene bedrijfskosten</i>	19
A.3 BELEGGINGSRESULTAAT.....	20
A.3.1 <i>Inleiding</i>	20
A.3.2 <i>Projectie beleggingsresultaat</i>	21
A.3.3 <i>Beleggingsinkomsten en kosten</i>	22
A.4 RESULTAAT UIT ANDERE ACTIVITEITEN.....	23
A.4.1 <i>Overige baten en lasten</i>	23
B. GOVERNANCESYSTEEM	24
B.1 ALGEMENE INFORMATIE.....	24
B.1.1 <i>Juridische structuur</i>	24
B.1.2 <i>Bestuurlijke structuur</i>	24
B.1.3 <i>Samenstelling directie per 31 december 2022</i>	24
B.1.4 <i>Takenpakket directie</i>	25
B.1.5 <i>Samenstelling Raad van Commissarissen per 31 december 2022</i>	25
B.1.6 <i>Takenpakket Raad van Commissarissen</i>	25
B.1.7 <i>Commissies Raad van Commissarissen</i>	26
B.1.8 <i>Algemene Vergadering van Aandeelhouders</i>	27
B.1.9 <i>Sleutelfuncties</i>	27
B.1.10 <i>Personeel</i>	29
B.1.11 <i>Uitbesteding</i>	29
B.1.12 <i>Rapportages</i>	31
B.1.13 <i>Overleg- en besluitvormingsstructuur</i>	31
B.1.14 <i>Beloningsbeleid</i>	33
B.2 DESKUNDIGHEIDS- EN BETROUWBAARHEIDSBELEID.....	34

B.2.1	<i>Geschiktheid directieleden</i>	34
B.2.2	<i>Geschiktheid (sleutel)functionaris</i>	35
B.2.3	<i>Betrouwbaarheid</i>	36
B.2.4	<i>Permanente educatie</i>	37
B.2.5	<i>Procedure voor aanstelling directielid</i>	38
B.3	RISICOMANAGEMENTSYSTEEM	39
B.3.1	<i>Strategie risicomanagement</i>	39
B.3.2	<i>Governance</i>	43
B.3.3	<i>Risicomanagement functie</i>	45
B.3.4	<i>Besluitvormingsproces</i>	46
B.3.5	<i>Risicobeleid</i>	47
B.3.6	<i>ORSA</i>	53
B.4	INTERNE CONTROLE OMGEVING	57
B.4.1	<i>Algemeen</i>	57
B.4.2	<i>Administratieve en financiële verslagleggingsprocedures</i>	57
B.5	INTERNE AUDIT FUNCTIE	59
B.5.1	<i>Toepassing</i>	59
B.5.2	<i>Onafhankelijkheid en objectiviteit</i>	59
B.6	ACTUARIËLE FUNCTIE	61
B.6.1	<i>Inrichting</i>	61
B.6.2	<i>Werkzaamheden 2023</i>	61
B.7	UITBESTEDING & TOEZICHT	63
C.	RISICOPROFIEL	64
C.1	VERZEKERINGSTECHNISCHE RISICO'S	64
C.2	MARKTRISICO	72
C.2.1	<i>Renterisico</i>	72
C.2.2	<i>Aandelenrisico</i>	72
C.2.3	<i>Spreadrisico</i>	73
C.2.4	<i>Valutarisico</i>	73
C.2.5	<i>Concentratierisico</i>	73
C.3	TEGENPARTIJRISICO	74
C.4	LIQUIDITEITSRISICO	75
C.5	OPERATIONEEL RISICO	75
C.6	OVERIGE MATERIËLE RISICO'S	78
C.6.1	<i>Concentratierisico</i>	78
C.6.2	<i>Gebruik van derivaten</i>	78
C.7	OVERIGE INFORMATIE	79
C.7.1	<i>Maatregelen ter beoordeling van de relevante risico's voor NV schade</i>	79
C.7.2	<i>Afhankelijkheden tussen risico's</i>	80
C.7.3	<i>Risicolimiteringstechnieken</i>	80
C.7.4	<i>Stress testen en gevoeligheidsanalyse</i>	80
D.	WAARDERING VOOR SOLVABILITEITSDOELEINDEN	87
D.1	ACTIVA	88
D.1.1	<i>Beleggingen</i>	88

D.1.2	<i>Vorderingen uit hoofde van herverzekerde voorzieningen</i>	89
D.1.3	<i>Overige vorderingen</i>	89
D.1.4	<i>Vorderingen en verplichtingen uit hoofde van beleggingen</i>	90
D.1.5	<i>Materiële vaste activa</i>	90
D.1.6	<i>Overige activa</i>	90
D.2	TECHNISCHE VOORZIENINGEN	91
D.2.1	<i>Homogene risicogroepen</i>	91
D.2.2	<i>Methoden</i>	92
D.2.3	<i>Grondslagen</i>	94
D.2.4	<i>Economische assumpties</i>	95
D.2.5	<i>Contractgrenzen</i>	95
D.2.6	<i>Herverzekeringspercentage</i>	95
D.2.7	<i>Vereenvoudigingen</i>	96
D.2.8	<i>Onzekerheid</i>	96
D.2.9	<i>Datakwaliteit</i>	97
D.2.10	<i>Materiële verschillen ten opzichte van de vorige rapportageperiode</i>	98
D.2.11	<i>Aannames ten aanzien van gedrag van verzekeringnemers</i>	100
D.3	OVERIGE VERPLICHTINGEN	100
D.3.1	<i>Schulden voor personeelsuitkeringen</i>	101
D.4	ALTERNATIEVE WAARDERINGSMETHODEN	101
D.5	OVERIGE INFORMATIE	101
D.5.1	<i>Latente belastingen</i>	101
E.	KAPITAALBEHEER	102
E.1	EIGEN VERMOGEN	102
E.1.1	<i>Kapitaalbeleid</i>	103
E.2	SOLVABILITEITSKAPITAALVEREISTE (SCR) EN MINIMUMKAPITAALSVEREISTE (MCR)	104
E.2.1	<i>Solvabiliteit en resultaat</i>	104
E.2.2	<i>Versimpelingen</i>	106
E.3	GEBRUIK VAN DE ONDERMODULE AANDELENRISICO OP BASIS VAN LOOPTIJD BIJ BEREKENING VAN HET SOLVABILITEITSKAPITAALVEREISTE	106
E.4	VERSCHILLEN TUSSEN DE STANDAARDFORMULE EN IEDER GEBRUIKT INTERN MODEL	106
E.5	NIET-NALEVING VAN MCR EN NIET-NALEVING VAN SCR	106
E.6	OVERIGE INFORMATIE	106
E.6.1	<i>Maatschappelijk kapitaal</i>	106
E.6.2	<i>Regels voor resultaatbestemming</i>	106
E.6.3	<i>Bestemming van het resultaat</i>	107
E.6.4	<i>SCR gedetailleerd</i>	107
BIJLAGEN		109
BIJLAGE I: RACI-MATRIX VOOR DE AANSTELLING VAN EEN DIRECTIELID		109

Samenvatting

NV Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakingen, hierna te noemen NV schade, is een klantgerichte, empathische arbeidsongeschiktheidsverzekeraar zonder winstoogmerk. NV schade geeft, als onderdeel van de Solvency II wetgeving, inzage in haar solvabiliteit en haar governance- en risicomanagementsysteem door middel van een Solvency and Financial Condition Report (SFCR).

A. Bedrijfsactiviteiten en resultaten

Resultaat en financiële positie

De Solvency II-ratio bedroeg op 31 december 2023 389%. De verhouding is gebaseerd op de Standaardformule als resultaat van € 522,6 miljoen aan Eigen Vermogen en € 134,5 miljoen Solvabiliteit Kapitaalvereiste (SCR).

Met € 99,9 miljoen aan bruto premieomzet in 2023 (-5,1% vergeleken met 2022), is NV schade een van de grotere verzekeraars van Nederland.

Het bedrijfsresultaat stijgt in 2023 met € 45,1 miljoen naar € 46,2 miljoen (2022: € 1,1 miljoen).

Het resultaat is als volgt opgebouwd (belangrijkste componenten):

- (positief) het beleggingsresultaat na rente-afdekking van 15,6 miljoen euro als gevolg van de fors gedaalde rente;
- (positief) een bruto verzekeringstechnisch resultaat van 54,4 miljoen euro;
- (negatief) resultaat op herverzekering van 12,3 miljoen, doordat het positieve verzekeringstechnische resultaat deels wordt afgedragen aan de herverzekeraars;
- (negatief) resultaat op kosten (12,0 miljoen euro) door herijking van de kostengrondslagen.

Het eigen vermogen neemt vanwege het positieve resultaat toe tot 522,7 miljoen euro (2022: 476,5 miljoen euro) en komt uit boven de streefnorm van 295,9 miljoen euro (220% van de SCR) en boven de statutaire reservegrens van 336,2 miljoen euro (250% van de SCR).

De sterke stijging van de SCR heeft, tezamen met het stijgende eigen vermogen, als gevolg dat de SCR-ratio stijgt naar 389% (2021: 363%). De SCR-ratio ligt ultimo 2023 139%-punt boven de ten doel gestelde range van een SCR-ratio tussen de 220% en 250% en komt boven de statutaire reservegrens van 250% uit.

Meer details over de bedrijfsactiviteiten en resultaten van NV schade zijn beschreven in hoofdstuk A bedrijfsactiviteiten en Resultaten (pagina 11).

Onze kerncijfers

Kerncijfers x 1.000 euro	2023	2022	2021	2020	2019
Eigen vermogen (aanwezig vermogen)	522,9	476,5	475,4	424,8	396,3
SCR conform Solvency II	134,5	131,1	172,4	160,9	161,9
Streefnorm	295,9	288,5	379,2	313,8	340
Statutaire reservegrens	336,2	327,8	430,9	418,5	385,3
Solvabiliteitsratio (EV/SCR)	389%	363%	276%	264%	245%
Resultaat (1)	46,2	1,1	50,5	27,8	58,5
Premiebaten (2)	99,8	105,1	102,8	97,7	93
Totaal schaden (uitkeringen) (2)	45	46,7	46,9	46,7	46,2

1. Het eigen vermogen en het resultaat zijn op grond van SII grondslagen weergegeven. Ultimo 2022 is het eigen vermogen 16,2 miljoen euro lager (2022: 17,8 miljoen euro lager) dan het eigen vermogen in de balansesheet van QRT S.02.01 en het resultaat is 1,6 miljoen euro lager (2022: 7,1 miljoen euro lager). Dit is het gevolg van een waarderingsverschil voor wat betreft de technische voorzieningen (actieve premievoorziening wel gevormd onder Solvency II, maar niet onder Dutch GAAP in de jaarrekening).

2. Het betreft de Bruto premiebaten en Bruto uitkeringen (geboekte schaden), voor aftrek van het aandeel herverzekeraars.

B. Governancesysteem

NV schade is in 1993 opgericht voor de uitvoering van de cao-AvIM (Aanvullende Invaliditeitspensioen Metaal en Techniek), en kent een paritaire (50/50) zeggenschap van werkgevers en werknemers in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. NV schade is statutair gevestigd te 's-Gravenhage. Stichting Vakraad Metaal en Techniek is de aandeelhouder van NV schade. Deze heeft alle certificaten van aandelen uitgegeven aan Stichting Administratiekantoor Schadeverzekering Metaal en Technische bedrijfstakken.

De directie van NV schade bestaat uit twee directeuren. Zij vormen een collegiaal bestuur en zijn daarmee gezamenlijk verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur van NV schade. De directie is zodanig samengesteld dat zij haar functie naar behoren kan vervullen. Complementariteit, collegiaal bestuur en diversiteit zijn een voorwaarde voor een goede functie vervulling door de directie.

De directie van NV schade legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen (RvC) en aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders (hierna: AvA). De RvC heeft als taak toezicht te houden op het gevoerde beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in NV schade en staat de directie met raad terzijde.

C. Risicoprofiel

De strategie en doelstellingen van NV schade zijn van invloed op het risicoprofiel van de verzekeraar. NV schade streeft geen winst na en heeft geen groeistrategie maar wil slechts datgene waarvoor zij is opgericht heel erg goed doen. Het productportfolio dat NV schade biedt is constant en past binnen de kaders van de uitvoering van de cao AvIM. NV schade kent geen strategie voor verdere product- of marktontwikkeling. Het risicobeheersingssysteem van NV schade is ondersteunend hieraan.

Ten einde haar (strategische) doelstellingen te waarborgen heeft NV schade een Risicomanagement functie (RMF) ingericht. De Risicomanagement functie heeft als missie het op een integrale wijze bewaken en bevorderen van de risicocultuur van NV schade. De Risicomanagement functie ziet toe op de effectieve werking van de integrale risicomanagementsysteem en risicomanagementcyclus waarbinnen risico's worden geïdentificeerd, geanalyseerd, beheerst en gemonitord. Daarbij faciliteert en adviseert de Risicomanagement functie vanuit een tweedelijns positie de business bij het beheersen van de risico's op een verantwoorde wijze, passend binnen de gestelde grenzen. Tevens stimuleert de Risicomanagement functie de bewustwording van risico's in de business en daarmee de beheerste bedrijfsvoering. De Risicomanagement functie stelt het algemeen risicomanagementbeleid op en ondersteunt de eerste lijn op het gebied van alle risicocategorieën.

De risicostrategie maakt duidelijk hoeveel risico's NV schade wenst te nemen. De risicostrategie is uitgewerkt in het risicobereidheidsraamwerk. Het risicobereidheidsraamwerk van NV schade stelt vast welke risico's NV schade wenst te accepteren, te beheersen, over te dragen of te beëindigen gegeven de strategie en het kapitaalbeleid.

D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

Vanaf 1 januari 2016 is de Solvabiliteit II Richtlijn (Solvency II) in werking getreden. Onder Solvency II dienen verzekeraars een eigen vermogen te hebben dat gelijk of hoger is dan de SCR (Solvency Capital Requirement). De balans van NV schade is opgesteld in overeenstemming met Artikel 10 van de Gedelegeerde Verordening 2015/35.

NV schade ijkt reeds vanaf 2012 haar solvabiliteitspositie aan de SCR, en in al die jaren lag het eigen vermogen van NV schade ook altijd boven die grens. Naast de SCR heeft NV schade in haar Kapitaalbeleid ook een interne norm, streefnorm en statutaire reservegrens gedefinieerd die allen afhankelijk zijn van de SCR. De streefnorm betreft de door NV schade gewenste solvabiliteit.

Elk kwartaal wordt de solvabiliteit van NV schade gemonitord aan de hand van SCR berekeningen. Daarnaast is er een interne kapitaalsvereiste, waarbij maatregelen worden getroffen indien de solvabiliteit onder bepaalde waarden zakt. Dit is nader uitgewerkt in het kapitaalbeleid.

E. Kapitaalbeleid

Het kapitaalbeleid van NV schade is erop gericht financiële tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit van de onderneming in gevaar komt. Hiertoe wenst NV schade een extra vermogen (weerstandsvermogen) aan te houden naast de technische voorzieningen die gebaseerd zijn op best estimate grondslagen en een risicomarge.

Het kapitaalbeleid kent op hoofdlijnen de volgende kenmerken:

- Interne norm van 170%.
- Streefnorm van 220%.
- Statutaire reservegrens van 250%.
- Economische rente-afdekking van 100%.

Het kapitaalbeleid en de kapitaalgrenzen worden jaarlijks getoetst. In de ORSA worden de kapitaalgrenzen voor de gehele projectieperiode constant verondersteld.

Introductie

Dit Solvency & Financial Condition Report (SFCR) is opgesteld voor de solo-entiteit NV Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakken (hierna: NV schade) met LEI code 549300PUU3FV1O2XDA27.

NV schade is de arbeidsongeschiktheidsverzekeraar in de bedrijfstak Metaal en Techniek en het motorvoertuigen- en tweewielerbedrijf (hierna: MT en automotive).

Vanwege het langlopende karakter van de aangeboden producten wordt het verzekeringstechnisch risico van NV schade onder de richtlijn Solvency II volledig gerubriceerd onder de categorie 'Zorg Als Leven' (Health Similar to Life Techniques).

De structuur van dit SFCR-rapport is opgesteld conform annex XX van de Solvency II Directive Delegated Regulation. De inhoudelijke onderwerpen zijn gebaseerd op artikelen 51 tot 56 van Solvency II Directive en op richtlijn 292 tot en met 298 en richtlijn 359 van de Delegated Regulation. Daarnaast zijn de gepresenteerde cijfers in dit rapport in lijn met de aan de toezichthouder gerapporteerde Quantitative Reporting Templates (QRT).

De functionele valuta van de onderneming is euro. Bedragen zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven.

A. Bedrijfsactiviteiten en resultaten

A.1 Bedrijfsactiviteiten

A.1.1 Bedrijfsprofiel

NV Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakingen (hierna: NV schade) is een naamloze vennootschap zonder gekwalificeerde of verbonden ondernemingen. NV schade is opgericht door werkgevers- en werknemersorganisaties uit de metaal en techniek- en automotive branche en is daarmee de arbeidsongeschiktheidsverzekeraar voor werkgevers en werknemers in deze bedrijfstak. De Metaal en Techniek is een dynamische bedrijfstak waarin het product en de innovatie via techniek centraal staan. De oprichters, vakbonden en werkgevers, zijn zeer betrokken bij de dagelijkse bedrijfsvoering en beslissen mee over alle belangrijke aspecten van de dienstverlening. De verzekeringsproducten zijn samen met hen op maat voor de sector ontwikkeld en worden uitsluitend in Nederland aangeboden.

NV schade is een sociale verzekeraar zonder winstoogmerk, zonder kleine lettertjes en met een soepel uitkeringsbeleid. NV schade wil dienstverlening aanbieden met een uitstekende prijs-kwaliteitverhouding die is toegespitst op haar bedrijfstak. Klanttevredenheid staat centraal in de missie, visie, kernwaarden en strategie. NV schade kiest daarom voor collectieve, eenvoudige producten in combinatie met persoonlijke dienstverlening.

De ambitie is op gebied van prijs, kwaliteit en klanttevredenheid tot de drie beste arbeidsongeschiktheidsverzekeraars van Nederland te behoren.

Ultimo 2023 waren er 12 vaste medewerkers in loondienst (2022: 15)

Bezoekadres: NV Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakingen
Prinses Beatrixlaan 15
2595 AK DEN HAAG

Postadres: NV Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakingen
Postbus 30304
2500 GH DEN HAAG

NV schade valt onder de Nederlandse wet- en regelgeving en staat als solo-verzekeraar onder toezicht van De Nederlandsche Bank (DNB). De verplichtingen van NV schade worden onder Solvency II volledig gerubriceerd onder de branche/ categorie 'Zorg Als Leven' (Health Similar to Life Techniques).

Accounttoezichthouder DNB: mevrouw E. Teuwisse
Externe accountant: de heer drs. S. Spiessens RA (Ernst & Young Accountants LLP)

A.1.2 Trends en factoren die van invloed zijn op de onderneming, resultaat en positie

Trends en factoren van invloed op de onderneming

De effecten van COVID-19 op onze bedrijfstak

NV schade volgt de ontwikkelingen van Covid-19 voor de bedrijfstak nauwlettend. Er is geen negatieve impact te zien op de werkgelegenheid van de metaal- en techniek en automotive branche als geheel. Het aantal verzekerden is stabiel.

Als we kijken naar de arbeidsparticipatie van de arbeidsongeschikten werknemers zagen we een tijdelijke dip in 2020 door de Covid-19 crisis. Er waren meer arbeidsongeschikte werknemers met een afname van de arbeidsparticipatie dan de een toename. In 2021 is het beeld hersteld en dit heeft zich voortgezet in 2022 en 2023. De arbeidsparticipatie neemt toe. In de schatting van de werkloosheidsrisico wordt vanaf 2020 de verdeling bepaald op een volledige economische cyclus. Hierdoor zijn jaren met een hogere en lagere werkloosheid evenredig in de schattingen opgenomen. Dit maakt het model robuust.

Het effect van het Corona virus leidt in de portefeuille nauwelijks tot een groter aantal arbeidsongeschikten. Landelijk zien we op een toename van de WIA-instroom door Long Covid. Dit betreft met name vrouwen.

Effecten van uitvoeringsproblemen UWV

Net als in 2022 heeft het UWV te maken met (keurings) achterstanden als gevolg het structurele tekort aan keuringsartsen. Hierdoor is er sprake van een hoog aantal voorschotten. Door deze werkachterstanden bij het UWV stijgt de instroom in het aantal volledig arbeidsongeschikten, maar stijgt ook de doorstroom vanuit volledig arbeidsongeschiktheid naar andere arbeidsongeschiktheids-statussen en herstel. Deze verhoogde doorstroom is waar te nemen in de meest recente boekjaren. In verband hiermee worden de doorstroomkansen in de modellen vanuit volledig arbeidsongeschiktheid gebaseerd op de meest recente boekjaren. Als tijdelijke maatregel, om het capaciteitsprobleem op te lossen, is besloten om 60-plussers niet meer te keuren door een arts. De maatregel is verlengd tot en met 2024. Iedereen die aanmerking komt voor een WGA-uitkering wordt 80-100% arbeidsongeschikt verklaard. Dit houdt in dat deze personen niet meer in aanmerking komen voor een WGA-hiaat uitkering. Dit werkt lastenverlagend voor NV schade. Het percentage voorschotten is in de portefeuille gedaald van 40% naar 30% door de maatregel.

Aanpassing indexatie uitkeringen als gevolg van hoge inflatie

Met ingang van 1 januari 2023 heeft NV schade haar polisvoorwaarden verruimd ten aanzien van de indexatie van de uitkeringen. De grens voor onvoorwaardelijke indexatie is verhoogd van 2% naar 3%. In de huidige tijd van hoge inflatie was de grens van 2% niet meer passend. De grens van 3% sluit goed aan bij de grenzen die in de markt worden gehanteerd. Daarnaast is overgestapt van een indexatie die de CAO volgt naar een indexatie die de WIA-uitkeringen van het UWV volgt. NV schade heeft de intentie (dit is echter geen verplichting) om binnen een acceptabel risico voldoende additioneel rendement te genereren om de uitkeringen aan verzekerden zoveel mogelijk

waardevast te houden. In de situatie dat de WIA-indexatie van het UWV hoger is dan 3% kan NV schade besluiten op basis van haar financiële positie om meer dan 3% te indexeren. Per 1 januari 2024 heeft NV schade de uitkeringen verhoogd met 7%.

Verhoging van de maximale eindleeftijd

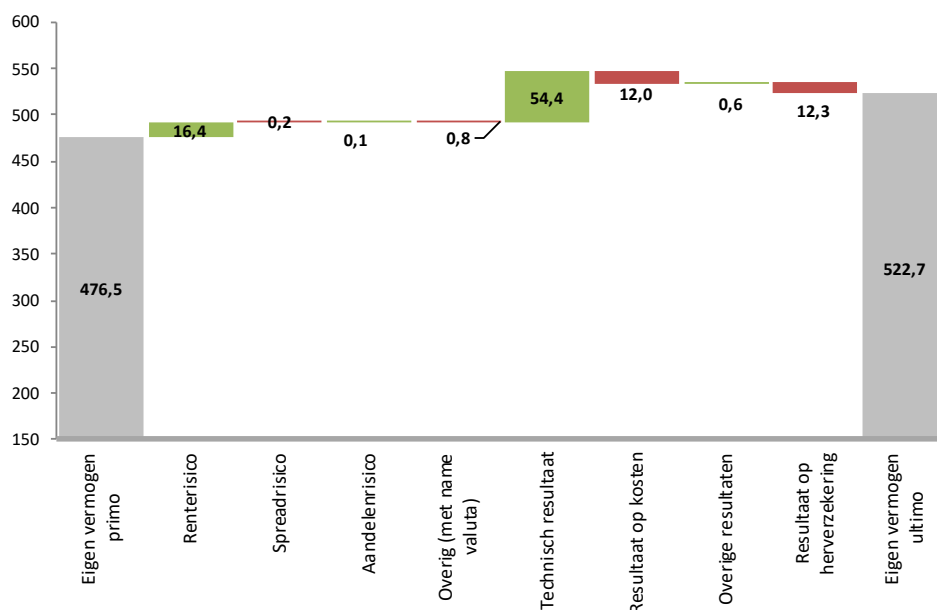
De maximale eindleeftijd is verruimd van 67 naar 70 jaar in de polisvoorwaarden. Voor de bestaande uitkeringen van de WIA-werknemers, WIA-excedent en WIA-excedent top verzekeringen is deze verruiming ook van toepassing. Met deze verruiming sluiten we op dit moment aan bij de verwachte maximale AOW-leeftijd. Deze verruiming van de dekking is gefinancierd vanuit de discretionaire AOW-voorziening die in het verleden gevormd is. De premie hoeft niet aangepast te worden. In de premie is een opslag voor de financiering van de AOW-voorziening opgenomen.

Resultaat en financiële positie

Uitsplitsing totale resultaat 2023

NV schade heeft over 2023 een klinkend positief resultaat behaald van 46,5 miljoen euro (2021: 1,1 miljoen euro positief).

Uitsplitsing resultaat 2023 (x 1 mln. euro) - SII grondslagen

Het resultaat over 2023 kan uitgesplitst worden in beleggingsresultaten en verzekeringstechnische resultaten. Met name het verzekeringstechnische resultaat ter grootte van 54,4 miljoen euro heeft positief bijgedragen aan het resultaat van NV schade. Dit komt met name door hoge vrijval van de voorzieningen, doordat het UWV de loonaanvullingsuitkering meer heeft geïndexeerd dan verwacht. Hierdoor hoeft NV schade minder aan te vullen bij de Hiaat uitkering. Daarnaast leidt het toevoegen van de winstgevende premiejaarlaag 2024 tot een positief resultaat. Het positieve resultaat wordt deels tenietgedaan door de 4% extra indexatie van de NV schade grondslag, waardoor de indexatie

7% bedraagt per 1-1-2024. Het resultaat op kosten, heeft met 12 miljoen negatief (2021: 11,6 miljoen euro positief) een verlagend effect op het totaalresultaat. Het negatieve resultaat volgt met name uit de herijking van de kostengrondslagen waarin de verhoogde begrote uitvoeringskosten zijn verwerkt.

Beleggingsresultaat (66,4 miljoen euro positief)

Het beleggingsresultaat na rente-afdekking draagt per saldo met 66,4 miljoen euro positief bij aan het resultaat (2022: 85,5 miljoen euro negatief). Dit resultaat kan als volgt worden verklaard:

- Op het lopen van renterisico is in de beleggingsportefeuille bij een substantieel gedaalde rente een positief resultaat behaald van 16,4 miljoen euro na afdekking van het renteresultaat technische voorziening van 50,9 miljoen euro;
- De aandelenportefeuille van NV schade was klein (ruim 1 miljoen euro) en heeft onder de markt omstandigheden van 2023 met circa 0,1 miljoen euro positief bijgedragen aan het resultaat. De aandelen zijn begin augustus 2023 verkocht;
- Stijgende spreads op hypotheke hebben voor circa 0,2 miljoen euro negatief bijgedragen aan het resultaat;
- De overige beleggingsresultaten (met name valutarisico) droegen in 2023 met circa 0,8 miljoen euro negatief bij aan het resultaat. Het relatief beperkte resultaat op valutarisico is een gevolg van ons beleggingsbeleid om het valutarisico van de Amerikaanse Dollar en het Britse Pond volledig af te dekken, waardoor er een beperkte blootstelling resteert naar andere valuta's.

Resultaat herverzekering (12,3 miljoen negatief). Dit komt met name doordat het positieve verzekeringstechnisch resultaat deels wordt afgedragen aan de herverzekeraars van Construct 4 en 5. De overige resultaten droegen met 0,6 miljoen euro positief bij aan het totaalresultaat.

Balans

Schematisch kan de balans van NV schade op hoofdlijnen uitgesplitst worden zoals onderstaand weergegeven.

De activa van NV schade bestaan vrijwel volledig uit beleggingen. Daarnaast heeft NV schade vorderingen en overige activa en afgeleide financiële instrumenten op de activazijde van de balans opgenomen. De overige activa bestaan grotendeels uit liquide middelen.

Aan de passiva zijde wordt het overgrote deel gevormd door de technische voorzieningen. Ultimo 2023 bedroegen de netto technische voorzieningen 602,4 miljoen euro (2022: 480,7 miljoen euro).

Ten opzichte van ultimo 2022 zijn de netto technische voorzieningen met 121,7 miljoen euro gestegen. Hieraan liggen verschillende factoren ten grondslag, waaronder de jaarlijkse herijking van de grondslagen, de assumpties van de technische voorzieningen en een eindafrekening met herverzekeraars waardoor de herverzekerde technische voorzieningen zijn afgenomen.

A.1.3 Bedrijfsdoelstellingen met inbegrip van relevante strategieën en tijdsaders

Strategie van NV schade

NV schade is en blijft een verzekeraar met hart voor de klant en persoonlijke dienstverlening. Vanaf haar ontstaan in 1993 heeft bij NV schade het belang van haar klanten, de werknemers en werkgevers in de metaal en techniek en de automotive branche, vooropgestaan. De strategie van NV schade is gericht op de optimale uitvoering van de CAO AVIM. Dat doet NV schade door het aanbieden van verzekeringen die een aanvulling geven bij arbeidsongeschiktheid en de persoonlijke dienstverlening die op hoog niveau wordt uitgevoerd met waardering voor de klant.

Omdat het merendeel van de dienstverlening is uitbesteed, hecht NV schade belang aan het voeren van de regie op deze uitbesteding en het daadwerkelijk aantoonbaar in control zijn, zodat er sprake is van een beheerste integere bedrijfsvoering.

Overgang naar CoMetec

Ondanks de overgang naar CoMetec is de dienstverlening naar klanten in grote lijnen doorgezet zoals deze altijd heeft plaatsgevonden. Dit verdient een groot compliment naar alle betrokken afdelingen binnen zowel NV schade als CoMetec. Uiteraard waren er in de beginfase veel vragen van klanten over sommige wijzingen, maar er zijn geen grote problemen geweest en klanten hebben niet tot nauwelijks hinder ondervonden van de overgang. In de loop van het jaar is de gehele dienstverlening stabiel en beter geworden en was er ruimte om de overlegstructuren rondom klachtenmanagement en de verbetercyclus opnieuw vorm te geven. Dit zorgde ervoor dat we medio 2023 qua verbeteringen in de dienstverlening alweer in normaal vaarwater zaten en niet tegen grote problemen zijn aangelopen die hun oorsprong vonden in de overgang.

Klanttevredenheid en Gouden Oor

In 2023 was er voor het eerst in jaren geen regulier klanttevredenheidsonderzoek. Dit wil echter niet zeggen dat NV schade de klanttevredenheid minder belangrijker is gaan vinden. Met de overgang naar CoMetec hebben wij bewust gekozen voor een specifieke focus op de belangrijkste processen binnen de nieuwe samenwerking. Hier zijn gerichte enquêtes uitgestuurd om naar de klantbeleving te vragen en eventuele verbeteringen op te halen. De vragenlijst rondom het facturatieproces, het proces waar de grootste verandering voor klanten heeft plaatsgevonden, is tijdens deze uitvragen beoordeeld met een 6,9 (Q1) en een 6,8 (Q2). De klantsignalen uit dit soort enquêtes zijn allemaal meegenomen om in de tweede helft van het jaar verbeteringen door te voeren in het proces. Vanaf

2024 zal weer gestart gaan worden met een regulier KTO. Vanaf dat moment wordt zichtbaar wat de impact is van de doorgevoerde verbeteringen.

De Stichting Gouden Oor is ook in 2023 weer langs geweest. Hoewel we geen nieuwe beoordeling hebben gekregen, was dit voor NV schade en CoMetec wel een mooi extra meetmoment om te kijken hoe de dienstverlening er voorstaat ten opzichte van de voorgaande jaren. De conclusie hiervan was dat de kwaliteit van de dienstverlening nog altijd op hoog niveau is, maar dat er nog wel stappen kunnen worden gezet om het verder te verbeteren. Ook deze verbeteringen zullen in 2024 breed worden opgepakt.

Digitale dienstverlening

Gedurende het hele jaar is er veel aandacht geweest voor onze digitale dienstverlening. De introductie van de nieuwe portalen Mijn CoMetec (werkgevers) en Mijn NV schade (werknemers) is een groot aandachtspunt geweest. Werkgevers hadden vanaf 1 januari 2023 hun nieuwe werkgeversnummer nog om in te loggen in hun portaal. Met juiste en tijdige communicatie, ondersteund door een online tool waar werkgevers hun nieuwe nummer konden opvragen, heeft ervoor gezorgd dat deze transitie soepel is verlopen.

De doorontwikkeling van de portalen heeft het hele jaar plaatsgevonden. Er zijn verschillende nieuwe functionaliteiten toegevoegd. Enerzijds om meer informatie te verschaffen, anderzijds om klanten meer mogelijkheden te geven. Aan het einde van het jaar is tevens hard gewerkt om eHerkenning als nieuwe inlogmethode mogelijk te maken. Dit brengt nog meer gemak en vooral veiligheid naar het werkgeversportaal. De lancering staat gepland voor eind 2023/begin 2024. De doorontwikkeling van de portalen gaat ook volgend jaar verder. Zo worden er op dit moment mogelijkheden voor DigiD onderzocht.

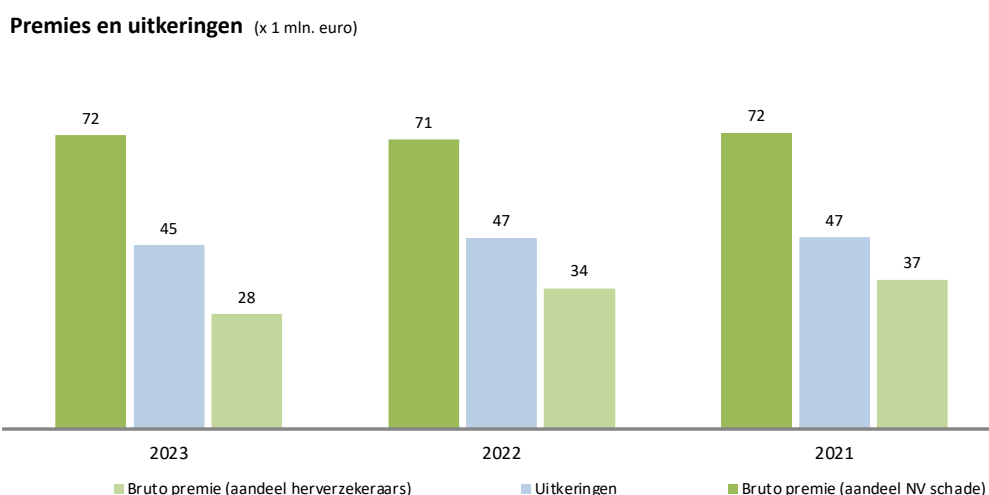
A.2 Verzekeringstechnisch resultaat

A.2.1 Projectie verzekeringstechnisch resultaat

NV schade berekent de technische voorzieningen op basis van 'best estimate' grondslagen en hanteert daar boven op een risicomarge. De a priori verwachting is dat het verzekeringstechnisch resultaat de vrijval van de risicomarge omvat en eventuele ingerekende winsten/verliezen uit toekomstige premies. De bijbehorende risicomarge is gelijk aan 5,6 miljoen euro.

Door herijking van best estimate reserveringsassumpties kunnen na afsluiten van de contracten verwachte winsten of verliezen ontstaan. Het daadwerkelijke verzekeringstechnische resultaat is afhankelijk van verschillende factoren. Met name ontwikkelingen in de mate van arbeidsongeschiktheid, benutting van de restverdien capaciteit (het 'werkloosheidsrisico') en kosten die afwijken van de 'beste estimate' van NV schade zullen van invloed zijn op het daadwerkelijke verzekeringstechnische resultaat.

A.2.2 Premie-inkomsten en uitkeringen

De bruto verdiende premie (inclusief de herverzekeringspremies) over 2023 bedraagt 99,8 miljoen euro (2022: 105,1 miljoen euro). De bruto verdiende premie is daarmee in 2023 gedaald met 5,3 miljoen euro. De afname wordt met name verklaard de verlaging van de klantpremiepercentages met 10% bij het Bodem- en Hiaat-product. Dit effect wordt deels tenietgedaan door de verhoogde loonsommen.

In 2023 betrof het herverzekerde deel van de bruto premies 28,1 miljoen euro (2022: 34,4 miljoen euro).

In 2023 heeft NV schade in totaal voor 45 miljoen euro aan uitkeringen (geboekte schaden) verricht. (2022: 46,7 miljoen euro).

A.2.3 Risicobeperkingstechnieken in verband met verzekeringsactiviteiten

Het verzekeringstechnisch risico betreft alle risico's verbonden aan verplichtingen uit hoofde van verzekeringsactiviteiten, met uitzondering van componenten die onder **marktrisicofactoren** of onder **operationele risicofactoren** vallen.

Als onderdeel van het risicoraamwerk heeft NV schade zowel een premiebeleid als een voorzieningenbeleid opgesteld. Voor de procedures en inhoud omtrent premies en voorzieningen wordt naar deze beleidsstukken verwezen. Daarnaast heeft NV schade een deel van haar portefeuille herv verzekerd. Dit dient ter mitigatie van het langlevens-, invaliditeits-, herzienings- en catastroferisico. Hieronder worden de verzekeringstechnische risico's van NV schade genoemd:

Kortlevenrisico:

RISICO: Het risico dat de verzekeraar loopt als een verzekerde persoon korter leeft dan op basis van de gehanteerde overlevingstafel wordt verwacht.

MAATREGEL: Dit is geen relevant risico voor NV schade, aangezien een hoger sterftepercentage leidt tot minder arbeidsongeschiktheidsuitkeringen.

Langlevensrisico:

RISICO: Het risico dat de verzekeraar loopt als een verzekerde persoon langer leeft dan op basis van de gehanteerde overlevingstafel wordt verwacht.

MAATREGEL: De directie van NV schade ziet het langlevensrisico als verwaarloosbaar, omdat er na de AOW-leeftijd geen uitkeringen meer worden uitbetaald. Het langlevensrisico is daarnaast beperkt, omdat de levensverwachting en opleidingsniveau van de verzekerden lager is dan de gemiddelde levensverwachting en opleidingsniveau in Nederland. Landelijke ontwikkelingen ten aanzien van de sterftcijfers worden tenminste jaarlijks bewaakt. Indien nodig worden de gehanteerde grondslagen aangepast. NV schade ziet geen aanleiding om aanvullende risicomitigerende maatregelen te nemen of aanvullende buffers aan te houden voor het langlevensrisico bovenop de al geldende kapitaalvereiste in de SCR.

Invaliditeits- en morbiditeitsrisico:

RISICO: Het risico dat mensen meer invalideren en minder revalideren dan verwacht.

MAATREGEL: NV schade heeft voor de WGA-basisverzekering en voor de WIA-excedentverzekeringen een scherp acceptatiebeleid. Werknemers in de bedrijfstak worden automatisch toegelaten tot het cao-product WIA-werknemersverzekering. Vanwege de grote aantallen deelnemers is dit een aanvaardbaar risico en een dergelijke uitvoering is bovendien uit kosten oogpunt aantrekkelijk.

NV schade voert een actief re-integratiebeleid dat erop gericht is zoveel mogelijk arbeidsongeschikte deelnemers te re-integreren.

De premies van NV schade worden elk jaar opnieuw vastgesteld, zodat indien nodig kan worden bijgestuurd als ontwikkelingen op het gebied van het invaliditeits- en morbiditeitsrisico daar om vragen. In dat kader heeft NV schade vorig jaar in een samenwerking met een data analytics partij een trendanalyse uitgevoerd om de gevolgen van Covid (zoals long covid en de uitvoeringsproblemen bij het UWV) in kaart te brengen met als doel het vroegtijdig signaleren van (wijzigingen in) het arbeidsongeschiktheidsrisico.

Kostenrisico:

RISICO: Het risico op hogere kosten dan voorzien.

MAATREGEL: NV schade heeft over de uitvoering van de verzekeringsadministratie en het vermogensbeheer meerjarige tariefafspraken met haar uitbestedingspartner gemaakt. Ook voor tussenpersonen en herverzekeraars is het tarief, van een vast percentage van de premie, voor meerdere jaren overeengekomen. De kosten voor de verzekeringsadministratie, bureaustkosten van NV schade, kosten voor tussenpersonen en herverzekeraars worden ingerekend in de premie. De premie wordt jaarlijks vastgesteld, waarbij de opslag voor kosten, indien nodig, kan worden bijgesteld. In de technische voorziening wordt rekening gehouden met de daadwerkelijk verwachte kosten in een afwikkelingsscenario op basis van de huidige uitvoeringsovereenkomst.

Herzieningsrisico:

RISICO: Het risico dat annuïteiten waarbij de uitkeringen die op basis van de onderliggende verzekering verschuldigd zijn kunnen toenemen als gevolg van de veranderingen in wetgeving of in de gezondheidstoestand van de verzekerde persoon.

MAATREGEL: NV schade stelt vast dat het herzieningsrisico niet of slechts beperkt van toepassing is op de uitkeringen die zij doet. Dit omdat NV schade bij het vaststellen van de premies en in de technische voorzieningen reeds rekening houdt met 3% onvoorwaardelijke toeslagverlening. De belangrijkste van de herzieningsrisico's betreft daarom de mogelijke extra schade wanneer de werkloosheid hoger uitvalt dan verwacht. In dat geval zullen de verzekeringen van NV schade een hogere aanvulling moeten doen op de wettelijke arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, wat voor NV schade zal leiden tot hogere uitkeringslasten. NV schade houdt daarom rekening met een extra kapitaalsbeslag ter hoogte van 4 procent van de best estimate voorziening conform het standaardmodel. De overige maatregelen voor het herzieningsrisico worden beschreven onder het werkloosheidsrisico.

Werkloosheidsrisico:

RISICO: Het risico dat de werkloosheid hoger uitvalt dan verwacht waardoor NV schade wordt geconfronteerd met hogere uitkeringslasten. Dit komt omdat NV schade producten voert waarbij de uitkering hoger is naarmate de deelnemer voor een groter deel werkloos is.

MAATREGEL: Om dit risico en het herzieningsrisico te mitigeren hanteert NV schade een actief re-integratiebeleid. Verder bewaakt NV schade de ontwikkeling van de werkloosheid in de bedrijfstak en de arbeidsparticipatie van (gedeeltelijk) arbeidsongeschikten op structurele basis. De premie wordt elk jaar opnieuw vastgesteld, zodat hierop indien nodig kan worden bijgestuurd. Daarnaast doet NV schade jaarlijks een expertschatting van het werkloosheidsrisico en toetst zij of dit aanleiding geeft de buffer voor herzieningsrisico te herzien. Het werkloosheidsrisico is geen onderdeel van de standaard formule van Solvency II, het herzieningsrisico is het meest gelijkende risico. Dit, in combinatie met de aanwezige risicomarge in de premie en de overige beheersmaatregelen, acht NV schade voldoende om het werkloosheidsrisico en het herzieningsrisico af te dekken.

Catastroferisico:

- RISICO:** Het risico op verlies door de eventuele uitbraak van pandemieën, epidemieën, massale ongevallen en door het clusteren van risico's onder extreme situaties.
- MAATREGEL:** De verzekeringsportefeuille van NV schade is sterk geconcentreerd in de MT en automotivebranche, echter is deze gelijk verspreid over het land en betreft het voornamelijk kleine bedrijven. NV schade acht het onwaarschijnlijk dat in het geval van een eventuele uitbraak van pandemieën, epidemieën of bij massale ongevallen de MT en automotivebranche zwaarder getroffen zal worden dan andere bedrijfstakken in Nederland. Desalniettemin volgt NV schade de ontwikkelingen van Covid-19 voor de bedrijfstak nauwlettend. Er is geen negatieve impact te zien op de werkgelegenheid van de metaal- en techniek en automotive branche als geheel. Het aantal verzekerden is stabiel. Het effect van het Corona virus leidt in de portefeuille nauwelijks tot een groter aantal arbeidsongeschikten. Landelijk wordt er een toename waargenomen van de WIA-instroom door Long Covid. Dit betreft met name vrouwen. Echter leidt deze toename in de portefeuille nauwelijks tot een groter aantal arbeidsongeschikten.
- Door (keurings)achterstanden bij het UWV is de instroom van volledig arbeidsongeschikten gestegen, maar ook de doorstroom naar ander arbeidsongeschiktheids-statussen en herstel zijn gestegen. In verband hiermee worden de doorstroomkansen in de modellen vanuit volledige arbeidsongeschiktheid gebaseerd op de meest recente boekjaren.

A.2.4 Bedrijfskosten

De kosten van de verzekeringsactiviteiten zijn uitgesplitst in uitvoeringskosten, inclusief provisies en (algemene) bedrijfskosten. Voor 2023 bedroeg het totaal van deze kosten 26,3 miljoen euro (2022: 36,5 miljoen euro). Hiervan heeft 11,9 miljoen euro betrekking op uitvoeringskosten CoMetec, 1,4 miljoen euro op vergoedingen aan tussenpersonen en 12,9 miljoen op algemene bedrijfskosten (zie A.2.6), waarvan 5,4 miljoen projectkosten zijn. De vergoedingen voor tussenpersonen worden berekend als percentage van de verzekeringspremie.

A.2.5 Uitvoeringskosten

De uitvoeringskosten over 2023 inzake de uitvoering WIA-en WAO-producten bedragen een fixed price afspraak met de uitvoerder CoMetec gedurende een periode van 3 jaar.

A.2.6 Algemene bedrijfskosten

Onder de algemene bedrijfskosten vallen onder meer de kosten van de directie en de RvC, personeelskosten van NV schade, externe inhuur derden en Solvency II sleutelfunctionarissen alsook de kantoorkosten. De Algemene bedrijfskosten zijn in 2023 ten opzichte van 2022 gedaald met 7,6 miljoen euro tot een bedrag van 12,9 miljoen euro.

A.3 Beleggingsresultaat

A.3.1 Inleiding

Het beleggingsresultaat (inclusief renteresultaat technische voorziening van 50,9 miljoen euro negatief) draagt per saldo met 15,6 miljoen euro positief bij aan het resultaat van NV schade (2022: circa 85,5 miljoen euro negatief). Dat kan als volgt worden verklaard:

- Op het lopen van renterisico is in de beleggingsportefeuille bij de fors gedaalde rente een positief resultaat behaald van 16,4 miljoen euro (inclusief renteresultaat technische voorziening van 50,9 miljoen euro negatief);
- De aandelenportefeuille van NV schade was klein (ruim 1 miljoen euro) en heeft onder de marktomstandigheden van 2023 met circa 0,1 miljoen euro positief bijgedragen aan het resultaat. De aandelen zijn begin augustus 2023 verkocht;
- Stijgende spreads op hypotheeklen hebben voor circa 0,2 miljoen euro negatief bijgedragen aan het resultaat;
- De overige beleggingsresultaten (met name valutarisico) droegen in 2023 met circa 0,8 miljoen euro negatief bij aan het resultaat. Het relatief beperkte resultaat op valutarisico is een gevolg van ons beleggingsbeleid om het valutarisico van de Amerikaanse Dollar en het Britse Pond volledig af te dekken, waardoor er een beperkte blootstelling resteert naar andere valuta's.

De premies die NV schade van haar klanten ontvangt belegt NV schade zodanig dat er altijd aan de uitkeringsverplichting kan worden voldaan. NV schade draagt zorg voor een goede balans tussen het risico en het rendement van de beleggingen.

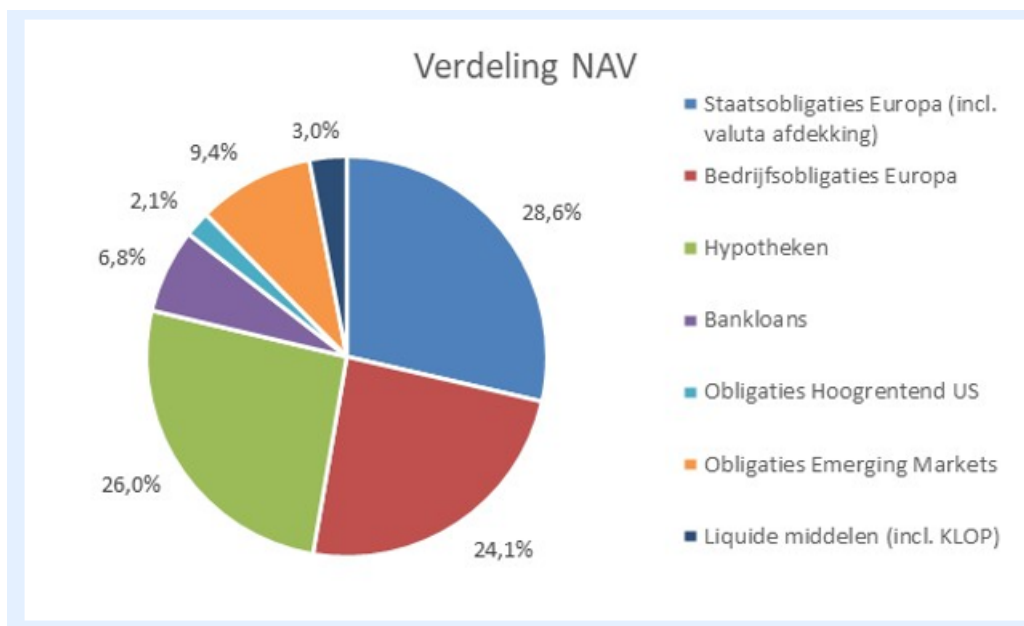
Het grootste gedeelte van het vermogen wordt binnen de portefeuille belegd in schuld papier van uitgevende instellingen met een hoge kredietwaardigheid. Hiermee wordt beoogd de karakteristieken van de kasstromen, behorend bij de uitkeringen die volgen uit de arbeidsongeschiktheidsregeling, op hoofdlijnen na te bootsen. Door de kasstromen in grote lijnen te matchen wordt de rentegevoeligheid van het resultaat sterk verminderd. Dit geldt voor zowel de middelen die bedoeld zijn om de uitkeringen vanuit de WIA- als de WAO-constructen te financieren, met inachtneming van de onzekerheid die er bestaat in de uitgaande kasstromen.

Naast bovengenoemd schuld papier heeft de portefeuille beleggingen met meer een rendementskarakter en kent inherent daaraan een hoger risico, waarbij overigens wel een bovenlimiet wordt gehanteerd op de redelijkerwijs mogelijke verliezen. Bovendien wordt de portefeuille belegd met een lage correlatie ten opzichte van het matchende schuld papier om beter bestand te zijn tegen diverse economische risicoscenario's.

Binnen de portefeuille bedraagt de afdekking van het valutarisico in de US dollar en het Britse pond afdekking strategisch 100 procent. Andere valuta kennen een beperkt exposure. NV schade maakt enkel gebruik van derivaten ter afdekking van het valuta- en het renterisico. Het tegenpartijrisico daarbij wordt geminimaliseerd doordat NV schade hoge eisen stelt aan de desbetreffende tegenpartijen, waarbij de vermogensbeheerder onder andere afspraken maakt over levering van kwalitatief hoogwaardig onderpand dat de marktwaarde van de derivaten volledig dekt.

Vastrentende waarden

De in onderstaande grafiek weergegeven verdeling van het belegde vermogen toont dat de beleggingsportefeuilles ultimo 2023 voor circa 79 procent van de totale portefeuille bestaat uit vastrentende waarden met een hoge kredietkwaliteit (2022: circa 81 procent): Staatsobligaties, zogenoemde Investment Grade obligaties (bedrijfsobligaties) en particuliere hypotheke. Ten behoeve van het matchen van de uitkeringen is het grootste deel van de portefeuille belegd in euro staatsobligaties met een AAA, AA of A-credit rating. Zie ook de tabel met kredietspecificatie in de paragraaf "Spreadrisico"). Daarnaast wordt belegd in vastrentende waarden met een licht hoger risicoprofiel, mede met het oog op een goede diversificatie in de portefeuille. Ultimo 2023 bestond circa 18 procent van de totale portefeuille uit hoogrentende waarden.

A.3.2 Projectie beleggingsresultaat

NV schade maakt projecties van het verwachte beleggingsrendement met betrekking tot de beleggingscategorieën staatsobligaties (Euro Government Bonds), 'veilige' euro bedrijfsobligaties (Investment grade credits), hoogrentende bedrijfsobligaties (High Yield), hoogrentende bedrijfsobligaties opkomende landen (Emerging market debt) en aandelen. Daarbij wordt uitgegaan van verschillende negatieve scenario's, uitgaande van een beleggingsrendement bij een basis economische scenario. Significante factoren die hierop van invloed kunnen zijn betreffen economische ontwikkelingen die afwijken van het basis economische scenario van NV schade.

Behaalde rendementen

Binnen de beleggingsportefeuille vindt matching plaats van het verwachte rente-effect van de verplichtingen met die van vastrentende waarden. Voor de overige beleggingen is het doel om overrendement te behalen ten opzichte van de verplichtingen.

Het totale resultaat op de beleggingsportefeuille van NV schade kwam over 2023 uit op 15,6 miljoen euro negatief (2022: 85,5 miljoen euro positief). Het totaal behaalde beleggingsrendement kwam uit op 5,86%.

2023	Rendement behaald	Rendement benchmark
Beleggingsportefeuille	+5,86%	+7,17%

Resultaten op de beleggingen

De onderstaande tabel geeft een samenvatting van de resultaten op de beleggingen:

Beleggingen [1]	Rendement behaald	Rendement benchmark	Gewicht [2]
Staatsobligaties Europa	6,58%	6,58%	28,6%
Bedrijfsobligaties Europa	8,16%	7,77%	24,1%
Hypotheeklen [3]	2,26%	7,19%	26,0%
Bankloans	12,41%	12,19%	6,8%
Obligaties hoogrentend US	8,93%	9,17%	2,1%
Obligaties Emerging Markets	8,28%	7,35%	9,4%
Aandelen [4]	13,74%	13,88%	0,0%
Liquide Middelen (incl. KLOP)	3,51%	3,25%	3,0%
Kortlopende obligaties	2,93%	3,42%	via liq.middelen
Renteswaps	-1,79%	-1,79%	via staatsobl.
Totaal	5,86%	7,17%	100,0%

1. Rendementen op hoofdriscocategorieën. De effecten van het afdekken van het valutarisico zijn verwerkt in het rendement.

2. Het gewicht betreft dat per einde jaar. Het gewicht van Staatsobligaties Europa is inclusief Renteswaps en Valuta afdekking. Het gewicht van Liquide middelen is inclusief Kortlopende Obligaties.

3. Als gevolg van een beperkte relatie tussen de benchmark en de hypotheekbeleggingen is er ultimo 2023 een grote underperformance welke resulteert in een negatief resultaat voor NV schade.

4. De aandelen portefeuille is in de loop van 2023 verkocht. De allocatie voor verkoop betrof 0,1% van de totale portefeuille. Het rendement is tot moment van verkoop.

De waarden van alle hoofdriscocategorieën met ieder een eigen portefeuillengewicht binnen de beleggingsmix, stegen in 2023 fors ten opzichte van vorig jaar door positieve rendementen over de gehele linie.

A.3.3 Beleggingsinkomsten en kosten

De totale beleggingskosten over 2023 bedragen 3,0 miljoen euro (2022: 4,1 miljoen euro). De kosten zijn lager door de verkoop van een deel van de portefeuille in 2023. In de onderstaande tabel worden de kosten voor het vermogensbeheer in 2023 vergeleken met de kosten in 2022.

Beleggingskosten (x 1.000 euro)	2023	2022
Product vergoeding	574,2	1.494,8
Vermogensbeheer vergoeding	1.825,9	226,7
Fiduciair management vergoeding	569,6	467,0
Matching overlay vergoeding	122,0	1.651,6
Totaal	3.091,6	3.840,1

In de jaarrekening is 1,2 miljoen euro aan beleggingskosten verantwoord (via de post beleggingslasten). Dit bestaat uit 'directe' kosten die worden afgerekend via facturen. In bovenstaande tabel zijn de indirect afgeleide kosten opgenomen. Dit zijn voornamelijk afgeleide kosten die worden verrekend in de net asset value van de beleggingsfondsen.

A.4 Resultaat uit andere activiteiten

A.4.1 Overige baten en lasten

De overige baten en overige lasten bedragen in 2023 respectievelijk 4,3 miljoen euro (2022: 56,0 miljoen euro) en 5,6 miljoen euro (2022: 4,0 miljoen euro).

De post overige lasten bestaat ultimo 2023 met name uit de rentevergoeding herverzekeraars (5,3 miljoen euro). Deze post was in 2022 onder de 'overige baten' verantwoord (55,1 miljoen euro) als gevolg van het negatieve resultaat op vastrentende waarden. In de post overige baten is ultimo 2023 het afboeken van een in 2022 gevormde schuld (3,4 miljoen euro) verwerkt.

B. Governancesysteem

B.1 Algemene informatie

B.1.1 Juridische structuur

NV schade is statutair gevestigd te 's-Gravenhage. Stichting VakraadMetaal en Techniek (PMT) is sinds 1 januari 2023 economisch eigenaar van NV schade. Op 31 december 2022 zijn de certificaten van aandelen door de Vakraad Metaal en Techniek gekocht van PMT tegen nominale waarde.

B.1.2 Bestuurlijke structuur

NV schade heeft een directie, bestaande uit twee leden, die belast is met het besturen van NV schade. De directie van NV schade (hierna: directie) legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen (hierna: RvC) en aan de Algemene vergadering van Aandeelhouders (hierna: AvA). De RvC heeft als taak toezicht te houden op het gevoerde beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in NV schade en staat de directie met raad terzijde. De RvC heeft een tweetal commissies ingesteld: een Audit- en Risicocommissie en een Remuneratie- en Werving- & Selectiecommissie, die functioneren onder de verantwoordelijkheid van de RvC. Over bepaalde zaken aangaande de vennootschap besluit de AvA. Daarnaast dient de AvA goedkeuring te verlenen ten aanzien van verschillende directiebesluiten.

NV schade heeft verschillende van haar (bedrijfs)activiteiten, de verzekeringsadministratie en het vermogensbeheer, uitbesteed. Voor zowel het uitvoeren van de verzekeringsadministratie en het vermogensbeheer heeft NV schade uitbestedingsovereenkomsten gesloten. Daarnaast werkt NV schade op zowel structurele als incidentele basis samen met externe adviseurs.

De governance van NV schade is in overeenstemming met Solvency II. Het governance systeem, zoals in de Solvency II richtlijn gedefinieerd, omvat onder andere de risicomanagementfunctie, de compliance functie, de interne audit functie en de actuariële functie. Deze functies worden beschouwd als sleutelfuncties binnen een verzekeringsmaatschappij.

B.1.3 Samenstelling directie per 31 december 2023

De directie van NV schade bestaat uit twee directeuren. Zij vormen een collegiaal bestuur en zijn daarmee gezamenlijk verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur van NV schade. De directie is zodanig samengesteld dat zij haar functie naar behoren kan vervullen. Complementariteit, collegiaal bestuur en diversiteit zijn een voorwaarde voor een goede functievervulling door de directie. Directieleden worden benoemd voor onbepaalde tijd. Voor ieder nieuw te benoemen lid van de directie wordt een competentieprofiel opgesteld.

drs. E. Ooms AAG	Directielid
drs. H.J. de Heer	Directielid

B.1.4 Takenpakket directie

De directie is belast met het besturen van NV schade. Dit houdt onder meer in dat zij verantwoordelijk is voor de realisatie van de doelstellingen van NV schade, de strategie met het bijbehorende risicoprofiel, de resultatenontwikkeling en de voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen. De directie stelt onder andere het dagelijks beleid en het risicomanagementbeleid vast. Zij vormt een collegiaal bestuur en is dus gezamenlijk verantwoordelijk voor het bestuur van NV schade. Hierbij heeft zij een onderlinge taakverdeling vastgelegd met betrekking tot de verschillende aandachtsgebieden ten behoeve van de beleidsvoorbereiding en -uitvoering.

De directie richt zich bij het vervullen van haar taak naar het belang van NV schade en weegt daartoe op evenwichtige wijze de belangen van bij de verzekeraar betrokkenen zoals haar klanten, aandeelhouders en medewerkers af. Hierbij wordt rekening gehouden met de continuïteit van NV schade, de maatschappelijke omgeving waarin zij functioneert en wet- en regelgeving en codes die op NV schade van toepassing zijn.

B.1.5 Samenstelling Raad van Commissarissen per 31 december 2023

De RvC van NV schade bestaat uit zes natuurlijke personen. De taakverdeling, werkwijze en samenstelling van de RvC zijn vastgelegd in een reglement dat is besproken en vastgesteld door de RvC. Leden van de RvC worden benoemd door de AvA uit een bindende voordracht op te maken door de RvC. Voor de benoeming is een volstrekte meerderheid vereist van de uitgebrachte stemmen.

D.T. Bekius drs. K. Douma C. Reiner drs. G.E. van de Kuilen J.T van der Weerd Vacature	Voorzitter Raad van Commissarissen in 2023 Voorzitter Audit- en Risicocommissie
---	--

De RvC is zodanig samengesteld dat zij haar taak naar behoren kan vervullen. Complementariteit, collegiaal bestuur, onafhankelijkheid en diversiteit zijn een voorwaarde voor een goede taakvervulling door de RvC.

Jaarlijks treden een of twee commissarissen af. Een lid van de RvC treedt in ieder geval drie jaar na zijn of haar benoeming af in de jaarlijkse AvA. Aftredende leden van de RvC zijn ten hoogste tweemaal aansluitend herkiesbaar. Het aantreden of herkiezen van een lid van de RvC vindt plaats onder de voorwaarde van toetsing op betrouwbaarheid en geschiktheid door DNB.

B.1.6 Takenpakket Raad van Commissarissen

De RvC heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken binnen NV schade en staat de directie met raad terzijde. De RvC richt zich bij het vervullen van haar taak naar het belang van NV schade en maakt daarbij een evenwichtige afweging van de

belangen van de bij de verzekeraar betrokkenen zoals haar klanten, aandeelhouders en medewerkers. De RvC betreft daarbij ook de voor de onderneming relevante maatschappelijke aspecten van ondernemen. De RvC besteedt bij haar toezicht bijzondere aandacht aan het risicobeheer van NV schade. Elke bespreking van het risicobeheer wordt voorbereid door de Audit- en Risicocommissie.

In het jaarverslag van NV schade doet de RvC verslag van haar werkzaamheden over het betreffende boekjaar. De RvC is tevens verantwoordelijk voor haar eigen functioneren. De RvC bespreekt ten minste eenmaal per jaar buiten aanwezigheid van de directie haar eigen functioneren, het functioneren van de afzonderlijke commissies van de RvC en dat van de individuele commissarissen en de conclusies die hieraan moeten worden verbonden. De RvC bespreekt daarnaast ten minste eenmaal per jaar buiten aanwezigheid van de directie zowel het functioneren van de directie als geheel als dat van de individuele directieleden en de conclusies die hieraan moeten worden verbonden. Het verslag van de RvC vermeldt op welke wijze de evaluatie van de RvC en directie, de afzonderlijke commissies van de RvC en de individuele commissarissen heeft plaatsgevonden.

De RvC draagt er zorg voor dat er voor de leden van de directie en voor de leden van de RvC een programma van permanente educatie aanwezig is. Ten behoeve van de leden van de directie en de leden van de RvC is een educatieprogramma opgesteld bestaande uit een aantal kennissessies. Daarnaast ontvangt ieder lid van de directie en ieder lid van de RvC periodiek nieuwsbrieven en notities waarin de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving beschreven worden.

B.1.7 Commissies Raad van Commissarissen

De RvC heeft een tweetal commissies ingesteld: een Audit- en Risicocommissie en een Remuneratie- en Werving- & Selectiecommissie die functioneren onder de verantwoordelijkheid van de RvC. De RvC heeft voor zowel de Audit- en Risicocommissie als de Remuneratie- en Werving- & Selectiecommissie een reglement opgesteld met bevoegdheden. De RvC kan deze reglementen te allen tijde wijzigen en/of toegekende bevoegdheden herroepen.

De Audit- en Risicocommissie bereidt inhoudelijk de besluitvorming van de RvC voor. De Audit- en Risicocommissie bestaat uit ten minste twee leden, die tevens zitting hebben in de RvC. De leden van de Audit- en Risicocommissie dienen adequate kennis te bezitten van de verzekerings(technische) en financiële aspecten, op grond waarvan een goed oordeel kan worden gevormd van de risico's die in het kader van het risicobeheer een rol spelen. De Audit- en Risicocommissie informeert de RvC duidelijk en tijdig omtrent de wijze waarop zij van de aan haar gedelegeerde bevoegdheden gebruik heeft gemaakt en over belangrijke ontwikkelingen op het gebied dat valt onder haar verantwoordelijkheid.

De Remuneratie- en Werving- & Selectiecommissie richt zich op selectiecriteria (waaronder functie- en competentieprofielen en criteria inzake betrouwbaarheid en geschiktheid), benoemingsprocedures, en de periodieke beoordeling van de RvC en de directie. Daarnaast heeft de Remuneratie- en Werving- & Selectiecommissie als taak voorstellen te doen over het bezoldigingsbeleid van de RvC en het totale beloningspakket van de directie. De Remuneratie- en

Werving- & Selectiecommissie doet aan de RvC een voorstel over de bezoldiging van de individuele directieleden, waarop de RvC de bezoldiging vaststelt. De bezoldiging van de leden van de RvC wordt vastgesteld door de AvA. De Remuneratie- en Werving- & Selectiecommissie bestaat uit twee leden, die tevens zitting hebben in de RvC. De Remuneratie- en Werving- & Selectiecommissie verschaft aan de RvC een verslag van haar beraadslagingen, bevindingen en aanbevelingen.

B.1.8 Algemene Vergadering van Aandeelhouders

De AvA besluit over:

- benoemen directie NV schade en leden Raad van Commissarissen;
- besluiten inzake statutenwijziging;
- besluiten inzake ontbinding vennootschap;
- vaststellen jaarrekening en jaarverslag.

Goedkeuring AvA voor directiebesluiten is verder vereist met betrekking tot het aanbieden van nieuwe verzekeringsproducten of diensten, productvoorwaarden, het vaststellen of wijzigingen van het premiebeleid, vaststellen of wijzigingen van het re-integratiebeleid en het aangaan, continueren of verbreken van samenwerkingsovereenkomsten met andere rechtspersonen. Daarnaast verleent de AvA formeel de opdracht aan de externe accountant tot onderzoek van de jaarrekening.

B.1.9 Sleutelfuncties

NV schade heeft voor elk van de vier sleutelfuncties zogenaamde charters opgesteld. De charters omvatten een beschrijving van de taken en verantwoordelijkheden die verbonden zijn met de sleutelfuncties. Voor elk van de sleutelfuncties geldt dat zij onafhankelijk opereren en directe toegang hebben tot de directie, de RvC en de Audit- en Risicocommissie. De actuariële functie, risicomanagement functie en compliance functie rapporteren direct aan de directie. Hun rapportages worden ook aangeboden aan de RvC en de Audit- en Risicocommissie. Tot slot hebben deze sleutelfuncties ook een escalatie mogelijkheid naar de RvC en de Audit- en Risicocommissie. De interne audit functie is gepositioneerd onder de verantwoordelijkheid van de directie en rapporteert aan de directie en de Audit- en Risicocommissie.

Actuariële functie

De actuariële functie binnen NV schade adviseert onder andere over de beheersing van de risico's op verzekeringstechnisch gebied. De actuariële functie adviseert over de vaststelling van de hoogte van de voorzieningen en de premies en toetst deze op passendheid, betrouwbaarheid en toereikendheid. Tevens beoordeelt de actuariële functie de herverzekeringen van NV schade, de solvabiliteitspositie en de ORSA. Daarnaast adviseert de actuariële functie over de beheersing van risico's die in verband staan met aanpalende gebieden. Dit betekent dat de actuariële functie adviseert inzake het acceptatiebeleid, het uitkeringsbeleid en het op de toereikende voorzieningen afgestemd beleggingsbeleid van NV schade.

Risicomanagement functie

De risicomanagement functie is verantwoordelijk voor het uitvoeren van een onafhankelijk risicobeheer dat gericht is op het identificeren, meten en evalueren van de risico's waaraan de financiële onderneming is of kan worden blootgesteld.

Compliance functie

De compliance functie is verantwoordelijk voor het coördineren en ontwikkelen van beleid en voor het toezien op de naleving van wet- en regelgeving en interne regels en procedures met betrekking tot de integriteit van NV schade als organisatie en haar medewerkers.

Verder geldt dat de compliance functie nieuwe wet- en regelgeving inventariseert en analyseert. Nadat een wetswijziging is geanalyseerd en wordt vastgesteld dat deze impact heeft op NV schade, wordt NV schade geïnformeerd. De eerste lijn is verantwoordelijk voor de implementatie van de wijzigingen van wet- en regelgeving. Compliance heeft vanuit de tweede lijn een adviserende en monitorende rol.

Elk kwartaal ontvangt NV schade een rapportage van de afdeling Compliance van de uitvoerder, waarin onder andere eventuele bijzonderheden c.q. compliance risico's die geïdentificeerd zijn bij het monitoren van de implementatie van nieuwe wet- en regelgeving, zijn opgenomen. De compliance officer van NV schade bespreekt deze met de afdeling Compliance van de uitvoerder. De compliance officer van NV schade rapporteert ieder kwartaal aan Directie en RvC bijzonderheden c.q. compliance risico's die geïdentificeerd zijn bij het monitoren van de implementatie van nieuwe wet- en regelgeving. Indien er geen of onvoldoende voortgang is zal de compliance officer rappelleren naar de uitvoerder en desnoods escaleren naar directie.

Interne audit functie

Het doel van de Interne audit functie is overzicht te verkrijgen over de mate van beheersing van processen van NV schade. Naar aanleiding van de uitkomsten van audits worden aanbevelingen gegeven de beheersing te verbeteren op de onderdelen waarvan is geconstateerd dat de procesgang voor verbetering vatbaar is. De Interne audit functie geeft een objectief en onafhankelijk oordeel over:

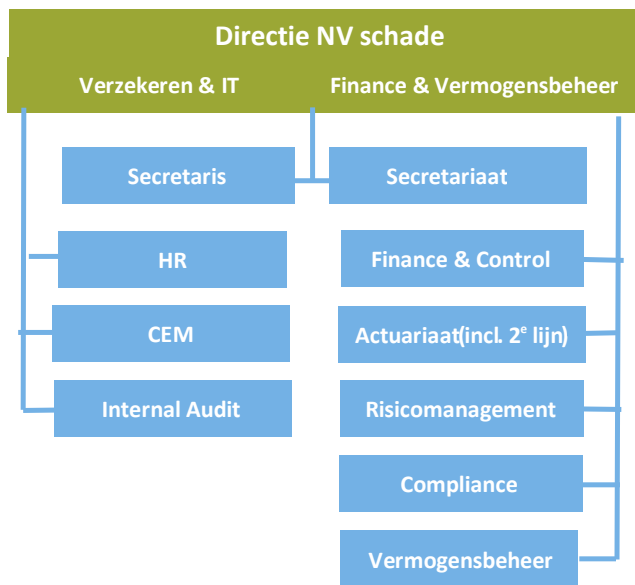
- de kwaliteit en de effectiviteit van het functioneren van de governance;
- de interne risicobeheersing- en controlesystemen (opzet, bestaan en de werking van de beheersmaatregelen);
- de risicobeheersing op de uitbestede processen;
- het geven van gevraagd en ongevraagd advies;
- adviezen over de toereikendheid over de te ontwikkelen systemen.

B.1.10 Personeel

De directie van NV schade wordt op strategisch, tactisch en operationeel niveau ondersteund door een eigen staf, waarbij de focus ligt bij de regie op de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden aan MN Services.

De eigen staf bestaat uit een secretaris, een manager actuaariaat, een medior actuaris, een manager finance & control, een senior en medior medewerker finance & control, een business analyst, business consultant, een customer journey manager, en twee office managers. Op gespecialiseerde deelgebieden zoals Operations en IT, risicomangement en compliance wordt externe expertise ingehuurd die wordt aangestuurd door het team van NV schade.

Ultimo 2023 waren er 12 medewerkers in loondienst (2022: 16).

B.1.11 Uitbesteding

NV schade heeft de verzekeringsadministratie, het vermogensbeheer en de eerstelijns werkzaamheden voor risicomangement uitbesteed. NV schade heeft een uitbestedingsbeleid opgesteld om onder andere te borgen dat uitbestede werkzaamheden worden uitgevoerd overeenkomstig geldende wet- en regelgeving.

De uitvoering van de verzekeringsadministratie en de re-integratie activiteiten voor verzekerden is nagenoeg geheel uitbesteed aan CoMetec B.V., tevens de uitvoerder van o.a. de Opleidingsfondsen in de Metaal en Techniek.

Voor het vermogensbeheer is een beheerovereenkomst voor onbepaalde tijd aangegaan met MN Services Vermogensbeheer BV die per direct beëindigd kan worden door middel van een aangetekende brief.

Voor de verzekeringsadministratie heeft NV schade een uitbestedingsovereenkomst gesloten. Voor het vermogensbeheer heeft NV schade een Fiduciair Beheer Overeenkomst gesloten. De uitvoerder is bij beide overeenkomsten verantwoordelijk voor de correcte uitvoering van de aan haar uitbestede werkzaamheden. Om de kwaliteit van haar dienstverlening te borgen beschikt de

uitvoerder over verschillende procedures met duidelijke processtappen, controlemomenten en uitvoeringsrichtlijnen voor betrokken medewerkers. NV schade wil daarnaast te allen tijde een goed inzicht hebben in de huidige situatie van de aan de uitvoerder uitbestede werkzaamheden. Hiertoe rapporteert de uitvoerder periodiek aan NV schade over de door NV schade aan haar uitbestede werkzaamheden. NV schade ziet erop toe dat de uitvoerder verschillende processen heeft ingericht waarmee geborgd wordt dat NV schade de controle kan blijven voeren over de aan de uitvoerder uitbestede werkzaamheden, waaronder:

- de processen bij de uitvoerder die verband houden met de door NV schade aan haar uitbestede werkzaamheden en die in aanmerking komen voor een ISAE3402 type II rapport zijn ook als zodanig gecertificeerd;
- de uitvoerder heeft maatregelen getroffen ter preventie van fraude en ter waarborging van wettelijke voorschriften (zoals de Wft) die van toepassing zijn op de door NV schade aan haar uitbestede werkzaamheden;
- de uitvoerder borgt dat bestanden en gegevens van NV schade gescheiden blijven van die van andere opdrachtgevers van de uitvoerder en borgt dat bestanden en gegevens voldoende beveiligd zijn en dat de bedrijfsprocessen van de uitvoerder met voldoende waarborgen zijn omkleed teneinde te zorgen dat informatie bedoeld voor NV schade ook alleen verstrekt wordt aan NV schade;
- de administratieve organisatie van de uitvoerder wordt jaarlijks gecontroleerd door haar accountant. Voor zover noodzakelijk in het kader van de certificering van de jaarrekening van NV schade verstrekt de uitvoerder de accountant van NV schade inzage in de administratie van de uitvoerder;
- NV schade heeft het recht audits en onderzoeken bij de uitvoerder uit te laten voeren door een door NV schade aangewezen accountant;
- de medewerkers van de uitvoerder zijn verplicht te handelen in overeenstemming met alle geschreven compliance procedures en andere wettelijke vereisten opgelegd door overheids- en andere regelgevende instanties. Daarnaast neemt de uitvoerder de benodigde maatregelen die vereist worden door de toezichthouder en houdt de uitvoerder zich aan alle op haar van toepassing zijnde gedragscodes en wettelijke voorschriften. Het toezicht op de naleving van wet- en regelgeving op de aan de uitvoerder uitbestede werkzaamheden vindt gedeeltelijk plaats door de compliance functie van de uitvoerder. De uitvoerder informeert NV schade over de te verrichten en de verrichtte werkzaamheden op het gebied van compliance.

In de Fiduciair Beheer Overeenkomst en de Uitbestedingsovereenkomst zijn onder andere afspraken gemaakt (Service Level Agreements) over de aard, omvang, kwaliteit, tijdigheid, juistheid, rechtmatigheid, volledigheid, service levels, deskundigheid en informatievoorziening in verband met de aan de uitvoerder uitbestede werkzaamheden. De Service Level Agreements in de Uitbestedingsovereenkomst worden maandelijks geëvalueerd, die van de Fiduciair Beheer Overeenkomst jaarlijks. NV schade evalueert jaarlijks met de uitvoerder de werkzaamheden die de uitvoerder conform de Fiduciair Beheer Overeenkomst en de Uitbestedingsovereenkomst heeft uitgevoerd en in de komende periode (extra) gaat uitvoeren. Naar aanleiding daarvan maken NV schade en de uitvoerder aanvullende werkafspraken en/of worden de afspraken opgenomen in de Fiduciair Beheer Overeenkomst en de Uitbestedingsovereenkomst verscherpt. De Uitbestedingsovereenkomst is per 1 januari 2022 voor een jaar verlengd, tot 1 januari 2023.

B.1.12 Rapportages

NV schade heeft een rapportagebeleid opgesteld. Het rapportagebeleid maakt voor NV schade inzichtelijk welke informatie, en met welke frequentie, zij nodig heeft om haar taken en verantwoordelijkheden als verzekeraar goed te kunnen uitvoeren. NV schade stelt in haar rapportagebeleid eisen aan de verantwoordingsrapportages en de managementrapportages. De uitvoerder geeft invulling aan de rapportagebehoefte van NV schade waarbij juistheid, volledigheid en tijdigheid de uitgangspunten zijn.

Ten aanzien van de werkzaamheden die NV schade aan de uitvoerder heeft uitbesteed, de verzekeringsadministratie en het vermogensbeheer, ontvangt NV schade van de uitvoerder periodiek rapportages over de status en kwaliteit van de uitbesteede werkzaamheden. De rapportages die NV schade van de uitvoerder ontvangt vormen samen met rapportages die NV schade zelf opstelt de basis voor de rapportages van NV schade aan haar toezichthoudende organen. De rapportages die NV schade van de uitvoerder ontvangt worden door de directie en/of de (sleutel)functionarissen van NV schade besproken met de uitvoerder.

B.1.13 Overleg- en besluitvormingsstructuur

NV schade hecht aan zorgvuldige, evenwichtige, en consistente besluitvorming die in lijn is met de geldende wetgeving en van toepassing zijnde (gedrags)regels. Besluiten worden op een evenwichtige wijze genomen. Dit houdt in dat de belangen van relevante stakeholders¹ bij een besluit in beeld zijn gebracht en bij de besluitvorming zijn meegenomen. Daarnaast betracht NV schade consistentie in besluitvorming. Dat houdt in dat NV schade in lijn handelt met de strategische doelen die zij heeft gesteld.

De directie van NV schade neemt besluiten in het Directieberaad (DBR). Het DBR vindt eenmaal per 14 dagen plaats, en zoveel vaker als de directie noodzakelijk acht. Indien daar aanleiding toe bestaat, kan de directie derden uitnodigen als deskundige bij het DBR, als adviseur of als informatiebron bij haar vergaderingen. De directie laat zich in ieder geval adviseren door de (sleutel)functionarissen, zij verschijnen in het DBR.

De genomen besluiten in het DBR worden vervolgens vastgelegd in een besluitenlijst. De genomen besluiten, inclusief de afweging van de belangen die voorafgaat aan de besluitvorming, worden vastgelegd in notulen van de diverse overleggen. De notulen worden gearchiveerd in het digitaal archief. De directie toetst iedere eerstvolgende vergadering de voortgang van de door haar genomen besluiten en vastgestelde acties.

¹ Belangrijke stakeholders van NV schade zijn: werkgevers en werknemers in de bedrijfstak, werkgevers- en werknemersorganisaties, mederiscodragers, werknemers van NV schade, tussenpersonen, uitvoerder Vermogensbeheer of Verzekeringsadministratie, toezichthouders, eigenaren NV schade.

De directie en RvC vergaderen in beginsel viermaal per jaar. Eenmaal per jaar, uiterlijk zes maanden na afloop van een boekjaar, vindt de jaarvergadering van de AvA plaats. Daarnaast worden AvA's gehouden zo vaak als de directie, de RvC of een aandeelhouder dit noodzakelijk achten, en tenminste eenmaal per jaar. Voor zover de wet of de statuten geen grotere meerderheid voorschrijven, worden alle besluiten van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders genomen met volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen.

De RvC vergadert zo dikwijls als de voorzitter van de RvC dit wenselijk acht, doch gebruikelijk is tenminste viermaal per jaar. De Audit- en Risicocommissie vergadert zo vaak als noodzakelijk, doch tenminste twee weken voorafgaand aan elke RvC vergadering ter voorbereiding op de inhoudelijke besluitvorming van de RvC.

Overleg met de uitvoerder

De overleg- en beslisstructuur met de uitvoerder sluit naadloos aan op die van de eigen organisatie van NV schade. Organisatieonderdelen van NV schade hebben overleg met de corresponderende onderdelen van de uitvoerder. Het eerstelijnsactuarieel wordt door NV schade zelf uitgevoerd. Het actuarieel van NV schade neemt ook deel aan een groot aantal overleggen met de uitvoerder, waarmee recht wordt gedaan aan de brede functie die het actuarieel heeft binnen de bedrijfsvoering en de uitbesteding.

Nieuwe projecten en eventuele majeure projectoverschrijdingen dan wel –afwijkingen kunnen alleen geaccordeerd worden via het strategisch overleg met de uitvoerder.

Projectbewaking/changemanagement vindt plaats op tactisch niveau via het zogenaamde projectenoverleg met de uitvoerder. Het toezicht op de uitvoering van individuele projecten vindt plaats in de operationele overleggen Frontoffice en Backoffice.

Voor de overleggen op tactisch en operationeel niveau met de uitvoerder zullen de betrokken functionarissen van NV schade gemandateerd worden zelfstandig beslissingen te nemen op het betreffende gebied. Deze mandaten zullen zich in de regel beperken tot de kaders van het jaarplan op het betreffende gebied. Bij afwijkingen en overschrijdingen zal geëscaleerd worden naar het Directiebestuur van NV schade en eventueel naar het strategisch overleg met de uitvoerder. De functionaris van NV schade die het overleg voorzigt, verzorgt de uitnodiging, stelt de agenda op en draagt binnen een week zorg voor een besluiten- en actielijst.

Overleg met andere samenwerkingspartners

Periodiek voert de directie overleg met de herverzekeraars Achmea & Bovemij. Daarnaast voert de directie van NV schade periodiek overleg met vertegenwoordigers van tussenpersonen in het Tussenpersonenoverleg. Van alle overleggen wordt een verslag gemaakt inclusief actiepunten. Bij beide overleggen is veelal de uitvoerder eveneens vertegenwoordigd.

B.1.14 Beloningsbeleid

NV schade voert een zorgvuldig en beheerst beloningsbeleid dat in lijn is met haar strategie, risicobereidheid, doelstellingen en waarden. Tevens wordt in het beloningsbeleid rekening gehouden met de lange termijn belangen van NV schade en het maatschappelijk draagvlak. De RvC neemt dit uitgangspunt in acht bij de invulling van de bezoldiging van de directie. De directieleden ontvangen voor hun werkzaamheden een bezoldiging van NV schade, die wat betreft de hoogte en structuur zodanig is, dat gekwalificeerde en deskundige bestuurders kunnen worden aangetrokken en behouden. De directie ontvangt geen variabele beloning. De RvC ziet daarnaast toe op het door de directie voor de medewerkers van NV schade te voeren beloningsbeleid.

De leden van de RvC ontvangen een vaste beloning voor hun werkzaamheden. De hoogte van deze beloning wordt vastgesteld door de AvA. Het betreft een passende vergoeding in relatie tot het tijdsbeslag van de werkzaamheden van de leden van de RvC die onafhankelijk is van het behaalde jaarresultaat van NV schade.

B.2 Deskundigheids- en betrouwbaarheidsbeleid

NV schade heeft een beleid ten aanzien van de geschiktheid en betrouwbaarheid van haar (sleutel)functionarissen en directieleden. Hiermee heeft NV schade de kaders en procedures voor toetsing van directieleden en (sleutel)functionarissen vastgesteld. Deze toetsing en beoordeling wordt niet alleen uitgevoerd voor of bij aanvang van de werkzaamheden voor NV schade maar ook daarna, gedurende de tijd waarbij men voor NV schade werkzaamheden verricht.

Onderstaand wordt het beleid ten aanzien van de geschiktheid en betrouwbaarheid van de (sleutel)functionarissen en directieleden van NV schade nader toegelicht. Daarnaast wordt de procedure die wordt gevolgd bij de aanstelling van een nieuwe bestuurder beknopt weergegeven.

B.2.1 Geschiktheid directieleden

NV schade neemt voor de interne toetsing op voortdurende geschiktheid van de directie, het wettelijk kader voor geschiktheid van beleidsbepalers in acht zoals dit is beschreven in artikel 3:8 van de Wet op het Financieel Toezicht.

Beoordeling geschiktheid bij aanname

Voor de directieleden is een functieprofiel opgesteld. Bij de beoordeling van geschiktheid wordt gelet op opleiding, ervaring en competenties. De aanwezigheid van passende kennis en ervaring kan blijken uit de succesvolle afronding van relevante opleiding en het voorhanden zijn van relevante werkervaring in relatie tot de functie bij NV schade.

Daarnaast geldt voor de directie ook kennis en ervaring met betrekking tot:

- het op NV schade van toepassing zijnde wettelijk kader;
- de leiding van een financiële instelling met in het bijzonder:
 - strategische planning en begrip van de ondernemingsstrategie van een verzekeraar;
 - risicobeheer;
 - leiding van teams;
 - beoordeling van de effectiviteit van genomen maatregelen door een organisatie met het oog op de creatie van doeltreffend bestuur, oversight en controle;
 - interpretatie van financiële informatie en aan de hand daarvan, identificatie van belangrijke zaken en geschikte controles en maatregelen.

Bij de weging van de opgedane werkervaring wordt in overweging genomen:

- het niveau van de uitgeoefende functies;
- de tijdsspanne waarbinnen ervaring werd opgedaan;
- de aard, complexiteit en organisatiestructuur van de organisatie waar een functie werd uitgeoefend;
- het aantal ondergeschikten.

Gelet op de snelle ontwikkelingen in de financiële wereld mogen opleiding en ervaring niet te zeer verouderd zijn.

Teneinde de competenties te kunnen beoordelen zullen referenties worden ingewonnen respectievelijk kan een assessment onderdeel zijn van het selectieproces. Bijzondere aandacht wordt besteed aan reële of potentiële belangenconflicten. Er wordt nagegaan of voldoende garanties zijn dat de kandidaat de betrokken functie op een plichtsbewuste en onafhankelijke wijze kan vervullen. Hiertoe worden de nevenfuncties beoordeeld en de relaties van de kandidaat met de directie, de Raad van Commissarissen, de aandeelhouders van NV schade respectievelijk de partij waaraan NV schade haar vermogensbeheer en/of verzekeringsadministratie heeft uitbesteed. Beoordeling van de nevenfuncties en mogelijke belangenconflicten wordt uitgevoerd door de manager risk en compliance van NV schade.

Daarnaast voert NV schade antecedentenonderzoek uit. Onderdelen zijn de financiële soliditeit, strafblad, nagaan of opleidingen en andere gegevens op het cv correct zijn, redenen van beëindiging van vorige dienstverband(en), achtergrondonderzoek om na te gaan of er discrepanties zijn met de ontvangen informatie van de kandidaat. Het onderzoek is onderdeel van de aan DSI gevraagde PES-verklaring.

B.2.2 Geschiktheid (sleutel)functionaris

Beoordeling geschiktheid na aanname

Bij voortduring dienen de (sleutel)functionarissen deskundig te zijn en over de nodige eigenschappen en kenmerken te beschikken om alle met de functie gepaard gaande taken en verplichtingen op afdoende wijze te vervullen. NV schade hanteert een gesprekscyclus bestaande uit planningsgesprekken, functioneringsgesprekken en beoordelingsgesprekken waarin de ontwikkeling gevolgd wordt van het functioneren. Afspraken betreffen prestaties en resultaten, kennis en vaardigheden, relatiebeheer, houding en gedrag. Afspraken over te volgen trainingen of opleidingen en het resultaat daarvan in de praktijk, komen terug in de gesprekscyclus van directie met medewerkers waaronder de sleutelfuncties en de directiesecretaris. Deskundigheid is ook een vast onderdeel van het beoordelingsgesprek van de Raad van Commissarissen met de directie. Naast individuele trainingen en opleidingen kent NV schade ook een programma voor Permanente Educatie.

De directie houdt jaarlijks een evaluatiegesprek met de extern ingehuurde sleutelfuncties waarbij de beoordeling van de geschiktheid aan bod komt.

Uitkomst beoordeling geschiktheid

NV schade legt de uitkomst van haar beoordeling van de geschiktheid vast. Bij aanname wordt dit opgesteld aan de hand van alle verkregen informatie, met name als er bijzonderheden zijn worden de overwegingen vastgelegd op grond waarvan toch besloten wordt om de kandidaat aan te nemen. Bij periodieke beoordeling of evaluatie vindt vastlegging plaats en worden afspraken gemaakt zodat een cyclus ter borging van geschiktheid ontstaat.

Op het moment dat blijkt dat een sleutelfunctionaris niet voldoet aan de eisen van geschiktheid, wordt afscheid genomen van de betreffende functionaris. Hierbij dient wel het proportionaliteitsbeginsel toegepast te worden. Als bijvoorbeeld binnen korte tijd wel voldaan kan gaan worden en er zijn in de tussentijd andere mitigerende maatregelen te treffen, dan worden

tijdelijk maatregelen getroffen onder de voorwaarde dat als niet voldaan wordt na deze korte tijd, alsnog afscheid genomen wordt van de betreffende functionaris.

Duidelijk is dat NV schade haar eigen verantwoordelijkheid neemt en niet een (her)toetsing afwacht van de toezichthouder om een besluit te nemen over de geschiktheid van een beleidsbepaler.

Personen met sleutelfuncties binnen NV schade

Actuarieel	Eric Brandenburg (Triple A)
Risicomanagement	Paul van Roon (Triple A)
Compliance	Martijn Snijder (Charco & Dique)
Interne audit	Anita van der Leeuw (ARC people)

B.2.3 Betrouwbaarheid

Professionele betrouwbaarheid betekent dat er geen elementen voorhanden zijn die duiden op het tegendeel en er evenmin enige reden is redelijkerwijze de goede reputatie van de betrokkene in twijfel te trekken. Anders gezegd, men kan ervan uitgaan dat de persoon de hem toevertrouwde taak op een eerlijke, ethische en integere wijze zal uitvoeren.

De hieronder geschetste werkwijze bij de beoordeling van betrouwbaarheid geldt tevens voor extern ingehuurde sleutelfuncties.

Beoordeling betrouwbaarheid bij aanname

NV schade hanteert een regeling Pre-Employment Screening (PES). De PES is een standaard onderdeel van het aannameproces bij integriteitsgevoelige functies. De betrouwbaarheidsprocedure die doorlopen wordt volgens het PES houdt in dat aan een gerenomeerd screeningsbureau (ISP BV) gevraagd wordt een integriteitsverklaring te verstrekken op basis van onderzoek van de identiteit, Integriteit, het insolventieregister, Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG), diploma's en referenties bij vorige werkgevers.

In geval van bijzonderheden uit de screening wordt advies gevraagd aan de Compliance Officer. Hij verstrekt zijn advies aan de directie als het gaat om een sleutelfunctie en aan de voorzitter van de Raad van Commissarissen als het gaat om een nieuw te benoemen directielid.

In het advies weegt de Compliance Officer de bijzonderheden naar omstandigheden waarin het antecedent plaatsvond, de tijdsduur verstreken sinds het antecedent, verklaringen hieromtrent afgelegd door de betrokkene, relevantie ten aanzien van de professionele betrouwbaarheid van de betrokkene en enig bewijs van eerherstel van de betrokkene. Bij de weging van financiële antecedenten dienen de ernst hiervan en de concrete omstandigheden in overweging genomen te worden. Verschillende eerdere antecedenten kunnen elk individueel gesproken van weinig belang zijn, maar in hun geheel bekeken toch een materiële impact hebben op iemands professionele betrouwbaarheid.

Door de directie respectievelijk de Raad van Commissarissen wordt het besluit tot wel of geen aanstelling vastgelegd inclusief de overwegingen daarbij.

Beoordeling betrouwbaarheid na aanname

Op het moment dat er redelijke aanleiding is de professionele betrouwbaarheid in twijfel te trekken dient nader onderzoek gedaan te worden om vast te stellen of de twijfels gegrond zijn of niet. Hierbij kan sprake zijn van een persoonsgericht onderzoek. De uitkomsten van het onderzoek leiden tot een besluit, hetzij door de directie inzake sleutelfuncties hetzij door de Raad van Commissarissen inzake directie, over wel of niet voortzetten van het dienstverband. De overwegingen hierbij worden vastgelegd, daarbij wordt ook het proportionaliteitsbeginsel gehanteerd door de bijzonderheden te wegen. Tevens maakt de directie of de Raad van Commissarissen de afweging of een melding moet worden gedaan aan de toezichthouder. De secretaris van de onderneming, die zowel secretaris van de directie als van de Raad van Commissarissen is, coördineert de melding en stelt de manager risk en compliance op de hoogte.

Uitkomst beoordeling betrouwbaarheid

De uitkomst van de beoordeling van de betrouwbaarheid is vastgelegd conform het hiervoor beschrevene. Op het moment dat blijkt dat een functionaris niet voldoet aan de eisen van betrouwbaarheid, wordt afscheid genomen van de betreffende functionaris. Duidelijk is dat NV schade haar eigen verantwoordelijkheid neemt en in geval van signalen omtrent de goede naam en integriteit van een functionaris op basis van onderzoek een besluit neemt.

B.2.4 Permanente educatie

NV schade beschikt over een programma van permanente educatie (het PE-programma). Het doel hiervan is het op peil houden, verbreden en verdiepen van de kennis en deskundigheid van de sleutelfunctionarissen en directieleden. Het programma omvat zowel financiële als niet-financiële thema's.

Onderwerpen

De thema's van het PE-programma bestrijken het werkgebied van NV schade en de ontwikkelingen daarin. Denk hierbij aan de verzekerings- en financiële markten, ondernemingsstrategieën en bedrijfsmodellen, governancesysteem, financiële en actuariële analyses en regelgevingskader en -vereisten. De permanente educatie heeft in ieder geval betrekking op de zorgplicht jegens de klant. Verder kunnen ontwikkelingen in de maatschappij, bij de stakeholders van NV schade (sector Metaal en Techniek) en bijvoorbeeld in de technologie zoals verdere digitalisering, PE onderwerp zijn.

Opzet

De directie kan op verzoek van de Raad van Commissarissen van NV schade deelnemen aan (alle) onderdelen van het programma van permanente educatie dat is opgesteld voor de Raad van Commissarissen. Afhankelijk van het onderwerp worden ook medewerkers van NV schade voor de PE-bijeenkomst uitgenodigd.

Afgezien van de deelname aan PE-sessies van de Raad van Commissarissen van NV schade, volgt de directie samen met de hiervoor genoemde deelnemers een eigen PE programma.

De directie bespreekt jaarlijks hun specifieke opleidingseisen en de invulling daarvan. De uitkomst van deze bespreking is onderwerp van overleg tussen de voorzitter van de Raad van Commissarissen en de directie van NV Schade. Ook de andere deelnemers aan het PE-programma volgen opleidingen

en trainingen die toegesneden zijn op de individuele behoefte. Hierover worden jaarlijks afspraken gemaakt met de directie.

B.2.5 Procedure voor aanstelling directielid

Zodra één of meerdere directiefuncties beschikbaar komen binnen de NV schade directie start de Remuneratiecommissie het proces op ter selectie en benoeming van één of meerdere nieuwe directieleden. Alvorens een directielid aangesteld kan worden, wordt een profiel opgesteld op basis waarvan geschikte kandidaten geselecteerd worden.

Bij het beoordelen van de geschiktheid van een directiekandidaat houdt NV schade rekening met de kenmerken van NV schade (productenpalet, schaal, complexiteit risicoprofiel) en de kenmerken van de functie die ingevuld moet gaan worden.

Bij wijzigingen in de samenstelling van de directie wordt bij het selectieproces geborgd dat het nieuwe collectief gezamenlijk beschikt over de geschikte kwalificaties, ervaring en kennis. Hiertoe wordt bij werving van een nieuw directielid een geschiktheidsmatrix opgesteld van de directie. De geschiktheidsmatrix omvat zowel opbouw van kennis als ervaring en de verdeling daarvan over de directieleden. De secretaris van de onderneming stelt hiertoe een voorzet op die door de Raad van Commissarissen wordt vastgesteld.

Zodra een geschikte kandidaat is gevonden wordt de benoeming voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Een volstrekte meerderheid van de uitgebrachte stemmen is vereist tot het benoemen van een nieuw directielid. Vervolgens wordt kandidaat voorgedragen ter toetsing bij de toezichthouder.

Het doel van het proces is op een zorgvuldige wijze een nieuw directielid aan te stellen.

In Bijlage I wordt een overzicht gegeven van het gehele proces, de betrokkenen en de rol die betrokkenen op ieder moment in het proces vervullen, middels een RACI-matrix.

B.3 Risicomanagementsysteem

Het risicomanagementsysteem vormt een belangrijk onderdeel van de *goede governance* van een financiële onderneming. Het risicomanagementsysteem vormt het geheel aan bestuurlijke, beleidsmatige en procedurele maatregelen benodigd voor een adequaat risicobeheer en bevat de volgende elementen:

- De risicomanagementstrategie;
- De risicobereidheid en risicotolerantielimiten voor de materiële risico's;
- De risicomanagement governance;
- De risicomanagement functie;
- Procedures voor besluitvorming;
- Beleid, kaders en richtlijnen voor het strategisch, financieel en operationeel risicomanagement;
- Gebruik van stress tests en scenario analyses;
- Het risicomanagementproces inclusief rapportages en rapportageprocedures.

B.3.1 Strategie risicomanagement

De risicostrategie maakt duidelijk hoeveel risico's NV schade wenst te nemen. De risicostrategie is uitgewerkt in het risicobereidheidsraamwerk. Het risicobereidheidsraamwerk van NV schade stelt vast welke risico's de verzekeraar wenst te accepteren, te beheersen, over te dragen of te beëindigen gegeven haar strategie en kapitaalbeleid. Hierbij staat het klantbelang centraal en is de strategie nader uitgewerkt in:

1. Risicovoorkeuren: kwalitatieve uitspraken van de directie die leidend zijn bij de selectie van risico's;
2. Risicobereidheid: mate van risico die NV schade maximaal bereid is te nemen in het kader van de realisatie van haar doelstellingen waarbij de afweging wordt gemaakt tussen risico, rendement en kapitaal.

Risicovoorkeuren

Met als doel de (strategische) doelstellingen te realiseren neemt NV schade beslissingen die risico's met zich meebrengen. Om deze risico's adequaat te kunnen meewegen in de besluitvorming is het noodzakelijk heldere grenzen aan te geven tot waar NV schade bereid is risico's te nemen en waar niet. Met het formuleren van de risicobereidheid worden deze grenzen bepaald.

De risicobereidheid is een afgeleide van de strategie, de kernwaarden en de bedrijfsfilosofie van NV schade. Dit leidt in het kader van de beheersing van risico tot de volgende risicovoorkeuren:

1. NV schade wil altijd solvabel zijn en aan haar verplichtingen kunnen voldoen:
 - a. NV schade streeft door middel van een prudent premie- en kapitaalbeleid naar een solvabiliteitspositie waarbij de SCR-ratio zich bevindt tussen de streefsolvabiliteit en statutaire reservegrens;
 - b. NV schade hanteert een interne solvabiliteitsnorm (interne norm) welke maximaal eens per 20 jaar doorbroken mag worden;
2. NV schade wil een verzekeraar zijn met hart voor de klant:

- a. NV schade wil keurmerk 'Gouden Oor' behouden;
 - b. NV schade wil een hoog klanttevredenheidscijfer;
3. NV schade wil alleen risico's verzekeren die betrekking hebben op arbeidsongeschiktheid en wil de schadelast minimaliseren die hieruit kan voortvloeien:
- a. NV schade biedt alleen arbeidsongeschiktheidsverzekeringen aan in de Metaal en Techniek en Automotieve branche;
4. NV schade wil een verzekeraar zijn met een goede reputatie:
- a. NV schade wil nooit een boete dan wel een aanwijzing krijgen van toezichthouders;
 - b. NV schade wil nooit negatief in het landelijk nieuws komen;
 - c. NV schade wil maatschappelijk verantwoord ondernemen;
5. NV schade wil producten en diensten aanbieden met een goede prijs/kwaliteitverhouding:
- a. NV schade wil een kostendekkend premieniveau hanteren dat concurrerend is met andere verzekeraars in de sector;
 - b. NV schade wil een verzekeringsdekking hanteren die concurrerend is met andere verzekeraars in de sector;
 - c. NV schade wil haar uitkeringen jaarlijks verhogen met de cao-loonstijging in de sector. Tot 3% verhoging is deze gegarandeerd. Boven 3% is deze afhankelijk van de financiële positie van NV schade, zulks ter beoordeling van de directie;
6. NV schade voert een beheerste bedrijfsvoering, waarbij uitbesteding strategisch gezien toegevoegde waarde biedt en kwaliteit en continuïteit van de bedrijfsvoering gewaarborgd is:
- a. NV schade verlangt van uitbesteding strategisch toegevoegde waarde en wenst van haar uitbestedingspartner transparantie en betrokkenheid bij de besluitvorming van voor NV schade kritische en belangrijke zaken en wijzigingen;
 - b. NV schade accepteert slechts zeer beperkte verstoringen in beschikbaarheid van processen en systemen dan wel in kwaliteit en effectiviteit van processen;
 - c. NV schade accepteert slechts in zeer beperkte mate fouten t.a.v. de betrouwbaarheid, vertrouwelijkheid en integriteit van klant- en bedrijfsgegevens;
7. NV schade wil een integere verzekeraar zijn die zaken doet met integere relaties en klanten:
- a. NV schade biedt geen diensten en producten aan met een hoog integriteitsrisico;
 - b. NV schade biedt haar diensten uitsluitend aan in landen met een laag risico op corruptie en witwassen;
 - c. NV schade heeft integere medewerkers en draagt er zorg voor dat er een interne cultuur is die integer handelen bevordert. Niet integer gedrag wordt niet geaccepteerd;
 - d. NV schade doet geen zaken met klanten of derde partijen die niet integer zijn.

Risicobereidheid

De risicobereidheid van NV schade wordt vanuit twee perspectieven benaderd. Het eerste perspectief is vanuit de solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR), omdat NV schade te allen tijde met een zeer hoge mate van zekerheid wil voldoen aan de SCR vereiste. De risicobereidheid met betrekking tot de financiële risico's (marktrisico, krediet- of tegenpartij risico's) en verzekeringstechnische risico's is kwantitatief, aan de hand van de SCR vereiste, bepaald. Overige risico's vormen geen onderdeel van de SCR-berekening en hiervoor geldt dat de risicobereidheid op een alternatieve manier is bepaald. Specifiek voor het bepalen van het ALM-risico worden, als uitgangspunt, onder- en bovengrenzen gehanteerd op basis van het Kapitaalbeleid, waarmee wel een link bestaat met de SCR berekening. De niet-financiële risico's worden kwalitatief benaderd vanuit het perspectief van kans x impact en de effectiviteit van beheersmaatregelen. Een goede beheersing van niet-financiële risico's is belangrijk voor het behalen van strategische bedrijfsdoelstellingen, maar deze zijn niet

rechtstreeks af te lezen vanuit het perspectief van de SCR. Met betrekking tot operationeel risico heeft NV schade een lage risicobereidheid.

Risicobereidheid op totaalniveau

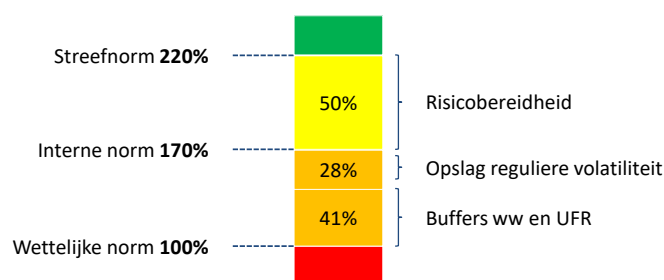
De risicobereidheid op totaalniveau wordt bepaald op basis van de kans op het onderschrijden van de interne norm van NV schade. De methodologie van het vaststellen van de interne norm is beschreven in het Kapitaalbeleid. De interne norm bestaat uit de wettelijke norm (100% SCR) met daarboven een buffer voor werkloosheidsrisico en een buffer voor het risico van het wegvallen van de UFR en een opslag op basis van historische volatiliteit van de SCR-ratio. Jaarlijks wordt getoetst of deze norm aanpassing behoeft. Voor 2022 geldt dat de interne norm is vastgesteld op 170% SCR.

NV schade acht een kans van maximaal eens in de 20 jaar acceptabel dat de interne norm wordt onderschreden en is daarmee risico-avers. Dit is de risicohouding en op basis hiervan wordt het streefniveau van de solvabiliteit bepaald, de maatstaf voor de risicobereidheid op totaalniveau. NV schade streeft naar een solvabiliteitsratio van minimaal dit streefniveau en creëert hiermee een veilige marge boven op de interne norm.

Deze risicobereidheid van 1-op-20 jaar wordt wiskundig geschaald aan de hand van de Solvency II standaard formule naar het streefniveau van de solvabiliteitsratio. Dit betekent dat wanneer NV schade op dit streefniveau zit, de kans 1-op-20 is dat de interne norm wordt onderschreden binnen een horizon van 1 jaar. Met andere woorden: het streefniveau geeft een zekerheid van 95% dat de interne norm *niet* zal worden geraakt. Jaarlijks wordt getoetst of deze norm aanpassing behoeft.

Voor 2022 geldt dat de streefnorm is vastgesteld op 220% SCR.

In onderstaande figuur is de opbouw schematisch weergegeven.

Vastgestelde risicolimieten

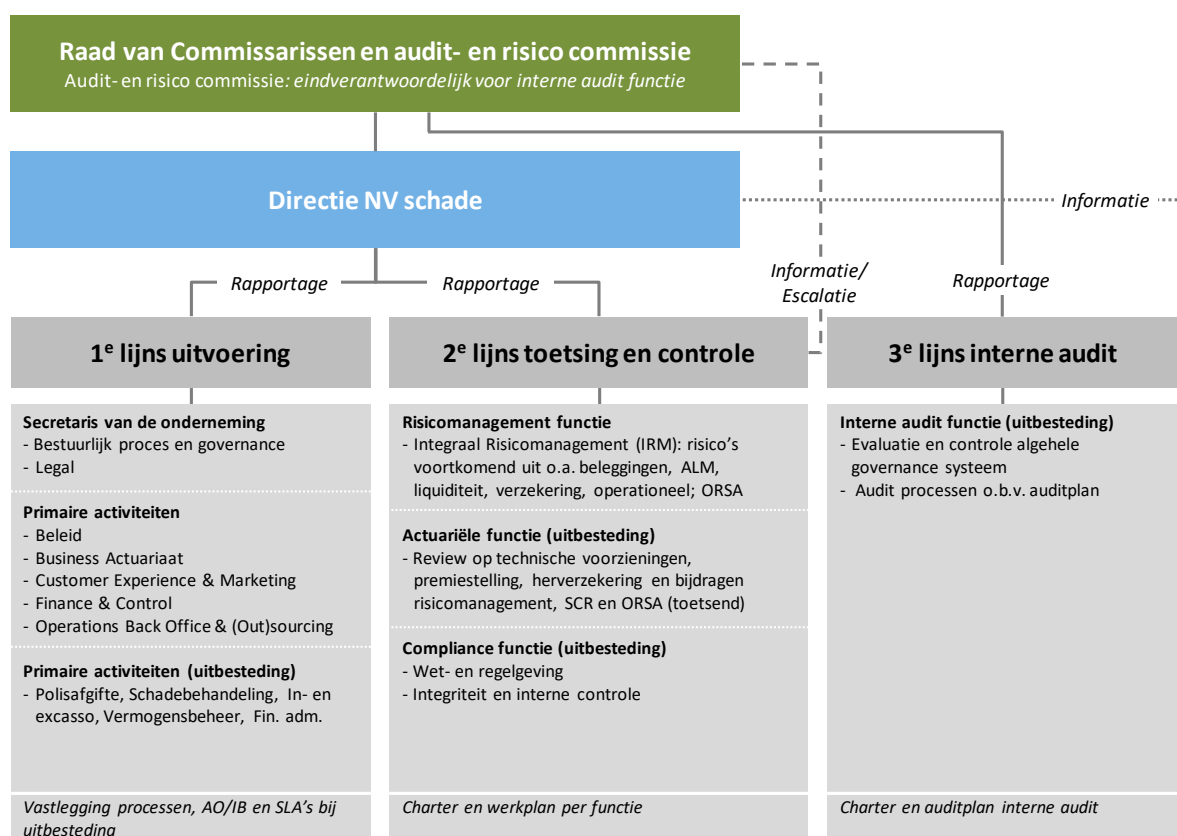
Per relevante risicocategorie conform de indeling van de SCR is een risicotolerantielimiet vastgesteld. De risicotolerantielimieten betreffen de maximale SCR per risicocategorie uitgedrukt als percentage van het aanwezig eigen vermogen behorende bij de interne norm (interne solvabiliteitsnorm) van 170% en de streefnorm (streefsolvabiliteit) van 220%. In de navolgende tabel zijn de risicotolerantielimieten per risicocategorie weergegeven. Vanwege risico diversificatie effecten in de berekening tellen de percentages niet op tot 100%.

Niveau	Risicogebied	Risicolimiet 170% <i>Interne norm niveau</i>	Risicolimiet 220% <i>Streefniveau</i>
1	SCR	59,0%	45,5%
2	Marktrisico	34,3%	23,1%
3	Renterisico	4,5%	4,0%
3	Aandelenrisico	10,0%	1,5%
3	Spreadrisico	25,0%	21,5%
3	Valutarisico	2,5%	0,5%
2	Zorg	36,5%	31,0%
3	Langlevenrisico	2,0%	1,5%
3	Invalideits- en morbiditeitsrisico	30,0%	25,5%
3	Kostenrisico	7,0%	6,0%
3	Herzieningsrisico	9,0%	7,5%
3	Zorg Catastrofe	0,5%	0,4%
2	Tegenpartij	4,2%	3,8%
3	Type I	2,0%	1,5%
3	Type II	2,5%	2,5%
2	Operationeel	1,5%	1,2%

B.3.2 Governance

Interne beheersingsstructuur

NV schade heeft haar governance structuur ingericht, gebaseerd op het 'three lines of defence' model. Volgens de principes van dit model hanteert NV schade een functiescheiding tussen het opstellen van beleid, de goedkeuring van het beleid, het implementeren van beleid en de controle op de naleving van dit beleid. Hiermee wordt een hoge mate van effectiviteit van risicobeheersing bereikt. In onderstaand figuur is de inrichting van het 'three lines of defence' model van NV schade te zien.

Figuur 1: Inrichting 'three lines of defence' bij NV schade

Eerste verdedigingslijn

De eerste beheersingslijn is de business zelf, die verantwoordelijk is voor de eigen interne beheersing van alle activiteiten en onderliggende processen. Het betreft de gehele organisatie of het lijnmanagement, met verantwoordingsplicht en verantwoordelijkheid voor de prestaties, operaties en het dagelijkse risicobeheer met inbegrip van management control en de bewakingsactiviteiten binnen de eerste lijn. Bij NV schade fungeert de directie tevens als het lijnmanagement.

Aangezien NV schade een groot deel van haar werkzaamheden heeft uitbesteed, betekent dit dat derde partijen een rol hebben in de correcte uitvoering van het eerste lijn risicobeheer. De uitvoering van de verzekeringsadministratie en de re-integratie activiteiten voor verzekerden is nagenoeg geheel uitbesteed aan CoMetec, de uitvoeringsorganisatie voor inkomensverzekeringen en sociale regelingen in de bedrijfstakken Metaal en Techniek en Motorvoertuigen, Tanken & Wassen. Het Vermogensbeheer is uitbesteed aan Mn Vermogensbeheer B.V..

In de uitbestedingsovereenkomsten en Service Level Agreements (SLA's) zijn vereisten vastgesteld waaraan derde partijen dienen te voldoen teneinde de risico's te beheersen. NV schade wordt hierover geïnformeerd via reguliere en niet-reguliere rapportages. Meer details over de inrichting en beheersing van de uitbesteding is terug te vinden in het Uitbestedingsbeleid van NV schade.

Tweede verdedigingslijn

De tweede beheersingslijn heeft als primaire taak het identificeren, beoordelen, monitoren van en rapporteren over risico's. De tweede lijn bestaat uit een drietal functies, de Compliance functie, Risicomanagement functie en de Actuariële functie. Samen zijn zij verantwoordelijk voor het stimuleren en uitdragen van gezond risicobeheer door de hele organisatie, het verstrekken van richtlijnen, methoden en technieken, het ondersteunen van de eerste lijn, en het signaleren en bewaken. De Risicomanagement functie is specifiek verantwoordelijk voor het opstellen van het risicobeleid en de kaders waaraan de eerste lijn moet voldoen op het gebied van het verantwoord nemen van risico's en risicobeheersing. Daarnaast is de tweede lijn ondersteunend aan de eerste lijn om te adviseren met betrekking tot het identificeren en beoordelen van risico en te assisteren met het definiëren van passende maatregelen.

Derde verdedigingslijn

De derde lijn bestaat uit de Interne Audit functie, welke verantwoordelijk is voor een onafhankelijke beoordeling over de effectiviteit van het gehele risicomanagementsysteem en de naleving van beleid en procedures. De taken en verantwoordelijkheden van de interne audit functie zijn vastgelegd in een charter.

Raad van Commissarissen

De RvC heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken binnen NV schade. De taken en verantwoordelijkheden van de RvC en de Audit- en Risicocommissie zijn vastgelegd in reglementen. Binnen de RvC is een Audit- en Risicocommissie geformeerd. De Audit- en Risicocommissie richt zich op het voorbereiden van het toezicht op de directie ten aanzien van een aantal deelonderwerpen. De taken en verantwoordelijkheden van de Audit- en Risicocommissie zijn vastgelegd in een reglement.

Uitbesteding

NV schade besteed een groot deel van haar activiteiten uit. Uitbestedingspartners dienen over een eigen risicobeheersysteem en een governance structuur te beschikken dat overeenkomt met de beginselen van het three lines of defence model. De sleutelfuncties van NV schade steunen op het risicomanagementsysteem van de uitbestedingspartner(s) door gebruik te maken van rapportages en/of onderzoeken afkomstig van de 2e en 3e lijn van de uitvoerder(s).

Dit mag geen afbreuk doen aan de eigen verantwoordelijkheid van de opinies en rapportages en de onafhankelijke positie van de sleutelfuncties van NV schade. Het gebruikmaken van en steunen op werkzaamheden van derden staat het vormen van de eigen opinies door de sleutelfuncties van NV schade niet in de weg.

NV schade toetst periodiek – als onderdeel van het evaluatieproces van uitbestedingen – de kwaliteit van het risicobeheer van uitbestedingsrelaties. Daarbij wordt gekeken naar de aanwezige competenties, capaciteiten en de positie van de afdelingen die de werkzaamheden uitvoeren en de

aard en reikwijdte van de voorgenomen en verrichte werkzaamheden. Eisen ten aanzien van de governance en het risicomanagementsysteem van uitbestedingsrelaties zijn opgenomen in het Beleid Uitbestedingen.

B.3.3 Risicomanagement functie

NV schade heeft een Risicomanagement functie ingericht met als doel haar (strategische) doelstellingen te waarborgen. De Risicomanagement functie heeft als missie het op een integrale wijze bewaken en bevorderen van de risicocultuur van NV schade. Daarbij ondersteunt de Risicomanagement functie de eerste lijn bij het realiseren van haar doelstellingen en bij het beheersen van de interne organisatie.

Ter ondersteuning van deze missie zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- de Risicomanagement functie ziet toe op de effectieve werking van de integrale risicomanagementsysteem en risicomanagementcyclus waarbinnen risico's worden geïdentificeerd, geanalyseerd, beheerst en gemonitord;
- de Risicomanagement functie faciliteert en adviseert vanuit een tweede lijns positie de business bij het beheersen van de risico's op een verantwoorde wijze, passend binnen de gestelde grenzen;
- de Risicomanagement functie stimuleert de bewustwording van risico's in de business en daarmee de beheerste bedrijfsvoering.

De Risicomanagement functie ressorteert rechtstreeks onder de directie en is een onafhankelijke functie in de tweede lijn, niet hiërarchisch ondergeschikt aan andere functies en heeft de mogelijkheid rechtstreeks bevindingen, zorgen en adviezen zonder verdere inmenging van derden te melden aan de directie.

De Risicomanagement functie is gescheiden van de business en voert geen operationele activiteiten uit in de eerste lijn. De onafhankelijkheid is geborgd door positionering, eigen budget en rapportagelijnen met een directe escalatie mogelijkheid aan de RvC.

Het functioneren en de beloning van de personen werkzaam binnen de Risicomanagement functie is onafhankelijk van het resultaat of van operationele prestatie-indicatoren van NV schade.

De Risicomanagement functie is verantwoordelijk voor het uitvoeren van het risicobeheer dat gericht is op het identificeren, kwantificeren, beheersen en monitoren van de risico's waaraan de onderneming is of kan worden blootgesteld. Dit wordt gedaan op basis van de risicobereidheid van de organisatie.

De Risicomanagement functie stelt het algemeen risicomanagementbeleid op en ondersteunt de eerste lijn op het gebied van alle risicocategorieën. Daarbij faciliteert de Risicomanagement functie dat de risico's waaraan de verzekeraar is blootgesteld, worden onderkend, gemeten, bewaakt, beheerst en gerapporteerd. Ook wordt de onderlinge samenhang tussen de risicocategorieën bewaakt. De Risicomanagement functie rapporteert ieder kwartaal aan de directie en RvC.

B.3.4 Besluitvormingsproces

NV schade hecht aan zorgvuldige, evenwichtige, en consistente besluitvorming die in lijn is met de geldende wetgeving en van toepassing zijnde regels (rechtsgeldigheid). Voor de goede besturing van een onderneming is immers van belang dat besluiten evenwichtig (genomen) zijn. Hiervan is sprake, indien de belangen van voor dat besluit relevante stakeholders die bij een besluit zijn betrokken in beeld zijn gebracht en bij de besluitvorming zichtbaar zijn meegewogen. Naast evenwichtige besluitvorming is tevens van belang dat besluitvorming consistent gebeurt. Daarmee wordt onder meer bedoeld dat NV schade in lijn handelt met eerder gestelde strategische doelen en dat besluiten in het belang van NV schade worden genomen. De genomen besluiten, inclusief de afweging van de belangen die voorafgaat aan de besluitvorming, worden vastgelegd in notulen van de diverse overleggen. De notulen worden gearcheveerd in het digitaal archief.

In de diverse overleggen die door NV schade worden gevoerd kunnen onderwerpen besproken worden die aanleiding kunnen zijn tot het nemen van een besluit. Overleggen, waaronder het tweewekelijks Management Team (MT) overleg zijn voorbereidend aan de besluitvorming en beschikken niet over een mandaat tot het nemen van besluiten voor of namens NV schade.

Het besluitvormingsproces wordt formeel uitgevoerd binnen het Directiebestuur (DBR). Afhankelijk van het onderwerp en het soort besluit wat genomen moet worden gaat het onderwerp door naar de Audit- en Risicocommissie (ARC), de Raad van Commissarissen (RvC) en of de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA). Van elk overleg worden notulen en een besluitenlijst opgesteld die digitaal worden gearcheveerd.

Doelstelling

De doelstelling van het besluitvormingsproces is te komen tot een zorgvuldige, evenwichtige en consistente besluitvorming die in lijn is met de geldende wetgeving en van toepassing zijnde regels (rechtsgeldigheid).

Eindverantwoordelijkheid

De directie van NV schade (twee leden) is gezamenlijk eindverantwoordelijk voor de uitvoering van het besluitvormingsproces. Het besluitvormingsproces wordt gefaciliteerd door de secretaris van de onderneming van NV schade.

Beleidskader

Het beleidskader is de Nederlandse wet- en regelgeving waar elke organisatie zich aan te houden heeft. Daarnaast gelden de statuten van NV schade en de door de directie van NV schade vastgestelde strategie. Ook beschikt NV schade over de volgende drie reglementen:

- Reglement voor de Directie van NV Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstukken;
- Reglement Audit- en Risicocommissie;
- Reglement voor de Raad van Commissarissen van NV Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstukken.

Besluitvorming inzake het risicobeheer

In het genoemde beleidskader staan de verschillende mandaten nader gespecificeerd. Met betrekking tot onderstaande onderwerpen van het risicobeheer geldt hierbij dat de directie beslissingsbevoegd (B) is, de ARC de goedkeuring voorbereidt (V) en de RvC goed dient te keuren (G). De AvA heeft geen directe rol in de besluitvorming inzake het risicobeheer.

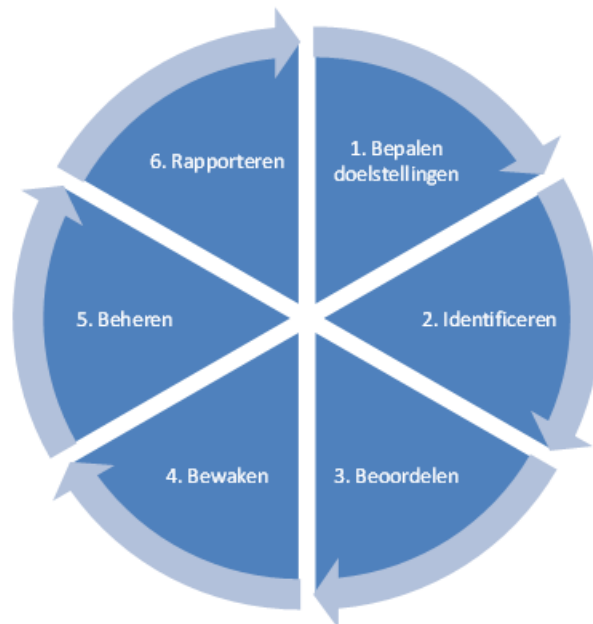
Onderwerp	Besluitvormingsorganen			
	DBR	ARC	RvC	AvA
De strategie en de risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten	B	V	G	-
De risicobereidheid, incl. tussentijdse materiële wijzigingen	B	V	G	-
De opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, het risicomanagement alsmede significante wijzigingen hierin	B	V	G	-

[U](#) Stakeholders van NV schade zijn: werkgevers en werknemers in de bedrijfstak, werkgevers- en werknemersorganisaties, herverzekeraars, werknemers van NV schade, tussenpersonen, uitvoerder Vermogensbeheer, uitvoerder Verzekeringsadministratie, toezichthouders.

B.3.5 Risicobeleid

Risicomanagementcyclus

De risicomanagementcyclus (RM-cyclus) van NV schade omvat de stappen zoals weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 2: Risicomanagementcyclus

Bepalen van (strategische) doelstellingen

Risico is het effect van een onzekere gebeurtenis op het behalen van doelstellingen. Derhalve begint elke RM-cyclus met het vaststellen van de relevante (strategische) doelstellingen.

Identificeren van risico's

Tijdens de tweede stap in het proces worden de risico's (interne en externe gebeurtenissen) die een negatieve invloed (kunnen) hebben op het behalen van de doelstellingen van NV schade geïdentificeerd.

Beoordelen van risico's

In deze stap van de cyclus worden de risico's geanalyseerd, rekening houdend met hun waarschijnlijkheid en impact, als basis voor het vaststellen van de wijze waarop zij zouden moeten worden beheerst.

Bewaken van risico

In de vierde stap wordt de wijze van bewaking van het risico, de risicorespons bepaald. Er zijn vier manieren om op risico's te reageren, zoals weergegeven in onderstaande figuur. Hierbij zullen de risico's worden afgestemd op de risicobereidheid die NV schade als uitgangspunt heeft genomen.

Figuur 3: Risicorespons strategieën

Risico's die tijdens de vorige stap zijn beoordeeld en buiten de risicobereidheid vallen, dienen verder gemitigeerd (beheerst, overgedragen, vermeden) te worden, tenzij deze door de verantwoordelijke(n) worden geaccepteerd.

Beheren (beheersen) van risico's

Nadat de risicospons is bepaald, worden maatregelen om het risico te beheren vastgesteld. In veel gevallen zal het hier gaan om het verder beheersen middels het treffen van beheersmaatregelen. Hierna wordt per risicogebied aangegeven op welke wijze NV schade deze beheerst.

Strategisch (omgevings) risico

- Als onderdeel van het jaarlijkse ORSA proces worden strategische risico's geëvalueerd op materialiteit en verwerkt in de stress scenario's.
- Voor de identificatie en analyse van strategische risico's (in het kader van strategische besluiten of strategische projecten) gebruikt NV schade Risk (Control) Self Assessments (RSA's).
- Het reputatierisico wordt met name geïdentificeerd en beoordeeld aan de hand van het periodiek uitvoeren van de systematische integriteit risicoanalyse (SIRA).
- ESG-risico's zijn gerelateerd aan duurzaamheidsuitdagingen zowel op het gebied van milieu als op het sociale vlak en kunnen uiteenlopen van het omgaan met klimaatverandering tot het bevorderen van verantwoorde arbeidsomstandigheden. Deze risico's betreffen enerzijds fysieke risico's (overstromingen, biodiversiteitsverlies) en anderzijds transitie risico's (bijvoorbeeld a.g.v. overheidsmaatregelen, technologische ontwikkeling, verandering van consumentengedrag). De beheersing van duurzaamheidsrisico's speelt binnen NV schade een rol bij het formuleren van de beleggingsstrategie, de uitvoering van de beleggingen door het nemen van de beleggingsbeslissingen of het selecteren van vermogensbeheerders. Doorlopend wordt gemonitord of de beleggingen voldoen aan de eisen. Deze activiteiten worden uitgevoerd door verschillende afdelingen van de fiduciair manager.

Verzekeringstechnisch en -reserveringsrisico

- Kortlevenrisico: dit is geen relevant risico voor NV schade, aangezien een hoger sterftepercentage leidt tot minder arbeidsongeschiktheidsuitkeringen.
- Langlevenrisico: De directie van NV schade ziet het langlevensrisico als verwaarloosbaar, omdat er na de AOW-leeftijd geen uitkeringen meer worden uitbetaald. Het langlevensrisico is daarnaast beperkt, omdat de levensverwachting en opleidingsniveau van de verzekerden lager is dan de gemiddelde levensverwachting en opleidingsniveau in Nederland. Landelijke ontwikkelingen ten aanzien van de sterftcijfers worden tenminste jaarlijks bewaakt. Indien nodig worden de gehanteerde grondslagen aangepast. NV schade ziet geen aanleiding om aanvullende risicomitigerende maatregelen te nemen of aanvullende buffers aan te houden voor het langlevensrisico bovenop de al geldende kapitaalvereiste in de SCR.
- Invaliditeits- en morbiditeitsrisico: NV schade heeft voor de vrijwillige producten een scherp acceptatiebeleid. Werknemers in de bedrijfstak worden automatisch toegelaten tot het co-product WIA-werknemersverzekering. Vanwege de grote aantallen deelnemers is dit een aanvaardbaar risico en een dergelijke uitvoering is bovendien uit kosten oogpunt aantrekkelijk. NV schade voert een actief re-integratiebeleid dat erop gericht is zoveel mogelijk arbeidsongeschikte deelnemers te re-integreren. De premies van NV schade worden elk jaar opnieuw vastgesteld, zodat indien nodig kan worden bijgesteld als ontwikkelingen op het gebied van het invaliditeits- en morbiditeitsrisico daar om vragen.

- **Kostenrisico:** NV schade heeft over de uitvoering van de verzekeringsadministratie en het vermogensbeheer meerjarige tariefafspraken met haar uitbestedingspartners gemaakt. Ook voor tussenpersonen en herverzekeraars is het tarief een vast percentage van de premie voor meerdere jaren overeengekomen. De kosten voor de verzekeringsadministratie, bureaunkosten van NV schade, kosten voor tussenpersonen en herverzekeraars worden ingerekend in de premie. De premie wordt jaarlijks vastgesteld, waarbij de opslag voor kosten jaarlijks kan worden bijgesteld indien nodig.
- **Herzieningsrisico:** NV schade stelt vast dat het herzieningsrisico niet of slechts beperkt van toepassing is op de uitkeringen die zij doet. Dit omdat NV schade bij het vaststellen van de premies en in de technische voorzieningen reeds rekening houdt met 3% onvoorwaardelijke toeslagverlening. De overige maatregelen voor het herzieningsrisico worden beschreven onder het werkloosheidsrisico.
- **Werkloosheidsrisico:** ter mitigatie van dit risico en het herzieningsrisico hanteert NV schade een actief re-integratiebeleid. Verder bewaakt NV schade de ontwikkeling van de werkloosheid in de bedrijfstak en de arbeidsparticipatie van (gedeeltelijk) arbeidsongeschikten op structurele basis. De premie wordt elk jaar opnieuw vastgesteld, zodat hierop indien nodig kan worden bijgestuurd. Daarnaast doet NV schade jaarlijks een expertschatting van het werkloosheidsrisico en toetst zij of dit aanleiding geeft de buffer voor herzieningsrisico te herzien. Het werkloosheidsrisico is geen onderdeel van de standaard formule van Solvency II, het herzieningsrisico is het meest gelijkende risico. Dit, in combinatie met de aanwezige risicomarge in de premie en de overige beheersmaatregelen, acht NV schade voldoende om het werkloosheidsrisico en het herzieningsrisico af te dekken.
- **Catastroferisico:** de verzekeringsportefeuille van NV schade is sterk geconcentreerd in de Metaal & Techniek en automotivebranche. Deze branches zijn echter gelijk verspreid over het land en het betreft voornamelijk kleine bedrijven. NV schade acht het onwaarschijnlijk dat in het geval van een eventuele uitbraak van pandemieën, epidemieën of bij massale ongevallen de Metaal & Techniek en automotivebranche zwaarder getroffen zal worden dan andere bedrijfstakken in Nederland.

Beleggingsrisico en prudent person (marktrisico)

- De portefeuille van NV schade bevat naast beleggingen met als doel in belangrijke mate het matchen van de voorziening, ook risicodragende beleggingen. Het risico van deze beleggingen wordt onder meer beheerst door een uitgebreide spreiding over regio's en sectoren. Uitwerking hiervan vindt jaarlijks plaats in het beleggingsplan en wordt tussendoor bijgesteld indien de omstandigheden daar aanleiding toe geven. De fiduciair beheerder adviseert hierover aan de hand van periodieke updates van het Dynamisch Asset Allocatiebeleid. In het beleggingsbeleid wordt de veiligheid, kwaliteit, liquiditeit en het rendement van de portefeuille vastgesteld met behulp van een strategische asset allocatie. De beleggingen worden gemonitord door de Financieel Risicomanager, een gespecialiseerde functionaris binnen de Risicomanagement functie. Daarnaast is de procedure voor het adequaat waarderen van beleggingsactiva opgenomen in de Solvency II manual van NV schade en wordt er gehandeld volgens het prudent person principe.
- NV schade heeft vastgesteld welk deel van de beleggingen minder liquide kan zijn, gegeven de verwachte ontwikkeling van de technische voorziening en premie-instroom. Bij investeringsvoorstellen wordt getoetst op de mate van liquiditeit. De marktomstandigheden

worden continu gemonitord, zodat ingegrepen kan worden indien te veel beleggingen illiquide dreigen te worden.

- NV schade heeft een beleggingsbeleid opgesteld waarin diversificatie van de beleggingsportefeuille is geborgd. NV schade verricht periodiek kwantitatief onderzoek naar de correlaties tussen marktrisico's en bepaalde verzekeringstechnische risicocategorieën, waaronder de correlatie tussen invaliditeitsrisico en werkloosheidsrisico en de correlatie tussen werkloosheid en de aandelenindices.
- Voor de beheersing van concentratierisico's in de beleggingen van NV schade zijn signaleringslimieten vastgesteld ten aanzien van het maximum dat belegd mag worden in één land. Indien de "default probability" te groot wordt, wordt de concentratie afgebouwd. Voor OTC-derivaten en geldmarktproducten (deposito's) geldt beleid dat limieten stelt aan de posities die bij een tegenpartij mogen worden uitgezet.
- Het valutarisico van de Amerikaanse Dollar, het Britse Pond en de Japanse Yen wordt volledig afgedekt. Naast deze drie valuta's heeft NV schade een beperkte blootstelling aan andere valuta's. Het vastgoedrisico is niet van toepassing voor NV schade, tenzij in de toekomst beleggingen in vastgoed worden gedaan.

Kredietrisico

- Algemene beheersmaatregel: brede spreiding van de gehele portefeuille (zoals landen, categorieën, producten, industrieën, valuta, tegenpartijen).
- Een aanzienlijk deel van de vastrentende portefeuille wordt in AAA- of AA-rating belegd. Voor de discretionaire staatsobligatieportefeuilles geldt een specifiek landenbeleid, waarin wordt bepaald welke core-Euro landen in aanmerking komen voor opnamen in de vastrentende portefeuille. Daarnaast geldt dat indien binnen de discretionaire staatsobligatieportefeuille de spread van een land boven een bepaalde bandbreedte uitkomt, deze belegging wordt afgebouwd. Bij lagere creditratings wordt veel spreiding aangebracht. Bij het gebruik van derivaten wordt onderpand gesteld. Er geldt bovendien beleid voor OTC-derivaten en geldmarktproducten (deposito's) inzake de minimale kredietwaardigheid (en daarmee een maximale "default probability") van tegenpartijen.
- Voor geldmarktproducten (deposito's) geldt beleid dat er limieten zijn gesteld aan de posities die bij een tegenpartij mogen worden uitgezet.
- Voor derivaten wordt gebruik gemaakt van de Credit Support Annex (CSA). Dit is een overeenkomst die voorziet in kredietbescherming door regels te stellen betreffende onderpand. De openstaande vorderingen en verplichtingen van derivaten worden dagelijks danwel wekelijks per tegenpartij gesaldeerd. Bij een saldo boven de contractueel vastgestelde grens vindt verrekening met de tegenpartij plaats.
De overige vorderingen bestaan vooral uit premievorderingen op werkgevers en terug te vorderen uitkeringen. Voor deze vorderingen is een voorziening voor dubieuze debiteuren gevormd waardoor het effect van eventueel oninbare vorderingen op het resultaat wordt beperkt. Gezien de grootte van deze vorderingen is het financiële risico voor NV schade beperkt.

Matching- en renterisico (afgestemd beheer van activa en passiva, ALM)

- Algemene maatregel: de strategische portefeuille is vastgesteld met behulp van een ALM-studie, welke periodiek (minimaal eens per drie jaar) wordt herhaald ter beoordeling van het vastgestelde strategische kader. De ALM is gebaseerd op diverse economische scenario's. Belangrijk uitgangspunt is het hanteren van spreiding over vermogensclusters,

beleggingscategorieën, regio's, producten, sectoren en individuele effecten/emittenten. De procedure en methodologie voor het vaststellen en beoordelen van het matchen van activa en passiva wordt besproken in de meest recente ALM studie. Hierin worden de risicolimiteringstechnieken of afwegingen ook besproken en het toegestane limiet aan blootstelling is opgenomen.

- Renterisico: Het renterisico is vrijwel geheel afgedekt door NV schade.
- Valutarisico: NV schade heeft het valutarisico op de Amerikaanse Dollar, Japanse Yen en Britse Pond voor 100% afgedekt.

Voor bovenstaande risico's wordt er gebruik gemaakt van bandbreedtes die in het beleggingsplan zijn vastgelegd. De monitoring hierop vindt plaats door de reguliere vermogensbeheerrapportages die NV schade ontvangt.

- Inflatieisico: Het inflatieisico wordt bij berekeningen zoals de kasstroomanalyse en ALM-studies meegenomen.
- Solvabiliteitsrisico: Elk kwartaal wordt de solvabiliteit van NV schade gemonitord aan de hand van SCR berekeningen. Daarnaast is er een interne kapitaalsvereiste, waarbij maatregelen worden getroffen indien de solvabiliteit onder bepaalde waarden zakt. Dit is nader uitgewerkt in het kapitaalbeleid.

Liquiditeitsrisico

- Het voornaamste onderdeel van het liquiditeitsrisico bestaat uit het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Dit heeft als mogelijk gevolg dat NV schade op korte termijn niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Ter beperking van dit risico wordt door de financiële administratie maandelijks een kasstroomanalyse opgesteld, waarbij de inkomende geldstroom in de vorm van premies en de uitgaande geldstroom in de vorm van uitkeringen en uitkeringskosten tegen elkaar worden afgezet. Op basis van deze analyse wordt vastgesteld hoeveel geld beschikbaar voor beleggingen.
- Het beschikbare vermogen wordt grotendeels belegd in liquide Europese staatsobligaties. De premies worden jaarlijks kostendekkend vastgesteld op basis van de liquiditeitsbehoefte.

Operationeel risico – proces risico

- Uitvoeren van Risk (Control) Self Assessments gericht op de identificatie en beoordeling van niet-financiële risico's.
- Het Internal Control Framework (ICF) van NV schade dient te borgen dat processen en beheersdoelstellingen op gestructureerde wijze zijn vastgelegd.
- Control testing om beheersmaatregelen aantoonbaar in de praktijk te toetsen.
- Gebruik van centrale Issue Tracking List om de status en opvolging van bevindingen te registreren.
- Gestructureerd incidentenmanagement met richtlijnen voor het melden, categoriseren, registreren en afhandelen van operationele incidenten.

Operationeel risico – uitbestedingsrisico

- NV schade heeft het grootste deel van haar activiteiten uitbesteed, daarom is er een uitbestedingsbeleid opgesteld dat periodiek geactualiseerd wordt. In dit beleid wordt beschreven hoe de continuïteit, integriteit en kwaliteit van uitbesteede processen wordt geborgd. De

kwaliteitseisen maken ook onderdeel uit van de uitbestedingsovereenkomsten en SLA-rapportages.

- Inzake de regie op uitbestede activiteiten zijn beheersmaatregelen opgenomen in het ICF.
- Passende maatregelen per uitbestedingspartner inzake overleg, rapportage, evaluatie en 'assurance'.

Operationeel risico – IT risico

Het IT risico wordt gemonitord in de integrale risicomanagement rapportage welke elk kwartaal wordt opgesteld. Hierbij wordt gelet op de continuïteit van systemen, of er incidenten zijn geweest, autorisatie en beheer en of er voldoende controle/beheersbaarheid over de IT-omgeving is.

Aangezien de meeste IT applicaties onderdeel zijn van uitbestedingen van activiteiten van NV schade gelden dezelfde typen beheersmaatregelen als hiervoor genoemd.

Compliance risico

De Compliance functie ziet toe op de naleving van wet- en regelgeving en interne regels en procedures met betrekking tot de integriteit van NV schade als organisatie en haar medewerkers (zowel intern als extern).

Hiertoe zijn beleid en procedures opgesteld en geïmplementeerd, waarop de onafhankelijke Compliance functie toeziet. Ter bevordering en bewaking van de integriteit van NV schade als organisatie en haar medewerkers zijn gedragsregels opgenomen in het personeelsbeleid.

Daarnaast wordt jaarlijks een monitoringplan opgesteld en uitgevoerd op basis van een risico inschatting en de SIRA. Gegeven de uitkomsten van de monitoring worden er door de Compliance functie aanbevelingen gedaan om (integriteit) risico's te mitigeren.

NV schade verkrijgt periodiek rapportages van de uitvoerder(s) waarin onder andere eventuele bijzonderheden c.q. compliance risico's die geïdentificeerd zijn bij het monitoren van de implementatie van nieuwe wet- en regelgeving, zijn opgenomen.

De Compliance functie van NV schade rapporteert ieder kwartaal aan Directie en RvC.

Rapporteren

De laatste stap in de risicomanagementcyclus betreft het rapporteren over risico's. Gedurende het jaar wordt op verschillende manieren gerapporteerd en gesproken over relevante risico's, via interne en externe rapportages, het directiebestuur, het overleg van de Audit en Risicocommissie en andere overleggen.

B.3.6 ORSA

Inleiding

Een belangrijke wettelijke verplichting is de Own Risk and Solvency Assessment (ORSA), waarin NV schade een eigen inschatting maakt van de toekomstige solvabiliteitspositie onder diverse (stress) scenario's. De ORSA van NV schade speelt een belangrijke rol voor de directie van NV schade om inzicht te krijgen en houden in de samenhang tussen haar strategie (en strategische doelstellingen),

de materiële risico's die haar kunnen bedreigen, de mogelijke consequenties hiervan voor haar financiële positie en wat NV schade kan doen om risico's af te wenden of te beperken. De uitkomsten van de ORSA vormen één van de belangrijkste elementen waarop de directie haar bijsturende maatregelen (op het gebied van kapitaal en risico) baseert. De directie van NV schade is actief betrokken gedurende het gehele ORSA proces. De ORSA, waaronder de voorgenomen managementacties, wordt jaarlijks met de RvC besproken.

NV schade voert eenmaal per jaar een reguliere ORSA uit. Daarnaast kunnen externe of interne gebeurtenissen die leiden tot een significante wijziging in het risicoprofiel van NV schade aanleiding zijn een ORSA uit te voeren buiten de reguliere frequentie. Minimaal eenmaal per kwartaal wordt het wel of niet uitvoeren van een ORSA geagendeerd op het directieberaad. De omstandigheden die aanleiding geven tot het uitvoeren van een ORSA buiten de reguliere frequentie betreffen:

Interne trigger	Externe trigger
<ul style="list-style-type: none"> • Wijziging van de strategie • Ontwikkeling van een nieuw product en/of nieuwe markt • Aangaan van een strategische alliantie • Verandering in de corporate governance (zeggenschap) • Wijziging van uitvoeringsorganisatie • Realisatie instroom 10% hoger dan verwacht • Realisatie uit- en doorstroom 25% hoger of lager dan verwacht 	<ul style="list-style-type: none"> • Het voordoen van (externe) gebeurtenissen buiten de gedefinieerde scenario's zoals: <ul style="list-style-type: none"> ○ Impactvolle wijzigingen in wet- en regelgeving (op het gebied van arbeidsongeschiktheid, inkomen en werkloosheid) ○ Het vervallen van de verplichtstelling (cao-AvIM) ○ Het zich manifesteren van het catastroferisico ○ Beurskrach • Zwarte zwanen

Jaarlijks worden de triggers geëvalueerd en eventueel bijgesteld of aangevuld. Indien zich een externe of interne trigger voordoet beslist de directie of het uitvoeren van een ad hoc ORSA passend is.

Binnen de ORSA voert NV schade ook verschillende stresstesten uit, welke worden doorgerekend met een prognosemodel dat mede voor dit doel is ontwikkeld. Met dit prognosemodel wordt de kapitaalpositie van NV schade over een middellange tijdshorizon gemodelleerd. Input voor dit model zijn verwachte kasstromen, premie-inkomsten, uitkeringen en verwachte beleggingsresultaten. Het model biedt de mogelijkheid om:

- het effect van verschillende economische, verzekeringstechnische en operationele scenario's te bepalen op de verwachte winst- en verliesrekening, marktwaarde balans en solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR). De verzekeringstechnische scenario's hebben met name betrekking op de voor NV schade materiële risico.
- het effect van managementacties (zoals bijvoorbeeld het aanpassen van beleggingsportefeuille) op de kapitaalpositie te meten.
- te voldoen aan de voortdurende naleving van de wettelijke kapitaalvereisten en technische voorzieningen zoals vastgelegd in wet- en regelgeving.

Klimaatgerelateerde risico's in de ORSA

Gelet op de potentiële impact van klimaatrisico's op zowel de activazijde als de technische voorzieningen van verzekeraars, worden klimaatgerelateerde risico's in de ORSA nader toegelicht voor de specifieke situatie van NV schade. Klimaatgerelateerde risico's zijn te verdelen in fysieke risico's (bijvoorbeeld weergelateerde risico's, zoals extreme regenval, hagel of overstroming) en transitie risico's die voortvloeien uit de overgang naar een klimaatneutrale economie. Deze risico's kunnen het gevolg zijn van nieuw overheidsbeleid, nieuwe wet- en regelgeving, technische ontwikkelingen of een verandering van de voorkeuren van consumenten. Deze veranderingen kunnen de marktwaarde en/of de kredietwaardigheid van bedrijven (negatief) beïnvloeden. Door maatschappelijke druk of veranderende voorkeuren in de maatschappij kan het vertrouwen in bepaalde bedrijven of sectoren worden aangetast.

Klimaatgerelateerde risico's met (mogelijk) impact aan de activazijde van de balans van NV schade komen tot uitdrukking bij het formuleren van de beleggingsstrategie, de uitvoering van de beleggingen door het nemen van de beleggingsbeslissingen of het selecteren van vermogensbeheerders en door te monitoren of de beleggingen voldoen aan de eisen. Deze activiteiten worden uitgevoerd door verschillende afdelingen van de fiduciair manager van NV schade.

De impact van klimaatgerelateerde risico's op de passivazijde is sterk afhankelijk van de producten die de verzekeraar aanbiedt. NV schade voert diverse producten op het gebied van arbeidsongeschiktheid. Veranderingen in het klimaat zouden op termijn kunnen resulteren in veranderende patronen in de claims. Te denken valt aan een toename van (minder bekende) tropische ziektes in Europa en een toenemende kans op hittegolven of natuurrampen met slachtoffers tot gevolg.

De directie van NV schade is van mening dat klimaatgerelateerde risico's momenteel geen materiële impact hebben op de activazijde van de balans danwel de technische voorzieningen. Dit geldt voor zowel voor fysieke als voor transitierisico's.

Wijze van bepalen solvabiliteitsbehoefte ten opzichte van het risicoprofiel

Uitgangspunt voor de ORSA zijn de materiële risico's waaraan NV schade blootgesteld is. Bij het vaststellen van de verschillende scenario's die in de ORSA worden doorgerekend heeft de Directie van NV schade rekening gehouden met de belangrijkste risico's waaraan NV schade blootstaat. Met het doorlopen van de verschillende scenario's wordt inzicht verkregen in de impact van de belangrijkste risico's op de realisatie van de strategie van NV schade. De risico's die de Directie van NV schade heeft geïdentificeerd als meest bedreigend voor de realisatie van de strategie, zijn de volgende:

- Economische ontwikkelingen die afwijken van de verwachtingen van NV schade;
- Een onverwachte stijging in het aantal arbeidsongeschikten binnen de verzekerde populatie;
- Een toename in de mate van werkloosheid van de verzekerde arbeidsongeschikte populatie;
- Operationele verliezen door een cyberrisico scenario.

De methodologie om de passendheid van de Solvency II standaardformule te beoordelen bestaat uit twee stappen. De eerste stap betreft een kwalitatieve beoordeling op basis van aannames die ten grondslag liggen aan de Solvency II standaardformule. Wanneer op basis van deze beoordeling

afwijkingen worden geconstateerd volgt in stap twee een kwantitatieve beoordeling van het betreffende risico. Voor deze beoordeling wordt als bron gebruik gemaakt van de kwantitatieve expert schattingen, die in het kader van de risicoanalyse zijn opgesteld.

De materialiteitsgrens wordt bepaald in lijn met de notitie van het Koninklijk Actuarieel Genootschap met een materialiteitsgrens van 10% van de totale SCR. De standaardformule wordt als niet passend beschouwd, indien een subrisico (bijvoorbeeld marktrisico) significant afwijkt door een afwijking in het onderliggende risico (bijvoorbeeld aandelenrisico). Hier is sprake van als de afwijking 10% of meer bedraagt van de totale SCR. Bij het bepalen van de materialiteitsgrens wordt rekening gehouden met diversificatie binnen een subrisico-module.

Middels het ORSA-prognosemodel van NV schade wordt de financiële impact van verschillende business en economische scenario's op de solvabiliteitspositie doorgerekend. Bij het vaststellen van de verschillende scenario's, die in het prognosemodel worden doorgerekend, houdt de directie rekening met de belangrijkste risico's waaraan NV schade blootstaat. Met het doorlopen van de verschillende scenario's wordt inzicht verkregen in de impact van de belangrijkste risico's op de realisatie van de strategie van NV schade.

De resultaten van de ORSA van NV schade worden gerapporteerd in een statisch rapport en een jaarlijks wijzigend dynamisch rapport. De analyses die ten grondslag liggen aan de ORSA worden uitvoerig gedocumenteerd. De uitkomsten, terugkoppeling van DNB op en eigen evaluatie van de ORSA, worden schriftelijk en via presentaties teruggekoppeld aan medewerkers en disciplines waarvoor dit relevant is voor hun werkzaamheden. De ORSA wordt getoetst door de actuariële sleutelfunctionaris van NV schade.

Evaluatie ORSA

In het eerste kwartaal van 2024 zal de ORSA 2023 en de doorlopen processen worden geëvalueerd met de diverse betrokkenen. Dit zal vanuit de Risicomanagement functie worden gecoördineerd. De eventuele verbeterpunten uit de evaluatie worden ter harte genomen in de ORSA 2024. Daarnaast zullen de verbeterpunten na beoordeling van DNB alsmede de review van de Actuariële sleutelfunctionaris worden meegenomen.

B.4 Interne controle omgeving

B.4.1 Algemeen

Met als doel de missie en visie van NV schade te realiseren, dienen meerdere activiteiten uitgevoerd te worden. Voor elke van deze activiteiten geldt dat NV schade de afweging moet maken of deze activiteiten intern worden uitgevoerd of dat deze worden uitbesteed.

Wanneer en onder welke voorwaarden NV schade over gaat tot uitbesteding is vastgelegd in het uitvoeringsbeleid. NV schade heeft in 2023 twee materiële werkzaamheden uitbesteed: de verzekeringsadministratie aan de nieuwe uitvoeringsorganisatie CoMetec en het vermogensbeheer aan MN Services. NV schade hecht veel belang aan een aantoonbaar beheerste dienstverlening met de uitbestedingspartijen. Dit is geregeld via het three lines of defence model (zie 'interne beheersingsstructuur, pag. 43 en verder) en via de eerstelijnsmonitoring van het Internal Control Framework (ICF) van de uitvoerder.

B.4.2 Administratieve en financiële verslagleggingsprocedures

De administratieve en financiële werkzaamheden met betrekking tot de verantwoordingsrapportages aan DNB zijn bij de uitvoerder vastgelegd in een viertal documenten, die in onderlinge samenhang gelezen moeten worden:

- het "Financial Closing Statement Process Solvency II" document (SFCP SII), dat het rapportageproces binnen de rapportageketen beschrijft van zowel NV schade, CoMEtec en MN Vermogensbeheer;
- de flowchart "Solvency II informatiestromen en processen";
- het Internal Control Framework (ICF) van NV schade én van CoMetec;
- het ICF van MN Vermogensbeheer.

De flowchart geeft schematisch per afdeling de data-informatiestromen weer die uiteindelijk in de QRT terechtkomen. Het SFCP SII document beschrijft per afdeling welke key controls tussentijds per proces worden uitgevoerd teneinde te kunnen vaststellen dat de aangeleverde data aan De Nederlandsche Bank als juist, volledig en adequaat kan worden beschouwd. Deze key controls en bijbehorende risico's zijn tevens in uitgebreidere vorm separaat opgenomen in het ICF van NV Schade. Dit ICF vormt de basis voor de periodieke control testing voor en door NV schade, welke zowel bij NV schade (niet uitbestede activiteiten) als bij de uitvoerder (uitbestede activiteiten) wordt uitgevoerd door de eerste lijn.

De controlerend accountant van NV schade neemt bij de controle van de jaarstaten Solvency II kennis van het SFCP SII-document en de bij de bij NV schade én de uitvoerder uitgevoerde control testing. Eventuele bevindingen worden door de extern accountant besproken met de directie van NV schade; het uiteindelijk oordeel over de jaarstaten Solvency II wordt door de controlerend accountant verwoord in een compliance verklaring bij de staten.

Periodieke updates SII wet- en regelgeving

KPMG vaktechniek verzorgt op maand- en kwartaalbasis (uitgebreidere sessie) een periodieke update met betrekking tot toekomstige wijzigingen in de SII wet- en regelgeving. Vanuit de uitvoerders zijn zowel Finance CoMetec als Finance Vermogensbeheer aangehaakt; bij NV schade participeert zowel Finance als het Actuarium. Zo blijven wij vakinhoudelijk op de hoogte van veranderende wet- en regelgeving en zijn wij in staat om met de gehele rapportageketen hierop proactief te anticiperen. De dienstverleningsovereenkomst met KPMG is ook voor 2024 bestendig.

B.5 Interne audit functie

B.5.1 Toepassing

De doelstelling van Internal Audit binnen NV schade is het op onafhankelijke en objectieve wijze verstrekken van zekerheid en advies om waarde toe te voegen aan de organisatie en de operatie te verbeteren. Internal Audit ondersteunt NV schade bij het behalen van haar doelstellingen door, op basis van een systematische en gedisciplineerde aanpak, de effectiviteit van risicomanagement, interne beheersing en governance te toetsen en te verbeteren. Hiermee geeft zij invulling aan de behoefte bij de directie en het management aan zekerheid over het 'in control' zijn van de organisatie. Internal Audit wil vanuit haar onafhankelijke en objectieve positie de volgende deeldoelstellingen realiseren:

- Geven van zekerheid (“assurance”) over het niveau van beheersing;
- Verstrekken van adviezen ter verbetering van het niveau van beheersing;
- Ondersteunen van de Audit- en Risicocommissie in haar toezichthoudende taak.

De genoemde adviezen zijn over het algemeen adviezen op basis van bevindingen vanuit het reguliere auditplan.

In 2023 zijn de werkzaamheden van Internal Audit voor de aan MN uitbestede processen (vermogensbeheer) uitbesteed aan Internal Audit van MN. Internal Audit van NV schade houdt hier toezicht op. NV schade heeft het recht bij MN audits uit te voeren en maakt hier ook gebruik van (in 2023 niet van toepassing)

In 2023 zijn de werkzaamheden van Internal Audit voor de aan CoMetec uitbestede processen (primaire en ondersteunende processen verzekerenadministratie) uitbesteed aan Internal Audit van CoMetec. Internal Audit van NV schade houdt hier toezicht op. NV schade heeft het recht om bij CoMetec audits uit te voeren en maakt hier ook gebruik van (in 2023 onderzoek decharge IT programmamanagement en audit Ransomware Resilience)

De auditfunctie wordt jaarlijks geëvalueerd door de directie en de Audit- en Risicocommissie. Alle audits worden geëvalueerd door de auditees. Eind 2019 is de Internal Audit Functie van NV schade positief extern getoetst aan de standaarden van het Institute of Internal Auditors (IIA) en geslaagd en zonder enige verbeterpunten. Deze toets zal in 2024 opnieuw plaatsvinden.

B.5.2 Onafhankelijkheid en objectiviteit

De Internal auditor² wordt benoemd en ontslagen door de directie van NV schade met instemming van de Raad van Commissarissen. De Audit- en Risicocommissie is betrokken bij werving van de

² Zolang de Internal Audit Functie binnen NV schade bestaat uit één medewerker, dient in deze alinea overal waar ‘internal auditor’ staat, dit gelezen te worden als ‘chief audit executive’ (CAE).

internal auditor door vooraf het functieprofiel te beoordelen. De voorzitter van de Audit- en Risicocommissie spreekt met de door de directie voorgedragen kandidaat, voorafgaand aan de goedkeuring door de Audit- en Risicocommissie. Bij een vertrek van de internal auditor houdt de voorzitter van de Audit- en Risicocommissie een exit interview.

Internal Audit rapporteert periodiek aan de directie en de Audit- en Risicocommissie. Internal Audit heeft de bevoegdheid rechtstreeks te escaleren aan de Audit- en Risicocommissie en de Raad van Commissarissen. Middels bovenstaande werkwijzen is een onafhankelijke positie binnen de organisatie gewaarborgd.

Internal Audit dient onafhankelijk van de gecontroleerde(n) en objectief te zijn in haar oordeelsvorming. Dit houdt onder meer in dat Internal Audit geen persoonlijk belang mag hebben bij de uitkomsten van uit te voeren audits. De internal auditor binnen NV schade voert in principe alleen Internal Audit werkzaamheden uit en is niet betrokken bij 1e of 2e lijns-activiteiten. Besluitvorming over eventuele geconstateerde verbeterpunten ligt altijd bij het management. Daarmee blijft de internal auditor objectief.

Internal Audit committeert zich bij de uitoefening van haar werkzaamheden aan de vier principes (integriteit, objectiviteit, vertrouwelijkheid en bekwaamheid) van de Code of Ethics van de beroepsorganisatie IIA en NOREA. Internal Audit legt in elke kwartaalrapportage vast in hoeverre zij haar functie onafhankelijk en objectief heeft kunnen uitvoeren.

B.6 Actuariële functie

B.6.1 Inrichting

De actuariële functie is formeel uitbesteed aan Triple A - Risk Finance. Per 1 juli 2021 wordt deze rol vervuld door de heer E. Brandenburg AAG. De actuariële functie wordt hiermee vervuld door een persoon die voldoet aan de algemeen aanvaarde beroepsnormen en die beschikt over voldoende actuariële kennis in relatie tot de aard, complexiteit en omvang van de aan NV schade verbonden risico's.

De actuariële functie rapporteert tenminste jaarlijks schriftelijk de bevindingen aan de directie in de vorm van een actuariële rapport. Materiële bevindingen van de actuariële functie worden onverwijld aan de directie gerapporteerd. In het actuariële rapport worden alle materiële werkzaamheden beschreven die door de actuariële functie zijn uitgevoerd en de bijbehorende resultaten, waarbij aanbevelingen worden gedaan over de wijze waarop eventueel geconstateerde tekortkomingen gecorrigeerd kunnen worden.

Het actuariële rapport is in beginsel een geïntegreerd, jaarlijks rapport en bevat een weergave van de materiële bevindingen ten aanzien van de werkzaamheden en verantwoordelijkheden van de actuariële functie. De actuariële functie heeft de vrijheid verschillende schriftelijke deelrapportages voor te leggen aan de directie en de Audit- en Risico Commissie op verschillende tijdstippen, waarbij elk onderwerp tenminste jaarlijks wordt behandeld.

De door de actuariële functie opgeleverde rapportage wordt aan de directie, Audit- en Risico Commissie en Raad van Commissarissen aangeboden.

Jaarlijks wordt geëvalueerd of de wijze waarop de werkzaamheden zoals deze door de actuariële sleutelfunctionaris worden verricht nog voldoet aan de door NV schade gewenste kwaliteit.

B.6.2 Werkzaamheden 2023

De actuariële functie binnen NV schade adviseert de directie over de beheersing van de risico's op verzekeringstechnisch gebied. De werkzaamheden worden conform het vooraf opgestelde en geaccordeerde werkplan uitgevoerd. In 2023 omvatten de werkzaamheden van de actuariële functie de volgende onderdelen.

1. Technische voorzieningen en SCR

De actuariële functie stelt een oordeel over de hoogte van de technische voorzieningen (inclusief het aandeel herverzekering in deze) en SCR vast. In het oordeel worden de volgende onderdelen betrokken:

- de hoogte en het verloop van de voorzieningen / SCR
- de gehanteerde grondslagen
- de toegepaste modellen
- de gebruikte gegevens

2. Premiestelling

Inzake de premiestelling voert de actuariële functie een review uit op de door het actuaariaat van NV schade voorgestelde premieformularium. Belangrijke onderdelen van deze review betreffen:

- toegepaste modellen, methoden en aannames
- data gebruikt bij de vaststelling van de premie
- relatie met de voorwaarden en het acceptatie- en schadebeleid

3. Review ORSA

Als onderdeel van het bijdragen aan een effectief risk management systeem beoordeelt de actuariële functie vanuit een 2^e lijns rol de ORSA. Hierbij vindt een beoordeling van de volgende onderwerpen plaats:

- de gehanteerde scenario's
- de resultaten, inclusief voorgestelde managementacties
- de doorrekening, inclusief gehanteerde modellen, van de scenario's
- de passendheid van de standaardformule voor NV schade
- het *continuous compliance* uitgangspunt bij de doorrekening en uitkomsten

4. Overige advies

Naast de bovengenoemde onderwerpen die een regulier terugkerend karakter hebben geeft de actuariële functie ook advies op ad-hoc basis.

B.7 Uitbesteding & toezicht

Beheersing bedrijfsvoering en regie op uitbesteding

NV schade is een verzekeraar waarbij tot en met 31 december 2022 een groot deel van de operatie is uitbesteed aan uitvoerder MN. In 2023 heeft NV schade haar verzekerings- en re-integratie activiteiten ondergebracht bij haar nieuwe uitvoerder CoMetec. Het vermogensbeheer is ook in 2023 uitbesteed aan MN Services heeft in 2023. De uitbestedingsrisico's zijn door deze opzet inherent hoog. NV schade is wettelijk eindverantwoordelijk voor de interne beheersing van uitbestede processen.

Met het besluit van de directie van NV schade op 1 januari 2023 tot uitbesteding van de verzekeringsactiviteiten aan CoMetec B.V. over te gaan, is dit jaar onder regie van NV schade hard gewerkt aan de opzet van het internal control framework (ICF) t.b.v. CoMetec. De in scope zijnde primaire en secundaire processen worden ondersteund door een bijna volledig nieuwe IT-doelarchitectuur. Het ICF is opgesteld en gebaseerd op het Risk Appetite Statement (RAS) van NV schade. Per risicocategorie (operationeel en financieel) zijn de risico's opnieuw geïnventariseerd en beoordeeld, onder andere door het houden van een aantal RSA's (risico self assessment: bepalen risicobereidheid en inschatten brutorisico) voor de primaire en secundaire processen. Vanaf het 2^e halfjaar 2023 is bestaan en werking van het ICF CoMetec aantoonbaar vastgelegd in een robuuste tooling, waarbinnen monitoring van evidence door eerste en tweede lijn Risk CoMetec plaatsvindt.

C. Risicoprofiel

Een totaaloverzicht van de samenstelling van de SCR is opgenomen in de SCR-boom. Deze is weergegeven in paragraaf E.6.4. De aansluiting tussen de balans en de per risico opgenomen bedragen in de SCR is via de kruistabel (zie bijlage IV) in dit onderdeel per paragraaf toegelicht.

C.1 Verzekeringstechnische risico's

SCR

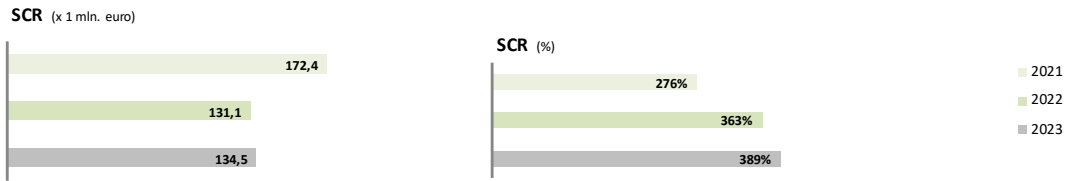
De interne solvabiliteitsnorm wordt afgeleid van de SCR op basis van de standaardformule zoals voorgeschreven door de Europese Commissie in de Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 DNB. In onderstaande grafiek wordt de SCR uitgesplitst naar verschillende risicocategorieën.

Ultimo 2023 bedroeg de SCR van NV schade 134,5 miljoen euro (ultimo 2022: 131,1 miljoen euro). Het SCR marktrisico is afgenomen met 3,4 miljoen, veroorzaakt door de afname van het spreadrisico en het aandelenrisico. De afname van het spreadrisico volgt enerzijds uit de verschuiving van de liquide middelen in bank loan fondsen van spreadrisico naar type 1 risico, anderzijds wordt het veroorzaakt door de verbetering van de rating verdeling binnen de portefeuille. De afname van het aandelenrisico komt voornamelijk door de verkoop van een deel van de aandelenportefeuille. Het verzekeringstechnisch risico stijgt met 6,6 miljoen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de sterk gedaalde rente en de daardoor gestegen voorziening.

Een uitgebreidere toelichting en een kwantificering van de (deel)risico's is terug te vinden in de Risicoparagraaf van de jaarrekening.

Ultimo 2023 bedroeg de SCR-ratio 389%, waarmee deze ruim boven het vereiste niveau volgens Solvency II ligt, ruim boven de door NV schade gehanteerde streef norm van 220%, maar ook boven de statutaire reservegrens van 250%.

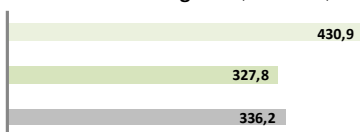
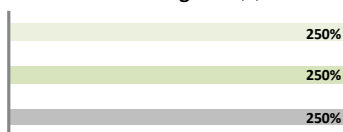
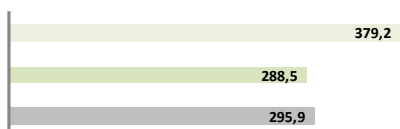
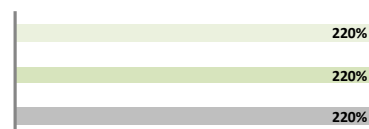
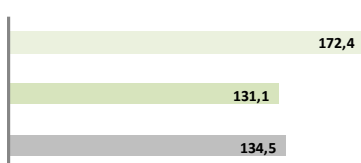
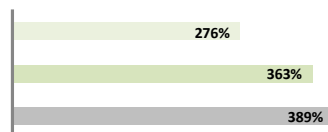

In 2023 is het eigen vermogen fors gestegen, terwijl de SCR een lichte stijging laat zien. Hierdoor is de SCR-ratio toegenomen.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen onder Solvency II grondslagen bedraagt per eind 2023 522,7 miljoen euro. (2022: 476,5 miljoen euro). Dit is een toename van 46,5 miljoen euro ten opzichte van 2022. Eind 2023 lag het eigen vermogen maar liefst 388,3 miljoen euro boven de streefnorm (Zie kapitaalbeleid in hoofdstuk E1.1). Uitgaande van RJ-grondslagen ligt het eigen vermogen 372,2 miljoen euro boven de statutaire reservegrens. Op basis van de geldende vermogensgrenzen is er ultimo 2023 vanuit de algemene reserve 39,4 miljoen euro gedoteerd aan de statutaire (winst)reserve.

Het eigen vermogen van NV schade bestaat volledig uit het saldo van resultaten dat wordt toegevoegd aan de Algemene reserve en de Statutaire reserve. Daarnaast is 5,7 miljoen euro in de vorm van het maatschappelijk en geplaatste aandelenkapitaal aanwezig. Aangezien alle geplaatste aandelen reeds volledig zijn volgestort bestaat er voor de aandeelhouder en certificaathouder geen toekomstige financiële verplichting.

Statutaire reservegrens (x 1 mln. euro)**Statutaire reservegrens** (%)**Streefnorm** (x 1 mln. euro)**Streefnorm** (%)**EV SII** (x 1 mln. euro)**SCR** (x 1 mln. euro)**SCR** (%)

Vanaf 1 januari 2016 is de Solvabiliteit II Richtlijn (Solvency II) in werking getreden. Onder Solvency II dienen verzekeraars een eigen vermogen te hebben dat gelijk of hoger is dan de SCR³ (Solvency Capital Requirement). NV schade ijkt reeds vanaf 2012 haar solvabiliteitspositie aan de SCR, en in al die jaren lag het eigen vermogen van NV schade ook altijd boven die grens. Naast de SCR heeft NV schade in haar kapitaalbeleid ook een interne norm, streef-norm en statutaire reservegrens gedefinieerd die beide afhankelijk zijn van de SCR. Een (tijdelijk) niveau tussen de streef en de interne norm is gedefinieerd als passend binnen de risicobereidheid (korter dan 6 maanden). Indien sprake is van overschrijding van het niveau van de streef norm langer dan 6 maanden zullen maatregelen worden genomen om dit niveau te herstellen. De statutaire reservegrens ligt boven de streefnorm. Indien het eigen vermogen van NV schade op jaarrekening grondslagen de statutaire reservegrens overschrijdt, wordt een statutaire reserve gevormd die, conform artikel 24 lid c van de

³ De SCR komt overeen met het niveau van kapitaal waarmee een verzekeraar, gezien zijn totale risicoprofiel, over een tijdshorizon van een jaar met een hoge zekerheidsmaat (99,5%) over voldoende middelen beschikt om ook op lange termijn aan zijn verplichtingen te voldoen

statuten van NV schade, na goedkeuring van haar Algemene Vergadering van Aandeelhouders, door NV schade aangewend kan worden voor onder andere premieverlaging of het geven van extra dekking.

Verzekeringstechnisch

De verzekeringen van NV schade (zowel WAO-hiaat als WIA-producten) worden onder Solvency II getypeerd als 'SLT - ziekteverzekeringsverplichtingen'. De bruto kapitaalsvereiste voor de zorg categorie is, inclusief diversificatievoordeel binnen deze hoofdcategorie, berekend op 91,7 miljoen euro (2022: 85,1 miljoen euro) aan de hand van de standaardformule zoals voorgeschreven in de Gedelegeerde Verordening⁴.

In 2023 zorgen de aanpassingen in modelgrondslagen VPU voor een lichte afname van de SCR, terwijl de update van de kostengrondslagen voor een stijging zorgen. De deelrisico's invaliditeits- en morbiditeitsrisico, kostenrisico en herzieningsrisico nemen met name toe doordat de voorziening ten opzichte van eind 2022 is toegenomen door een daling van de rente.

Ten aanzien van de verzekeringstechnische risico's heeft NV schade verschillende beheersmaatregelen genomen. Vanwege de financiële impact van verzekeringstechnische risico's wordt bij de uitvoering van de ORSA een eigen inschatting van deze risico's jaarlijks volledig herijkt aan de hand van expertschattingen. De risico's worden geanalyseerd (bruto), rekening houdend met hun waarschijnlijkheid en impact. Vervolgens worden de beheersmaatregelen geïdentificeerd en vindt opnieuw een analyse plaats aan de hand van de waarschijnlijkheid en impact (netto). De uitkomsten worden getoetst aan de risicobereidheid van NV schade. Afhankelijk van deze toetsing wordt de risicoreactie vastgesteld (accepteren, beheersen, vermijden of overdragen).

NV schade heeft een deel van haar portefeuille herverzekerd. Dit dient ter mitigatie van het langlevens-, invaliditeits-/morbiditeits-, herzienings- en catastroferisico.

Hieronder worden de verzekeringstechnische risico's en door NV schade genomen beheersmaatregelen nader toegelicht:

Kortlevenrisico

Het risico dat de verzekeraar loopt als een verzekerde persoon korter leeft dan op basis van de gehanteerde overlevingstafel wordt verwacht. Dit is geen relevant risico voor NV schade, aangezien een hoger sterftepercentage leidt tot minder arbeidsongeschiktheidsuitkeringen door NV schade. NV schade houdt hier derhalve geen buffer voor aan en heeft geen andere risicomitigerende maatregelen getroffen.

⁴ Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 van de Commissie van 10 oktober 2014 tot aanvulling van Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf (Solvabiliteit II)

Langlevenrisico

Het langlevenrisico is het risico dat de verzekeraar loopt als een verzekerde persoon langer leeft dan op basis van de gehanteerde overlevingstafel wordt verwacht. Voor NV schade betekent dit dat de uitkeringen langer dan verwacht uitgekeerd moeten worden. In de standaardformule SCR wordt ervan uitgegaan dat de best estimate sterftekansen met 20% afnemen. Dit risicokapitaal is gekwantificeerd op 3,9 miljoen euro. NV schade ziet gezien de relatief beperkte omvang van dit risico geen aanleiding om aanvullende risicomitigerende maatregelen te nemen. Ontwikkelingen ten aanzien van de sterftecijfers in de eigen portefeuille worden tenminste jaarlijks bewaakt. Indien nodig worden de gehanteerde grondslagen aangepast.

Invaliditeit- en morbiditeitsrisico

Het invaliditeits- en morbiditeitsrisico voor NV schade bestaat uit het risico dat mensen meer invalideren en minder revalideren dan verwacht. Ten aanzien van dit risico heeft NV schade een aantal risicomitigerende maatregelen genomen:

- NV schade opereert zeer voorzichtig daar waar de risico's voor de acceptatie hoog kunnen zijn. Zij heeft in verband hiermee voor de WGA-basisverzekering en voor de WIA-excedentverzekeringen een acceptatiebeleid⁵. De risicobereidheid wordt steeds zorgvuldig afgewogen alvorens stappen worden gezet tot een verruiming van de risicoacceptatie. Werknemers in de bedrijfstak worden automatisch toegelaten tot het cao-product WIA-werknemersverzekering. Vanwege de grote aantallen deelnemers (circa 383.000) is dit een aanvaardbaar risico en een dergelijke uitvoering is bovendien uit kosten oogpunt aantrekkelijk.
- NV schade voert een actief re-integratiebeleid dat erop gericht is zoveel mogelijk arbeidsongeschikte deelnemers te re-integreren.
- De premies van NV schade worden elk jaar opnieuw vastgesteld, zodat indien nodig kan worden bijgestuurd indien ontwikkelingen op het gebied van het invaliditeits- en morbiditeitsrisico daarom vragen. In dat kader heeft NV schade in een ketenproject met de brancheverzekeraars dashboards ontwikkeld voor verzuimproducten met als doel het vroegtijdig signaleren van (wijzigingen in) het arbeidsongeschiktheidsrisico.

Inzake het invaliditeits- en morbiditeitsrisico hanteert NV schade een buffer die volgt uit de standaardberekening van de SCR, dat resulteert in een buffer van 72,3 miljoen euro. Het invaliditeits- en morbiditeitsrisico is berekend aan de hand van een scenario waarin wordt uitgegaan van 35% hogere invalideringskansen ("disability rates") voor het eerstvolgende jaar en 25% voor alle daaropvolgende jaren en een permanente daling van 20% van de herstelcijfers. Deze schok is alleen

⁵ WGA-basisverzekering: het verzekeren van eigen risicodragers is beperkt tot maximaal 25x de gemiddelde loonsom

WIA-excedentverzekeringen: als de werkgever een polis voor de excedentverzekering(en) heeft afgesloten is automatisch elke werknemer met een verzekeraar belang verzekerd bij NV schade voor de WIA-excedentverzekering(en), tenzij deze werknemer opzegt. Een werknemer is alleen verzekerd zolang hij de onderliggende verzekering(en) van NV schade ook heeft, namelijk: de WIA-werknemersverzekering en voor wat betreft de WIA-excedentverzekering Top eveneens de WIA-excedentverzekering.

toegepast op de WIA-portefeuille, voor de WAO-portefeuille wordt geen instroom en zeer beperkte uitstroom verwacht.

De door NV schade uitgevoerde schokken in de SCR-berekening in combinatie met de ingerekende risico-opslag in de premie en de overige beheersmaatregelen acht NV schade voldoende om de risico's ten aanzien van invaliditeit af te dekken.

Kostenrisico:

Het risico op hogere kosten dan voorzien is gekwantificeerd door uit te gaan van een permanente toename van de uitvoeringskosten met 10% en een 1% hogere inflatie dan verwacht. Dit leidt voor NV schade tot een bruto kapitaalbeslag van 22,2 miljoen euro ultimo 2023.

De kostenvoorziening wordt vastgesteld op basis van het *going concern* principe. In 2023 stijgt de SCR door de toename van de kostenvoorziening.

Ten aanzien van het kostenrisico heeft NV schade een aantal risicomitigerende maatregelen genomen. Zo heeft NV schade over de uitvoering van het vermogensbeheer tariefafspraken gemaakt met haar uitbestedingspartner van begin 2021 tot en met eind 2024 en voor de uitvoering van de verzekeringsadministratie met uitbestedingspartner CoMetec van begin 2023 tot eind 2025.

Tussenpersonen en herverzekeraars krijgen een vast percentage van de premie, waarbij deze tarieven voor meerdere jaren worden overeengekomen. De kosten voor de verzekeringsadministratie, bureaustkosten van NV schade, kosten voor tussenpersonen en herverzekeraars worden ingerekend in de premie. De premie wordt jaarlijks vastgesteld, waarbij de opslag voor kosten jaarlijks kan worden bijgesteld indien nodig.

Herziening

Onder herzieningsrisico moet worden verstaan het risico dat annuïteiten waarbij de uitkeringen die op basis van de onderliggende verzekering verschuldigd zijn, kunnen toenemen als gevolg van veranderingen in inflatie, wetgeving of in de gezondheidstoestand van de verzekerde persoon. NV schade houdt conform het SII standaardmodel rekening met een kapitaalsbeslag ter hoogte van 4% van de contante waarde van toekomstige uitkeringen in de best estimate voorziening. Per ultimo 2023 bedraagt dit 20,4 miljoen euro (2022: 20,5 miljoen euro). Het herzieningsrisico blijft nagenoeg gelijk. Dit komt doordat het risico daalt vanwege de afname van de schadevoorzieningen, wat bijna volledig teniet wordt gedaan door de stijging van de loonsommen, de toename van de kostenvoorziening ten gevolge van de kostengrondslagen en door de daling van de rente.

In de ORSA wordt jaarlijks ook de passendheid van de standaardformule voor de SCR-berekening onderzocht. Gegeven de aard en materialiteit van het risico, kan het herzieningsrisico niet zonder meer op basis van kwalitatieve criteria als passend beschouwd worden. Daarom heeft NV schade de passendheid ook kwantitatief onderzocht. De uitkomsten van dit onderzoek zijn onderstaand te vinden:

- Inflatie: voor inflatierisico schat NV schade in dat hier geen kapitaal voor hoeft te worden aangehouden. De onvoorwaardelijke indexatie van de uitkeringen is namelijk gemaximeerd op 3% en in de grondslagen voor de voorziening wordt met deze 3% al rekening gehouden.

- Wetgeving: de uitkeringen van de verzekeringen zijn aanvullingen op de WGA en IVA uitkeringen. Deze uitkeringen zijn onderhevig aan wijzigingen in de wetgeving. Recente voorbeelden hiervan zijn de wijziging van AOW leeftijd, wijzigingen in het schattingsbesluit en de wijziging van de LGU-duur. Het is echter niet goed mogelijk een aanvullend kapitaal te kwantificeren voor wetgeving.
- Voor de gezondheidstoestand is de eigen inschatting van NV schade dat geen aanvullend kapitaal aangehouden hoeft te worden. Alle risico's die NV schade op dat gebied loopt worden in de SCR-berekening namelijk al meegenomen als onderdeel van het invaliditeits- en morbiditeitsrisico.

In de standaardformule voor de SCR wordt verder geen rekening gehouden met veranderingen in werkloosheid. Dit is echter wel een materieel risico voor NV schade, dat kan leiden tot herziening van het bedrag van lijfrente-uitkeringen en tot een verlies van kernvermogen. In de standaardformule voor de SCR zou het herzieningsrisico dus de meest logische ondermodule zijn van het verzekeringstechnische risico, om werkloosheidsrisico tot uitdrukking te brengen. De eigen inschatting van het herzieningsrisico bedraagt 9,1 miljoen euro. De totale afwijking tussen de eigen inschatting en de uitkomst van de standaardformule ligt binnen de materialiteitsgrens (10% van de totale SCR). Op basis van de kwantitatieve beoordeling heeft NV schade derhalve geen aanleiding om de passendheid te verwerpen.

Catastrofe

Het catastroferisico omvat het risico dat NV schade verlies leidt op haar verzekeringsportefeuille door de eventuele uitbraak van (pan)epidemieën, massale ongevallen en door het clusteren van risico's onder extreme situaties. Volgens de standaardformule wordt de bruto kapitaal eis ten behoeve van het catastroferisico vastgesteld op 2,6 miljoen euro ultimo 2023.

Als gevolg van een manifestatie van het catastroferisico kunnen verschillende soorten letsel worden onderscheiden: overlijden door ongeval, permanente volledige arbeidsongeschiktheid, langdurige arbeidsongeschiktheid, kortdurende arbeidsongeschiktheid en medisch/letsel. Hiervan hebben alleen de lang- en de kortdurende arbeidsongeschiktheid een mogelijk verhogend effect op de te betalen schades van NV schade.

Weliswaar is de verzekeringsportefeuille van NV schade sterk geconcentreerd in de MT en automotivebranche. Echter, deze sector is gelijk verspreid over heel Nederland en dat geldt daarmee ook voor de risico's waaraan NV schade blootstaat. Bovendien bestaat de sector uit voornamelijk kleine bedrijven. NV schade acht het onwaarschijnlijk dat in het geval van een eventuele uitbraak van (pan)epidemieën of bij massale ongevallen de MT en automotivebranche onevenredig zwaarder getroffen zal worden dan andere bedrijfstakken in Nederland. Tevens acht NV schade het onwaarschijnlijk dat manifestatie van het catastroferisico resulteert in langdurige arbeidsongeschiktheid en kortdurende arbeidsongeschiktheid, de typen letsels die leiden tot een verhoogde uitkeringslast voor NV schade. NV schade acht het waarschijnlijker dat manifestatie van het catastroferisico resulteert in een toename van overlijdensgevallen en medisch/letsel. Op basis van haar verzekeringsportefeuille is NV schade van mening dat er geen aanleiding is om een extra buffer (naast de SCR) voor catastroferisico aan te houden, of andere beheersmaatregelen te treffen om dit risico verder te mitigeren.

Vervalrisico

NV schade sluit verzekeringscontracten af voor een periode van één jaar. Het vervalrisico wordt nihil verondersteld omdat contractueel is vastgelegd dat polishouders hun contract niet tussentijds kunnen opzeggen.

C.2 Marktrisico

Het totaal kapitaalsbeslag van marktrisico voor NV Schade bedraagt afgerond 68,5 miljoen euro. Het marktrisico (of beleggingsrisico) is onderverdeeld in 6 categorieën waarbij er voor NV schade vier van toepassing zijn. Dit zijn renterisico, aandelenrisico, spreadrisico en valutarisico.

C.2.1 Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarde van het belegd vermogen en de technische voorzieningen verandert als gevolg van veranderingen in de rentetermijnstructuur en de inflatie. Dit kan een daling of een stijging betreffen. Voor het bepalen van het renterisico wordt uitsluitend de basis rentetermijnstructuur geschokt met de percentages zoals is voorgeschreven onder Solvency II in de Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 van de Europese Commissie. De basis rentetermijnstructuur is in dit geval de Solvency II RTS van EIOPA, exclusief volatiliteitsaanpassing, ultimo 2023 voor de verplichtingen en de zero swapcurve voor de beleggingen.

Er wordt naar gestreefd in grote mate (circa 100 procent) de rentegevoeligheid van de technische voorzieningen op basis van de swapcurve te elimineren. Voor de bepaling van de renteafdekking worden alle portefeuilles met vastrentende waarden meegenomen. Deze portefeuilles met vastrentende waarden hebben een min of meer gelijk kasstroomprofiel als die van de technische voorzieningen waardoor rentewijzigingen geen grote wijzigingen teweegbrengen in de financiële positie (inclusief rentegevoeligheid van de hoogrentende waarden).

De bruto kapitaaleis voor het renterisico bedraagt 16,1 miljoen euro ultimo 2023 (2022: 15,4 miljoen euro).

C.2.2 Aandelenrisico

Het aandelenrisico is het risico dat de waarde van de zakelijke waarden (voornamelijk aandelen) verandert als gevolg van veranderingen in de desbetreffende marktprijzen. Het aandelenrisico wordt voornamelijk beheerst door het diversifiëren van de beleggingsportefeuille ofwel het spreiden van de beleggingen over sectoren en regio's. NV schade heeft begin augustus 2023 haar aandelen portefeuille verkocht. Binnen het bankloans fonds is een kleine aandelen exposure (dit is echter wel toegestaan).

Voor de kwantificering van het aandelenrisico is een daling van de aandelenmarkten met 39% (indien een land in de EEA/OESO zit) respectievelijk 49% (overige landen) verondersteld. Echter, door de beperkte omvang (en impact) van de aandelen en de kosten van het verkrijgen van data om de uitsplitsing te maken heeft NV schade besloten alle aandelen toe te wijzen aan Aandelen Type 2. Voor NV schade leidt dit ultimo 2023 tot een bruto kapitaaleis van 139 duizend euro (2022: 615 duizend euro).

C.2.3 Spreadrisico

Het spreadrisico komt voort uit de gevoeligheid voor veranderingen in het niveau (of de volatiliteit) van renteopslagen (credit spreads) op de risicovrije rentetermijnstructuur. De kapitaaleis voor het spreadrisico heeft in geval van NV schade ultimo 2023 voornamelijk betrekking op obligaties. De schok is afhankelijk van type obligatie, de kredietklasse en de (modified) duration.

Rating	Marktwaaarde x 1.000 euro	Gemiddelde spreadduratie	Spreadrisico x 1.000 euro
AAA	2.434	3,6	76
AA	17.469	5,0	859
A	108.937	4,5	6.210
BBB	196.610	5,3	22.962
BB	61.723	5,8	13.873
B	62.609	4,3	19.039
Lager dan B	2.735	3,9	796
Geen rating	18.846	3,7	2.136
Totaal	471.363	4,9	65.952

De bruto kapitaaleis voor het credit spread risico bedraagt 66,0 miljoen euro ultimo 2023 (2022: 69,5 miljoen euro). De afname van het spreadrisico volgt enerzijds uit de verschuiving van de liquide middelen in bank loan fondsen van spreadrisico naar tegenpartij type 1 risico, anderzijds wordt het veroorzaakt door de verbetering van de rating verdeling binnen de portefeuille.

C.2.4 Valutarisico

Valutarisico betreft het risico dat de waarde van de beleggingen in vreemde valuta verslechtert als gevolg van veranderingen in valutakoersen. Het valutarisico van de Amerikaanse Dollar en het Britse Pond wordt volledig afgedekt. Voor herbalancering kan een valutaschok echter tot een beperkte kapitaaleis resulteren voor deze valuta's. Naast deze valuta's heeft NV Schade geen blootstelling naar andere valuta's. Dit leidt tot een bruto kapitaaleis ultimo 2023 voor het valutarisico van 1,7 miljoen euro (2022: 0,9 miljoen euro).

C.2.5 Concentratierisico

Het concentratierisico is het risico dat verband houdt met een grote concentratie van de beleggingen in bepaalde activa of op bepaalde markten. Er ontstaat een kapitaaleis als de blootstelling aan (een belegging in) een individuele tegenpartij een bepaalde drempelwaarde te boven gaat. Voor de beleggingen van NV schade wordt de drempelwaarde, zoals beschreven in de Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 van de Europese Commissie niet overschreden, waardoor het concentratierisico nihil is.

C.3 Tegenpartijrisico

Tegenpartijrisico (ook wel kredietrisico genoemd) is het risico van financiële verliezen voor NV schade als gevolg van een verslechterde financiële situatie van tegenpartijen waarop NV schade (potentiële) vorderingen heeft, met name wanneer de tegenpartij niet geheel of niet tijdig haar verplichtingen nakomt. Behalve faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen, kunnen ook minder ingrijpende gebeurtenissen tot verliezen leiden. Voor NV schade heeft dit kredietrisico voornamelijk betrekking op de beleggingen in obligaties en leningen. Daarnaast heeft NV schade overige vorderingen van 8.214 duizend euro (2022: 6.609 duizend euro). Het kredietrisico wordt door NV schade gemitigeerd door spreiding van de vastrentende waarden naar regio en sector.

De overige vorderingen bestaan vooral uit premievorderingen op werkgevers van 2.733 duizend euro (2022: 4.594 duizend euro), terug te vorderen uitkeringen van 816 duizend euro (2022: 466 duizend euro) en uit een vordering op uitvoerder CoMetec met betrekking tot een nog af te wikkelen rekening-courantpositie (2.500 duizend euro) en nog door NV schade te ontvangen premie over 2023 (1.400 duizend euro). Voor de premievorderingen en terug te vorderen uitkeringen is een voorziening voor dubieuze debiteuren gevormd waardoor het effect van eventueel oninbare vorderingen op het resultaat wordt beperkt. De vordering op uitvoerder CoMetec heeft een looptijd van tussen de 3 maanden en 2 jaar. Deze is volledig inbaar en derhalve niet voorzien.

Onder Solvency II wordt onderscheid gemaakt tussen verwacht en onverwacht financieel verlies. Het verwachte verlies komt tot uiting op de balans, in de vorm van een correctie (afslag) op de vordering. Het verwachte verlies acht NV schade ultimo 2023 verwaarloosbaar. Het onverwachte verlies komt tot uiting in de kapitaaleis voor tegenpartijkredietrisico en onderkent twee types:

Type 1 tegenpartijen

- Type 1 tegenpartijen zijn onder meer: herverzekering, derivaten en hedges, banktegoeden en andere vorderingen.
- Bankrekeningen en deposito's bij fund managers worden beschouwd als gealloceerd vermogen en zouden vanuit strategisch oogpunt geen substantiële bedragen mogen vormen. Deze posten zijn dan ook niet betrokken in het vaststellen van het tegenpartijrisico.
- Voor derivatenposities wordt collateral aangehouden, wat het hiermee gepaarde kredietrisico dekt. Deze waarden zijn ook meegenomen bij de vaststelling van het tegenpartijrisico.

Type 2 tegenpartijen

- Onder type 2 vallen bijvoorbeeld vorderingen op tussenpersonen en verzekeren.

Voor NV schade is op basis van het standaardmodel het tegenpartijrisico vastgesteld op 8,8 miljoen euro (2022: 7,5 miljoen euro). Het betreft zowel type 1 als type 2 tegenpartijen. De onverwachte verliezen zijn vastgesteld ten aanzien van cash, deposito's, derivaten (valutaswaps en inflatieswaps) en premiedebiteuren.

Voor de derivaten wordt gebruik gemaakt van de Credit Support Annex (CSA). Dit is een overeenkomst die voorziet in kredietbescherming door regels te stellen betreffende onderpand. De openstaande vorderingen en verplichtingen van derivaten worden dagelijks dan wel wekelijks per tegenpartij gesaldeerd. Bij een saldo boven de contractueel vastgestelde grens vindt verrekening met de tegenpartij plaats. De ultimo jaar bestaande rechten en verplichtingen worden per tegenpartij gesaldeerd, waarbij een positief saldo per tegenpartij op de actiefzijde van de balans in de

jaarrekening terechtkomt en een negatief saldo per tegenpartij op de passiefzijde van de balans, onder vorderingen respectievelijk verplichtingen uit hoofde van beleggingen.

C.4 Liquiditeitsrisico

Het voornaamste onderdeel van het liquiditeitsrisico bestaat uit het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Dit heeft als mogelijk gevolg dat NV schade op korte termijn niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Ter beperking van dit risico wordt door de financiële administratie maandelijks een kasstroomanalyse opgesteld, waarbij de inkomende geldstroom in de vorm van premies en de uitgaande geldstroom in de vorm van uitkeringen en uitkeringskosten tegen elkaar worden afgezet. Op basis van deze analyse wordt vastgesteld hoeveel geld beschikbaar is om mee te beleggen.

In de loop van de rapportageperiode zijn geen materiële veranderingen opgetreden in het liquiditeitsrisico.

C.5 Operationeel risico

Het operationeel risico betreft het risico dat ontstaat als gevolg van het falen of tekortschieten van interne processen, menselijke en technische tekortkomingen en onverwachte externe gebeurtenissen. De beheersing van operationeel risico is een belangrijk onderdeel van de zogeheten beheerste en integere bedrijfsvoering. Dit wordt ondervangen door deugdelijke functiescheiding, goed beschreven administratieve organisatie en een toezicht op de naleving van de afgesproken procedures. De kapitaaleis voor operationeel risico betreft het maximum van de uitkomst uit de standaardformule: 4,0 miljoen euro (2022: 4,2 miljoen euro).

Het operationeel risico is door NV schade onderverdeeld in procesrisico's, uitbestedingsrisico's en IT risico's.

Met betrekking tot de operationele risico's is de beheersing van de uitbestede processen van groot belang voor NV schade. In dat kader zijn de doorlopende inspanningen op (verbetering van) de beheerste bedrijfsvoering van belang alsmede risicobeoordelingen op de uitbestede processen en de assurance die NV schade ontvangt van derde partijen, onder meer via ISAE rapportages.

Internal control framework

Ten behoeve van de aantoonbare werking van controls wordt sinds 2021 gebruik gemaakt van de ARIS/ARCM-tooling. Periodiek wordt door de (medewerkers van de) desbetreffende risico-eigenaar de werking van beheersmaatregelen aangetoond door middel van evidence-logging. In 2023 zijn de diverse proceseigenaren binnen NV schade door de Directie verzocht om controls en risico's te (her)beoordelen en – mits noodzakelijk – te voorzien van updates. Dit mede naar aanleiding van de overgang van MN Verzekeren naar CoMetec.

Beheersing uitbestede processen

Gezien het bedrijfsmodel van NV schade, waarbij een groot deel van de activiteiten is uitbesteed, is een effectieve regie op uitbesteding van groot belang. Wettelijk gezien is NV schade te allen tijde eindverantwoordelijk voor activiteiten die zijn uitbesteed aan een derde partij. De uitvoering van de verzekeringsadministratie en de re-integratie activiteiten voor verzekerden is nagenoeg geheel

uitbesteed aan CoMetec, de uitvoeringsorganisatie voor inkomensverzekeringen en sociale regelingen in de bedrijfstakken Metaal en Techniek en Motorvoertuigen, Tanken & Wassen. Het Vermogensbeheer is uitbesteed aan Mn Vermogensbeheer B.V.. NV schade is daarmee een regie-organisatie bestaande uit een Directie en een gespecialiseerde staf, waarbij de focus ligt op de regie van de uitvoering van alle uitbestede werkzaamheden.

De operationele dienstverlening door CoMetec verloopt op een stabiel niveau, zonder noemenswaardige incidenten. Veruit de meeste overeengekomen key performance indicatoren (KPI's) worden behaald. De KPI rapportage van CoMetec wordt maandelijks behandeld in het MT van NV schade en door de operationeel manager van CoMetec nader toegelicht.

Naast de maandelijks KPI rapportage ontvangt NV schade een kwartaalrapportage van CoMetec. Hierin wordt – overall en per afdeling – uitgebreid ingegaan op kerncijfers, activiteiten, trends en ontwikkelingen. Ook deze rapportage wordt behandeld in de MT vergadering van NV schade. De Risk & Compliance rapportage van CoMetec wordt eveneens per kwartaal aangeleverd en geeft inzicht in de risicobeheersing van de uitvoerder.

De uitbestedingsrisico's van NV schade in relatie tot CoMetec zijn goed in kaart en hieromtrent wordt op een transparante wijze verantwoording afgelegd door de uitvoerder. Waar in 2024 nog verdere verbetering valt te realiseren heeft betrekking tot de beheersing van onderuitbestedingen van NV schade (ketenbeheersing). Dit betreft hoofdzakelijk IT-leveranciers (SaaS partijen) van CoMetec. Vanuit DNB toezicht (Good Practice Informatiebeveiliging 2023) alsmede de aanstaande Digital Operational Resilience Act (DORA), gaan meer stringente normen gelden voor de beheersing van uitbestedingen, specifiek op het gebied van cyberbeveiliging en operationele weerbaarheid. NV schade is in het vierde kwartaal van 2023 gestart met een projectmatige aanpak van de implementatie van de DORA vereisten. Dit geschiedt in nauwe samenwerking met uitvoerder CoMetec.

NV schade krijgt via kwartaalrapportages inzicht in hoe MN Vermogensbeheer invulling geeft aan de beleggingsstrategie en het beleggingsplan. Sinds 2023 is NV schade een zogenaamde 'VB only' klant van MN en ontvangt NV schade op kwartaalbasis een risicorapportage van MN waarin een totaalbeeld van de risicobeheersing van het vermogensbeheerbedrijf is opgenomen, inclusief de onafhankelijke beoordeling van de 2e lijn van MN.

Beheersing ICT risico

De risico's met betrekking tot IT zijn voor NV schade als zeer kleine organisatie met een IT landschap dat zeer beperkt is in scope, inherent vrij laag. Binnen de NV schade organisatie wordt tot dusver grotendeels gebruik gemaakt van (standaard) kantoorautomatisering. Het end user computing (EUC) risico is beperkt al wordt er binnen Finance & Control en Actuarieel intensief gebruik gemaakt van Excel modellen en toepassingen. De diverse modellen van het Actuarieel worden periodiek (en bij majeure wijzigingen) door een onafhankelijke modelvalidator getoetst, waarbij onder andere de integriteit en beveiliging van het desbetreffende model is beoordeeld.

Compliance risico

De Compliance Officer monitort de compliance risico's op continue basis. Eens per jaar wordt de Systematische Integriteitsrisico Assessment uitgevoerd (SIRA) uitgevoerd. Bij de inschatting van de

risico's wordt ook nadrukkelijk gekeken naar de compliance risico's bij CoMetec, de belangrijkste uitbestedingspartner van NV schade.

Het compliance risico is in de rapportage van Risicomanagement en Compliance over het derde kwartaal van 2023 ingeschat als 'laag-medium'. Het iets verhoogde risico heeft te maken met de opstartfase waarin CoMetec zich bevindt.

In 2023 is Compliance actief betrokken geweest bij opzet van de 1^e en 2^e lijn Compliance binnen CoMetec. Vanaf begin 2023 is er maandelijks overleg tussen Compliance CoMetec en Compliance NV schade. Omdat CoMetec in de opstartfase zat, ging het overleg de eerste helft van 2023 voornamelijk over de verdere inrichting van Compliance en het uitwerken van overleg- en rapportagestructuren en het opstellen van beleid en procedures. In deze overleggen worden ook operationele onderwerpen zoals datalekken, incidenten en fraudesignalen besproken.

Compliance heeft in 2023 ook toegezien op naleving van de privacy regelgeving. De datamigratie van MN Services naar CoMetec is nauwgezet gevolgd. Er hebben zich geen noemenswaardige incidenten met persoonsgegevens voorgedaan. Het aantal datalekken is bij NV schade in 2023 op een laag niveau gebleven.

Incidenten

Incidenten vormen een bron van informatie voor risicoanalyses en worden aangegrepen voor het continu verbeteren van bedrijfsprocessen en de beheersing van (operationele) risico's. Er zijn in 2023 geen interne incidenten gemeld vanuit NV schade aan Risicomanagement en Compliance.

Vanuit CoMetec is een beperkt aantal incidenten gemeld. De organisatie en de systemen van de uitvoerder zijn vrij stabiel in de performance. De incidenten die toch optreden en gemeld zijn aan NV schade zijn divers van aard en allen met een laag of middelhoge risico-inschatting. In voorkomende gevallen hebben incidenten directe gevolgen voor verzekerden, bijvoorbeeld bij incidenten in het genereren van fysieke output (i.e. brieven). Daarnaast is er sprake van operationele incidenten a.g.v. het (tijdelijk) uitvallen danwel verminderde performance van interne ICT systemen, waardoor met name de interne teams van de uitvoerder hiervan hinder ondervinden. Daarbij is het echter ook mogelijk dat werkvoorraden oplopen en daarmee vertraging optreedt in de klantbediening.

Conclusie

De conclusie is dat de operationele risico's van NV schade op een gedetailleerde wijze in kaart worden gebracht. De operationele risico's in relatie tot uitbestede processen zijn inzichtelijk door middel van rapportages van de uitvoerders. Voornaamste aandachtspunt betreft de ketenregie op de gehele uitbestedingsketen van NV schade, specifiek de (ICT) leveranciers van CoMetec en de implementatie van DORA in 2024.

C.6 Overige materiële risico's

C.6.1 Concentratierisico

NV schade is opgericht door en voor werkgevers en werknemers in de bedrijfstak Metaal en Techniek. Zij is statutair begrensd tot deze bedrijfstak en tevens tot het aanbieden en verzorgen van verzekeringen ter dekking van het financiële risico als gevolg van ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid en re-integratieproducten. Doordat de WIA-werknemersverzekering van NV schade algemeen verbindend is verklaard in de bedrijfstak Metaal en Techniek heeft NV schade een groot marktaandeel (circa 85%) in de sector. Daarbij biedt zij een breed pallet aan producten aan op het gebied van arbeidsongeschiktheid. Verder is het beleid ten aanzien van haar dienstverlening erop gericht haar klantenbinding te optimaliseren. Een dergelijke portefeuille binnen een bedrijfstak met gedifferentieerde activiteiten geeft naar de mening van NV schade een goede spreiding van de verzekeringstechnische risico's op het gebied van arbeidsongeschiktheid. Conform haar kapitaalbeleid beoordeelt NV schade daarbij jaarlijks of er zich relevante ontwikkelingen binnen of buiten de sector voordoen, die aanleiding geven haar buffernormen⁶ aan te passen.

Aangezien NV schade, als gemeld, is opgericht door en voor werkgevers en werknemers in de bedrijfstak Metaal en Techniek is het niet de verwachting dat zij in de toekomst bloot zal komen te staan aan andere risicoconcentraties dan die van financiële risico's als gevolg van ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid binnen de bedrijfstak Metaal en Techniek.

C.6.2 Gebruik van derivaten

NV schade zet derivaten in ten behoeve van het managen van haar valuta- en renterisico die optreden binnen haar beleggingsportefeuille. Doordat op balansniveau bandbreedtes zijn gedefinieerd met betrekking tot de rente- en valuta-exposure wordt geborgd dat de derivaten alleen een risicomitigerend doel hebben.

⁶ Streefnorm en statutaire reservegrens.

C.7 Overige informatie

C.7.1 Maatregelen ter beoordeling van de relevante risico's voor NV schade

Renterisico

De maatregelen om het renterisico te beoordelen hebben betrekking op gehanteerde bandbreedtes die in het beleggingsplan zijn vastgelegd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen bandbreedtes rondom de strategische normafdekking en bandbreedtes rondom de operationele normafdekking. Naast limietgrenzen zijn er – veel smallere – signaalgrenzen. Indien het risico zich buiten de signaalgrenzen bevindt, wordt dit door MN gesignaleerd en wordt een voorstel gedaan om dit terug te brengen. De monitoring hiervan vindt plaats middels de reguliere vermogensbeheer rapportages die NV schade ontvangt. De beoordeling vindt plaats door vast te stellen of de rente-afdekking binnen de gestelde bandbreedte ligt.

Aandelenrisico

De maatregelen om het aandelenrisico te beoordelen hebben betrekking op gehanteerde maximale wegingen van deze categorie binnen de betreffende portefeuille van NV schade die in het beleggingsplan zijn vastgelegd. De monitoring daarvan vindt plaats middels de reguliere vermogensbeheer rapportages die NV schade ontvangt. De beoordeling vindt plaats door vaststelling of binnen de gestelde maximale weging gebleven is.

Credit spread

De monitoring van credit spreads vindt plaats middels de reguliere vermogensbeheer rapportages die NV schade ontvangt. Er zijn geen specifieke bandbreedtes gesteld aan de hoogte van de credit spread van de beleggingen, maar voor de beheersing wordt aangesloten bij het Limieten Tegenpartijen beleid van MN. Maatregelen die genomen kunnen worden betreffen verkoop van de betreffende beleggingen.

Valutarisico

De maatregelen om het valutarisico te beoordelen hebben betrekking op gehanteerde bandbreedtes die in het beleggingsplan zijn vastgelegd. De monitoring van valutarisico vindt plaats middels de reguliere vermogensbeheer rapportages die NV schade ontvangt. De beoordeling vindt plaats door vaststelling of binnen de gestelde bandbreedte gebleven is.

Kredietrisico of tegenpartijrisico

Per tegenpartij wordt vastgesteld wat de maximale exposure is. De monitoring daarvan vindt plaats middels de reguliere vermogensbeheer rapportages die NV schade ontvangt. De beoordeling vindt plaats door vaststelling of binnen de gestelde maximale exposure naar de betreffende tegenpartij gebleven is.

Liquiditeitsrisico

De maatregelen om het liquiditeitsrisico te beoordelen hebben betrekking op gehanteerde bandbreedtes die in het beleggingsplan zijn vastgelegd. De monitoring van liquiditeitsrisico vindt plaats middels de reguliere vermogensbeheer rapportages die NV schade ontvangt. De beoordeling vindt plaats door vaststelling of binnen de gestelde bandbreedte gebleven is.

Er is geen blootstelling die voortvloeit uit buitenbalansposities en de overdracht van risico aan “special purpose vehicles”.

C.7.2 Afhankelijkheden tussen risico's

NV schade hanteert de door de regelgever beschikbaar gestelde standaard afhankelijkheden (of correlaties) tussen de verschillende risico's.

C.7.3 Risicolimiteringstechnieken

De huidige WIA portefeuille van NV schade bestaat uit vijf constructen. Construct 1 heeft betrekkingen op tekenjaren 2004 – 2008, Construct 2 op tekenjaren 2009 – 2013, Construct 3 op tekenjaren 2014 – 2020, Construct 4 op tekenjaren 2021 – 2023 en Construct 5 op tekenjaren 2024 – 2029 (waar reeds premievoorziening voor tekenjaar 2024 is gevormd).

NV schade heeft voor Construct 4 en 5 een 50% quota share herverzekeringcontract afgesloten met respectievelijk twee en drie herverzekeraars. De afrekening van Construct 4 vindt plaats per 31 december 2026. Tot de datum van de afrekening is het verzekeringstechnisch risico van NV schade voor Construct 4 voor (afgerond) 50% herverzekerd. De afrekening van Construct 5 vindt plaats per 31 december 2032. Tot de datum van de afrekening is het verzekeringstechnisch risico van NV schade voor Construct 5 voor 50% herverzekerd.

SCR Zorg als Leven Ultimo 2023 (x € 1.000)	Bruto SCR	Risicomitigatie	Netto SCR
Zorg Langleven	4.560	-636	3.924
Zorg Invaliditeit	109.333	-37.023	72.310
Zorg Kosten	22.173	0	22.173
Zorg Herziening	24.064	-3.708	20.356
Diversificatie	-33.211	5.488	-27.723
Totaal	126.919	-35.879	84.720

De totale risicomitigatie door herverzekering bedraagt per ultimo 2023 -35,9 miljoen. Na afrekening van het herverzekeringcontract komt het verzekeringstechnisch risico van Construct 4 en Construct 5 volledig voor rekening van NV schade. Het grootste deel van het risico bestaat uit invaliditeitsrisico. Omdat dit risico met name betrekking heeft op de eerste twee jaar voor instroom in de WIA, is op het moment van afrekening van de betreffende contracten de resterende risicomitigatie door Construct 4 en 5 aanzienlijk lager dan momenteel het geval is.

C.7.4 Stress testen en gevoeligheidsanalyse

Binnen de ORSA (Own Risk and Solvency Assessment) voert NV schade verschillende stresstesten uit, welke worden doorgerekend met een prognosemodel dat mede voor dit doel is ontwikkeld. Met dit prognosemodel wordt de kapitaalpositie van NV schade over een tijdshorizon van 5 jaar gemodelleerd. Input voor dit model zijn verwachte kasstromen, premie-inkomsten, uitkeringen en verwachte beleggingsresultaten. Het model biedt de mogelijkheid om:

- het effect van verschillende economische, verzekeringstechnische en operationele scenario's te bepalen op de verwachte winst- en verliesrekening, marktwaarde balans en solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR). De verzekeringstechnische scenario's hebben met name

betrekking op de voor NV schade materiële risico's zoals toenemende arbeidsongeschiktheid en werkloosheid;

- het effect van managementacties (zoals bijvoorbeeld het aanpassen van de premiestelling of aanpassen van de beleggingsportefeuille) op de kapitaalpositie te meten;
- te voldoen aan de voortdurende naleving van de wettelijke kapitaalvereisten en technische voorzieningen zoals vastgelegd in de wet- en regelgeving.

Vaststellen scenario's

De directie NV schade stelt verschillende ORSA-scenario's vast die in de ORSA worden gebruikt aan de hand van twee stappen.

Allereerst wordt vastgesteld wat voor NV schade de meest materiële risico's zijn. Dit wordt gedaan door na te gaan welke risico's naar verwachting de grootste impact op haar financiële positie kunnen hebben gezien de kenmerken van NV schade. Daarbij wordt tevens gekeken naar het aandeel van de verschillende risico's in de bufferbepaling volgens de standaardformule voor de SCR. De risico's die de Directie van NV schade in 2023 heeft geïdentificeerd als meest bedreigend voor de realisatie van de strategie, zijn de volgende:

- Economische ontwikkelingen die afwijken van de verwachtingen van NV schade.
- Een onverwachte stijging in het aantal arbeidsongeschikten binnen de verzekerde populatie.
- Een toename in de mate van werkloosheid van de verzekerde arbeidsongeschikte populatie.
- Operationele verliezen door een cyberrisico scenario.

Vervolgens wordt een zogenaamd 'best estimate' scenario vastgesteld. Dit is het meest waarschijnlijke scenario dat op basis van de huidige stand van zaken te verwachten valt. Daarnaast worden er (stress)scenario's vastgesteld die – op basis van de specifieke kenmerken van NV schade, missie en doelstellingen en de omgeving waarin zij opereert – een risico kunnen betekenen voor de solvabiliteitspositie en op de realisatie van de strategie. Deze worden vastgesteld aan de hand van de materiële risico's zoals deze in de eerste stap zijn onderkend. Het best estimate scenario en de (stress)scenario's geven de meest waarschijnlijke bandbreedte waarbinnen NV schade zich in de komende periode zal gaan ontwikkelen gegeven haar gekozen strategisch beleid.

Ten opzichte van de ORSA 2022 is de scenarioset beperkt gewijzigd. Het deflatie scenario van de ORSA 2022 is vervangen door het financiële depressie scenario, omdat gegeven de huidige hoge inflatie, een bijkomende stagnerende economie of arbeidsmarkt een relevanter scenario is.

Enkelvoudige scenario's:

- Economische scenario's:
 - Basis economisch scenario: 'Best estimate' of 'Base case'
 - Economisch schok-scenario: 'Financiële depressie'
 - Economisch schok-scenario: 'Stagflatie'
- Verzekeringstechnische scenario's:
 - AO-risico hoger dan verwacht (zowel voor instroom als uitstroom)
 - Werkloosheid hoger dan verwacht

Gecombineerde scenario's:

- Combinatie scenario I:

- Financiële depressie scenario in combinatie met een arbeidsongeschiktheidsinstroomschok en een arbeidsongeschiktheidsuitstroomschok en een werkloosheidsinstroomschok
- Combinatie scenario II:
 - Financiële depressie scenario in combinatie met een werkloosheidsinstroomschok en een cyberrisico schok (bestaande uit een directe financiële impact van 10 mln euro plus een verlies van 20% van de portefeuille)

Uitgangspunten en aannames

De peildatum van de ORSA 2023 betreft 30 juni 2023 en kent een projectieperiode van 5 jaar tot en met 30 juni 2028. Voor de peildatum van 30 juni 2023 is gekozen omdat dit het laatste gerealiseerde kwartaal betreft voordat begonnen wordt met uitvoering van de ORSA. De projectieperiode van 5 jaar geeft de mogelijkheid om het (vertraagde) effect van de managementacties inzichtelijk te maken.

Voor de projectie van de ORSA is uitgegaan van het meest recente kapitaalbeleid. Het kapitaalbeleid kent op hoofdlijnen de volgende kenmerken:

- Interne norm van 170% en streefnorm van 220%
- Statutaire reservegrens van 250%
- Economische rente-afdekking van 100% o.b.v. staatsobligaties, bedrijfsobligaties, hypotheek en swaps in de totale portefeuille van NV schade
- Beleggingsallocaties conform beleggingsplan en jaarlijkse herallocatie beleggingen

Het kapitaalbeleid en de kapitaalgrenzen worden jaarlijks herijkt. In de ORSA worden de kapitaalgrenzen voor de gehele projectieperiode constant verondersteld.

De beleggingsallocaties op de peildatum sluiten aan bij de marktwaarde balans per 30 juni 2022. In het model vindt er jaarlijks herbalancering van de beleggingsallocaties en de beleggingsportefeuilles plaats. De beleggingsallocaties worden jaarlijks gelijkgesteld aan de strategische beleggingsallocaties onderliggend aan het kapitaalbeleid.

De gehanteerde werkloosheid in de projectie is als volgt gemodelleerd:

Werkloosheid	2023 Q2	2024 Q2	2025 Q2	2026 Q2	2027 Q2
Basisscenario	4,5%	4,8%	4,8%	4,8%	4,7%

Daarnaast worden als uitgangspunt de per Q2 2023 meest recente grondslagen en premiestelling gehanteerd. Dit staat nader toegelicht in de documentatie van grondslagenonderzoek 2023 en premiestelling 2024.

Met betrekking tot de beleggingen is voor de totale portefeuille de volgende allocatie gehanteerd en wordt er vanaf 2024 over gegaan op de strategische asset allocatie uit het beleggingsplan.

Allocatie portefeuille	Feitelijk (Q2 2023)	Beleggingsplan
Cash	2,8%	2,2%
Staatsobligaties	32,3%	32,6%
Bedrijfsobligaties	21,4%	23,3%
High Yield	3,3%	2,0%
Bankloans	6,4%	6,6%
Emerging Market Debt	9,2%	9,1%
Hypotheke	24,5%	24,1%
Aandelen	0,1%	0,0%

NV schade bepaalt de marktwaarde van de verplichtingen op basis van de Solvency II rentetermijnstructuur inclusief de Ultimate Forward Rate (hierna: "UFR"). De UFR betreft de lange termijn forwardrente en wordt vastgesteld door EIOPA. De hoogte van de UFR is bij het ingaan van Solvency II vastgesteld op 4,2%. EIOPA bouwt de UFR sinds 1 januari 2018, in stappen van maximaal 15 basispunten per jaar, af. De huidige UFR van 3,45% per Q2 2023 en de verdere verlaging van de UFR is meegenomen in de projectie.

In de ORSA worden de voorzieningen en solvabiliteit per Q2 2023 aangesloten bij de gerapporteerde cijfers per Q2 2023. Voor de projectie in het basisscenario geldt dat de huidige voorzieningen uitlopen op basis van de assumpties per Q2 2023 en elk projectiejaar een nieuwe premie laag wordt toegevoegd. Voor het toevoegen van de premie laag wordt dus aangesloten bij de premiestelling 2024 van NV schade, maar er wordt wel rekening gehouden met eventuele gewijzigde rente en kosten. De winstopslag in euro's neemt toe in lijn met de toename van de loonsommen, dit is in het basisscenario 2% per jaar. Het technische resultaat in het basisscenario wordt bepaald door de uitloop van de risicomarge en de winst door nieuwe productie. In het basisscenario volgt geen technisch resultaat uit de uitloop van de best estimate schade- en premievoorziening aangezien toekomstige winsten binnen de contractgrenzen reeds onderdeel zijn van het aanwezig vermogen onder Solvency II en assumpties in de best estimate naar de toekomst niet wijzigen.

De tekenjaren van 2014 tot en met 2020 zijn herverzekerd op basis van herverzekeringsconstruct III. De afrekendatum construct III betreft Q4 2023. Deze afrekening is meegenomen in de projectie. Herverzekeringsconstruct IV is ingegaan per 1 januari 2021 en is in de projectie opgenomen in lijn met Construct III. De afrekendatum voor Construct IV is Q4 2027, wat is meegenomen in de projectie. In de projectie is uitgegaan dat Herverzekeringsconstruct V ingaat per 1 januari 2024. Voor alle constructen is uitgegaan van een herverzekeringspercentage van circa 50% voor de relevante tekenjaren. Verder is in herverzekeringsconstruct IV en V de risicomarge – in tegenstelling tot in construct III – niet herverzekerd.

De verdere aannames onderliggend aan de projectie van de winst- en verliesrekening, marktwaarde balans en SCR zijn opgenomen in de modeldocumentatie van de ORSA-modellen.

Uitkomsten scenario-analyse en (reverse) stresstesting

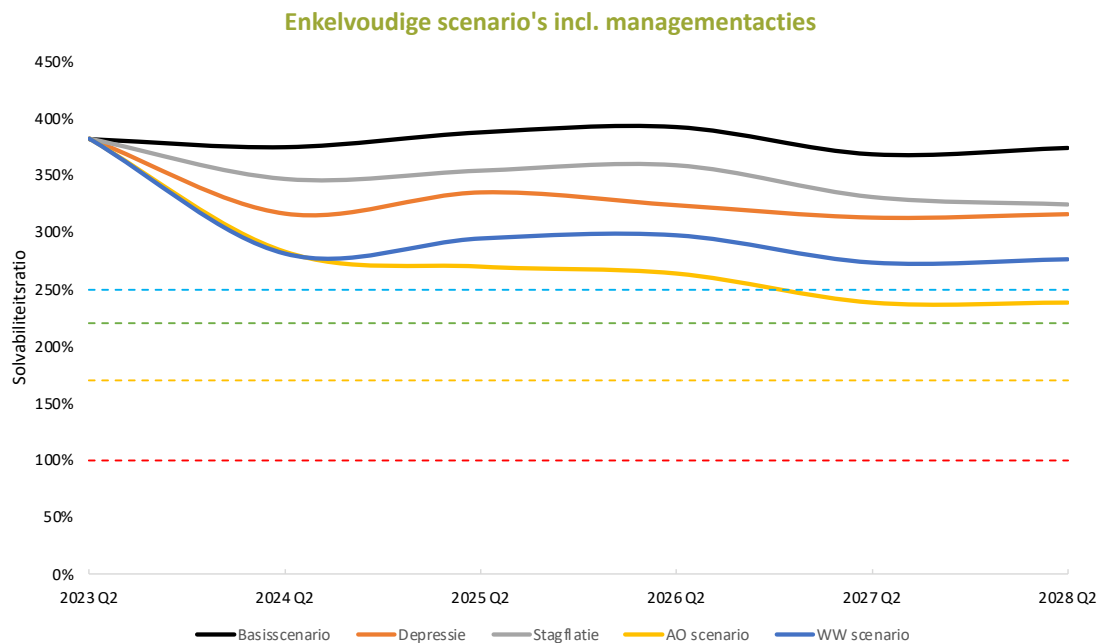
De ORSA geeft inzicht in de kapitaalpositie van NV schade voor de materiële risico's zoals door de Directie van NV schade vastgesteld. Voor alle scenario's inclusief managementacties geldt dat de solvabiliteitsratio aan het eind van de projectieperiode zich boven de wettelijke norm van 100% bevindt.

Dit geldt ook voor extreme scenario's zoals de doorgerekende arbeidsongeschiktheidsschokken en de twee combinatiescenario's, waarbij meerdere schokken opeengestapeld zijn. Slechts voor twee scenario's – het enkelvoudig AO scenario (A.III) en het combinatiescenario met financiële schok, werkloosheid en AO (B.I) zijn managementacties benodigd gebleken. Ingeval scenario A.III werd zonder management actie de streefnorm doorbroken, terwijl bij het B.I scenario zonder ingrijpen de interne norm werd doorbroken.

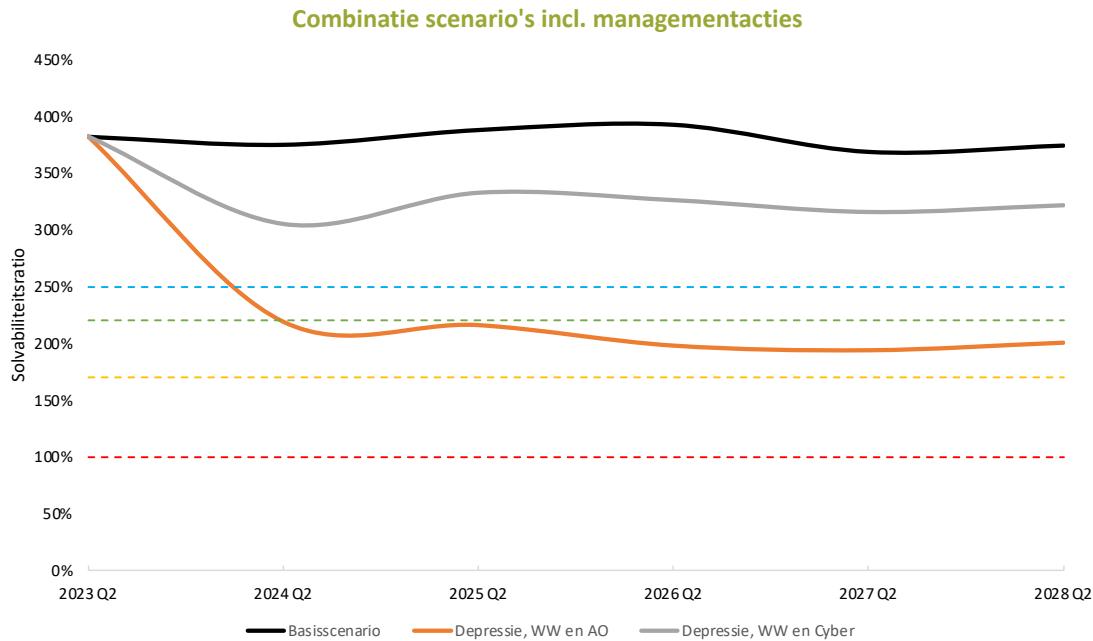
In het navolgende figuur zijn de uitkomsten uit het basisscenario en de enkelvoudige risicoscenario's inclusief managementacties weergegeven. De solvabiliteitsgrenzen zijn als stippellijn opgenomen.

Hierbij geldt het volgende:

- Statutaire reservegrens van 250% ("blauw")
- Streefnorm van 220% ("groen")
- Interne norm van 170% ("geel")
- Wettelijke norm van 100% ("rood")

In onderstaande figuur zijn de uitkomsten uit het basisscenario en de combinatie risicoscenario's inclusief managementacties weergegeven. De solvabiliteitsgrenzen zijn als stippellijn opgenomen.

De ORSA maakt expliciet dat door een opstapeling van een majeure financiële schok in combinatie met hoge werkloosheid en toename van AO risico (scenario B.I) NV schade het hardst getroffen wordt. De kans dat een extreem scenario van deze omvang zich in de komende 12 maanden voordoet wordt zeer onwaarschijnlijk geacht.

De Directie van NV schade heeft er bij zowel scenario A.III als B.I voor gekozen om als managementactie de premie aan te passen naar het kostendekkend niveau. In het combinatiescenario B.I is aanvullend de herverzekering verhoogd.

De uitkomsten van de scenario's laat zien dat NV schade na beheersmaatregelen voldoende technische voorzieningen aanhoudt om zelfs onder zeer extreme omstandigheden te blijven functioneren en derhalve weerbaar is voor (zeer) grote schokken.

Uit de uitgevoerde reverse stress testen kan geconcludeerd worden dat alleen bij hele extreme schokken op het arbeidsongeschiktheidsrisico, werkloosheidsrisico en spreadrisico het eigen vermogen van NV schade onder de SCR zakt. Tegelijkertijd concludeert de Directie van NV schade dat de benodigde schokken dermate extreem zijn dat het optreden van dergelijke schokken als onwaarschijnlijk tot zeer onwaarschijnlijk beschouwd dient te worden.

Het doel van de Directie van NV schade is dat de continuïteit van NV schade ook in het geval van zware risico's geborgd blijft. Om dit doel te bereiken heeft NV schade een gewenste solvabiliteit (of normsolvabiliteit) gedefinieerd. In het kapitaalplan is onder andere een buffer opgenomen in de normsolvabiliteit voor marktrisico's, verzekeringstechnische risico's en het UFR-effect.

Uit de backtest volgt dat de verschillen tussen de verwachting en de realisatie met name worden verklaard door hoge minimumloon indexaties en de gestegen rente. Deze effecten waren ten tijde

van de ORSA 2022 nog niet bekend en zijn destijds ook niet meegenomen in de projectie van het basisscenario.

Passendheid standaard formule

Uit de kwalitatieve en kwantitatieve beoordeling van de passendheid van de Solvency II standaardformule volgt dat voor alle risico's geldt dat er geen aanleiding en/of onvoldoende bewijs is om de passendheid te verwerpen.

De Directie van NV schade is op basis van de uitgevoerde analyses van mening dat de Solvency II standaardformule passend is voor het risicoprofiel van NV schade.

D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

Onderstaand is de Solvency II balans opgenomen. Deze balans is opgesteld in overeenstemming met Artikel 10 van de Gedelegeerde Verordening 2015/35.

Bedragen (x 1.000 euro)	Solvency II	Jaarrekening	Aansluiting Solvency II en Jaarrekening balans	
	31-12-2023	31-12-2023	Herrubricering	Herwaardering
ACTIVA				
Beleggingen				
<i>Aandelen</i>		0		
<i>Aandelen in beleggingsfondsen</i>		806.711		
* <i>Aandelen</i>	0	806.711	-806.711	
<i>Staatsobligaties</i>	363.671			
<i>Bedrijfsobligaties</i>	0			
* <i>Obligaties</i>	363.671	363.671	0	
* <i>Beleggingsfondsen</i>	809.758		809.758	
* <i>Derivaten</i>	23.975		23.975	
* <i>Deposito's exclusief kasequivalenten</i>	0		0	
Totaal Beleggingen	1.197.404	1.170.382	27.022	0
Vorderingen				
* <i>Vorderingen uit hoofde van beleggingen</i>		19.090	-19.090	
* <i>Aan particulieren verstrekte leningen en hypotheke</i>	0		0	
* <i>Vorderingen uit herverzekering - recoverable</i>	67.754		67.754	
* <i>Vorderingen uit hoofde van verzekering en op intermediairs</i>	3.541	2.733	808	
* <i>Vorderingen uit herverzekering - receivables</i>	18.660		18.660	
* <i>Vorderingen (handelsvorderingen, geen vorderingen uit hoofde van verzekering)</i>	0		0	
Totaal Vorderingen	89.955	21.823	68.132	0
Overige activa				
* <i>Geldmiddelen en kasequivalenten</i>	38.768	40.813	-2.045	
* <i>Overige, niet elders opgenomen activa</i>	22.519	5.481	17.038	
* <i>Materiële vaste activa</i>		80	-80	
Totaal Overige activa	61.287	46.374	14.913	0
Afgeleide financiële instrumenten		23.975	-23.975	
Totaal Activa	1.348.646	1.262.554	86.092	0
PASSIVA				
Eigen vermogen	522.687	506.488	0	16.199
Technische voorzieningen	670.165	618.219	68.145	-16.199
* <i>Verplichtingen uit hoofde van beleggingen</i>		2.876	-2.876	
* <i>Derivaten</i>	41.626		41.626	
Overige schulden en overlopende passiva				
* <i>Verplichtingen uit hoofde van verzekering en op intermediairs</i>	2.628		2.628	
* <i>Schulden uit herverzekering - payables</i>	107.177		107.177	
* <i>Schulden uit herverzekering</i>		88.909	-88.909	
* <i>Verplichtingen (handelsvorderingen, geen vorderingen uit hoofde van verzekering)</i>	4.571		4.571	
* <i>Te betalen dividenduitkering</i>		0	0	
* <i>Overige, niet elders opgenomen passiva</i>	-208	4.436	-4.644	
Totaal Overige passiva	114.168	93.345	20.823	0
Afgeleide financiële instrumenten		41.626	-41.626	
Totaal Passiva	1.348.646	1.262.554	86.092	0

D.1 Activa

D.1.1 Beleggingen

Binnen de beleggingsportefeuille wordt een onderscheid gemaakt tussen laag, midden en hoog risico beleggingscategorieën. Ten behoeve van de matching worden in de laag en midden risico portefeuilles de gelden belegd welke tegenover de verplichtingen staan. In de hoog risico portefeuille wordt het vermogen belegd dat niet tegenover de verplichtingen staat, hier wordt enigszins meer beleggingsrisico genomen.

De portefeuille van NV schade bestaat voor het overgrote deel uit liquide beleggingen, zowel direct als indirect via fondsen. Deze beleggingen worden dagelijks op marktconforme standaarden gewaardeerd op basis van selecteerde “pricing providers” en (vrijwel) volledig geautomatiseerd. Aangezien genoteerde marktprijzen beschikbaar zijn, is er sprake van actieve markten. Onder ISAE3402⁷ worden vele controls betreffende het waarderingsproces van beleggingen inclusief derivaten verantwoord. Hierbij is in het ISAE-controleraamwerk specifiek rekening gehouden met SII-vereisten. Ook zijn de waarderingen onderdeel van de audit bij de accountant die ten grondslag ligt aan de jaarrekening.

Alle beleggingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Per beleggingscategorie wordt de reële waarde als volgt bepaald (volgorde op grond van de Solvency II balans uit de voorgaande tabel):

- Obligaties zijn gewaardeerd tegen de beurskoers op balansdatum inclusief de lopende interest ultimo jaar;
- De post beleggingsfondsen omvat participaties in beleggingsinstellingen die beleggen in vastrentende waarden (obligaties, hypotheekleningen) en participaties in beleggingsinstellingen die beleggen in aandelen. Niet aan een beursgenoteerde vastrentende fondsen en aandelenfondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde op basis van de door de vermogensbeheerder van dat fonds laatste afgegeven intrinsieke waarde, zijnde een benadering van de reële waarde;
- De in de portefeuille aanwezige derivaten worden gewaardeerd op gangbare in de markt verkregen inputs;
- Onder deposito's zijn opgenomen deposito's bij kredietinstellingen die zijn gewaardeerd tegen reële waarde op balansdatum. Deze is gelijk aan de netto contante waarde van de toekomstige kasstromen inclusief de lopende rente op balansdatum;
- Verder geldt dat van hypotheekleningen en bankloans geen genoteerde marktprijzen beschikbaar zijn en deze worden op de volgende wijze gewaardeerd.
 - *Hypotheekleningen*
Hypotheekleningen worden op maandbasis gewaardeerd tegen marktwaarde. Voor participaties in hypotheekfondsen is dit de berekende intrinsieke waarde, die de actuele waarde van de onderliggende hypotheekleningen weergeeft;
 - *Bankloans*

⁷ Zie ISAE3404 rapport sectie III

De waardering van bank loans vindt plaats tegen de bid price. Daarbij wordt gebruik gemaakt van dataprovider Markit. Indien een bank loan niet bekend is bij Markit wordt deze gewaardeerd tegen de prijs zoals die bekend is bij de custodian dan wel tegen de kostprijs. De custodian prijs is ultimo maand beschikbaar wanneer zij de gecontroleerde cijfers vrijgeven.

De beleggingen in de indirecte beleggingsfondsen staan in euro gewaardeerd op de balans. Onderliggend wordt binnen de indirecte beleggingsfondsen echter ook belegd in buitenlandse aandelen die gewaardeerd worden in vreemde valuta

D.1.2 Vorderingen uit hoofde van herverzekerde voorzieningen

De post 'Vorderingen uit hoofde van herverzekerde voorzieningen' (recoverable) bestaat uit de verwachte toekomstige uitkeringen die NV schade van de herverzekeraars ontvangt in het kader van de met hen gesloten overeenkomsten voor de verzekeringsjaren 2014 tot en met 2020 (construct III) ,2021 tot en met 2023 (construct IV) en 2024 tot en met 2029 (construct V) en die zijn verantwoord in de bruto technische voorzieningen in de Solvency II balans. De vaststelling van de hoogte van deze vorderingen vindt plaats conform de waarderingsgrondslagen van de voorzieningen van NV schade.

De verwachte overige toekomstige ontvangsten door NV schade van de herverzekeraars die *niet* op de technische voorzieningen slaan, worden apart weergegeven onder de 'Overige vorderingen uit hoofde van herverzekeringen' (receivables). Dit betreft vooral uitbetaalde uitkeringen die deels ten laste van de herverzekeraars komen. Daarnaast zijn toekomstige betalingen door NV schade aan de herverzekeraars weergegeven onder de 'Schulden uit hoofde van herverzekeringen'. Dit betreft vooral netto premie die deels ten gunste van de herverzekeraars komt en een afgesproken rentevergoeding. Het totaalresultaat van de verzekeringsjaren 2014 tot en met 2020 (construct III) resp. 2021 tot en met 2023 (construct IV) en 2024 tot en met 2029 (construct V) ten gunste van de herverzekeraars wordt conform de herverzekeringsovereenkomsten achteraf afgerekend (in plaats van per verslagjaar) zodat de vorderingen en schulden uit hoofde van herverzekeringen elk jaar toenemen, behalve in een jaar dat een herverzekeringsconstructperiode wordt afgerekend.

Het tijdens de contractperiode 2014-2020 (WIA Construct 3) opgebouwde herverzekeringresultaat, waarbij rekening is gehouden met de uitloop tot het afgesproken moment van afrekenen, is in 2023 door NV schade volledig met de herverzekeraars afgerekend. De bij de WIA Construct 3 behorende technische voorziening (herverzekeringsdeel) is als gevolg van deze afrekening naar nul gewaardeerd. De herverzekeringsovereenkomst WIA construct 3 is hiermee volledig afgewikkeld. Ultimo 2023 bedraagt de schuld aan herverzekeraars met betrekking tot WIA construct 3 'nihil'.

D.1.3 Overige vorderingen

De post overige vorderingen bestaat uit vorderingen niet zijnde uit hoofde van beleggingen of directe verzekering op verzekeringnemers ('verzekering en op intermediairs'). De overige vorderingen worden bij de eerste verwerking en de vervolgwaaardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

D.1.4 Vorderingen en verplichtingen uit hoofde van beleggingen

De vorderingen en verplichtingen uit hoofde van beleggingen betreffen de kortlopende vorderingen en kortlopende schulden in verband met beleggingen die worden gewaardeerd tegen de reële waarde, die geldt voor het desbetreffende financiële instrument. De collateral-verplichtingen (CSA) worden op de Solvency II balans verantwoord onder de beleggingen. De overige vorderingen en verplichtingen uit hoofde van beleggingen worden in de Solvency II balans gepresenteerd onder handelsvorderingen respectievelijk handelscrediteuren.

D.1.5 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa betreffen andere vaste bedrijfsmiddelen, te weten inventaris, bedrijfswagens en hardware. Deze activa zijn in de Solvency II balans gereclassificeerd onder overige niet elders opgenomen activa. De boekwaarde per 31 december 2023 bedraagt 0,1 miljoen euro. Hier wordt jaarlijks lineair 20% op afgeschreven. Gezien de geringe omvang van het verschil tussen economische waarde en boekwaarde is voor deze activa de waardering voor Solvency II doeleinden gelijkgesteld aan die voor Dutch GAAP.

D.1.6 Overige activa

De overige activa bestaan grotendeels uit liquide middelen. Het betreft tegoeden in rekening-courant bij bancaire instellingen die NV schade vrij ter beschikking heeft. In de jaarrekening zijn ook beleggingen in geldmarktfondsen verantwoord onder liquide middelen, die zijn gewaardeerd tegen reële waarde.

D.2 Technische voorzieningen

De technische voorzieningen van NV schade per 2023Q4 zijn opgenomen in navolgende tabel. De voorzieningen zijn uitgesplitst naar de productlijnen WIA en WAO. Ter vergelijking worden ook de gerapporteerde- en aangepaste (i.e. transitie, herijking grondslagen) cijfers per 2022Q4 getoond.

TV NV schade	Totaal 2022Q4	Totaal 2022Q4 Herijkt	Totaal 2023Q4	WIA 2023Q4	WAO 2023Q4
VPU	409.813	415.717	441.883	346.799	95.084
IBNR	115.845	116.064	111.566	111.566	
Schadevoorziening	525.658	531.782	553.449	458.365	95.084
Kostenvoorziening	74.430	88.518	92.411	80.993	11.419
Risicomarge	35.779	37.118	45.309	43.599	1.711
Premievoorziening	-22.970	-22.330	-21.004	-21.004	
AOW Voorziening	16.712	18.010	0	0	
Totaal Bruto	629.608	653.098	670.165	561.952	108.213
Herverzekerd	-148.903	-151.319	-67.754	-67.754	
Totaal Netto	480.706	501.780	602.412	494.199	108.213

De totale bruto technische voorziening bedraagt per eind 2023 € 670,2 miljoen. Hiervan is € 67,8 miljoen herverzekerd, wat leidt tot een netto voorziening van € 602,4 miljoen.

D.2.1 Homogene risicogroepen

NV schade onderscheidt vijf homogene risicogroepen voor haar inkomensbeschermingsverzekeringen:

- (1) de WAO-hiaatverzekering;
- (2) de WIA-bodemverzekering;
- (3) de WGA-hiaatverzekering;
- (4) de WIA-excedentverzekering, en
- (5) de WGA-basisverzekering.

Deze worden allen gecategoriseerd onder de branche “SLT-ziekteverzekeringen”. De keuze voor deze onderverdeling is als volgt onderbouwd:

1. De WAO-portefeuille is voortgekomen uit het oude arbeidsongeschiktheidsregime (WAO) dat minder strenge uitkeringsvoorwaarden kende dan de huidige WIA. Bovendien bevindt deze portefeuille zich volledig in een afwikkelingsscenario, waarin zich geen nieuwe schades meer voordoen. De bestaande schades kenden daarnaast allen dezelfde verzekeringsvoorwaarden, waardoor er een hoge mate van homogeniteit is binnen deze groep. Het belangrijkste resterende risico betreft langlevensrisico: van verder invalideren of revalideren zal nauwelijks nog sprake zijn. De WAO-portefeuille wordt daarom beschouwd als één homogene risicogroep.
2. De WIA-portefeuille is voortgekomen uit het modernere arbeidsongeschiktheidsregime (WIA). De WIA-werknemersverzekering van NV schade bestaat uit twee onderdelen die voorheen als afzonderlijke producten werden aangeboden. Voor de WIA-bodemverzekering, die uitkeert aan verzekerden die minder dan 35% arbeidsongeschikt zijn, geldt dat de belangrijkste risk drivers de mate van arbeidsongeschiktheid en de mate van werkzaamheid zijn. Omdat de uitkeringsgerechtigden niet arbeidsongeschikt zijn in de betekenis van de Wet WIA, worden deze niet door UWV herkeurd en wijken zij wat betreft risicoprofiel af van mensen die in de WIA

zitten. Verder bedraagt de maximale uitkeringsduur 7,5 jaar. Besloten is daarom dit product te beschouwen als één homogene risicogroep.

3. De WGA-hiaatverzekering keert uit aan verzekerden die in de WGA zitten en tussen de 35% en 80% arbeidsongeschikt zijn. Voor deze groep verricht UWV herkeuringen. Er is geen maximale uitkeringsduur, maar een maximale uitkeringsleeftijd die gekoppeld is aan de AOW-leeftijd. Besloten is daarom dit product te beschouwen als één homogene risicogroep.
4. De WIA-excedentverzekering biedt een aanvullende dekking aan werknemers met een excedentinkomen (inkomens boven het wettelijke maximum SV-loon). Er is ook hier geen sprake van een maximale uitkeringsduur, maar een maximale uitkeringsleeftijd die gekoppeld is aan de AOW-leeftijd. Hoewel er overlap bestaat met de populatie voor de WGA-hiaatverzekering, wijkt het risicoprofiel van mensen met hogere inkomens af van dat voor de lagere inkomens. Daarom wordt deze groep beschouwd als één homogene risicogroep.
5. De WGA-basisverzekering betreft tot slot de eigenrisicodragerverzekering van NV schade. In tegenstelling tot de WIA-werknemersverzekering en de WIA-excedentverzekering, die een aanvulling bieden op de wettelijke WIA-uitkeringen, biedt deze verzekering een (gedeeltelijke) vervanging van de wettelijk WIA-uitkering. De maximale uitkeringsduur bedraagt 10 jaar. Vanaf 2023 wordt dit product niet meer aangeboden door NV schade en daarmee bevat de portefeuille alleen nog bestaande schades. Hiermee betreft deze groep een homogene risicogroep met een ander risicoprofiel dan de overige producten.

D.2.2 Methodes

NV schade houdt voor de toekomstige verplichtingen die voortvloeien uit haar verzekeringsproducten technische voorzieningen aan. De hoogte van de technische voorzieningen is bepaald op basis van een prospectieve methode met inachtneming van actuele grondslagen. De verzekeringsverplichtingen zijn volledig te scharen onder het marktsegment 'SLT-ziekteverzekeringen' en vaststelling van de bijbehorende voorziening volgt daarom de voorgeschreven berekeningsmethodiek voor dit segment.

NV schade onderscheidt de volgende soorten technische voorzieningen:

- Schadevoorziening voor reeds gemelde schades (VPU);
- Schadevoorziening voor nog niet gemelde schades (IBNR);
- Kostenvoorziening;
- Premievoorziening;
- AOW voorziening;
- Risicomarge.

Per categorie wordt in de volgende deelparagrafen een toelichting gegeven op de methodes en gehanteerde grondslagen. Ook de berekeningsmethode van de risicomarge wordt hierin toegelicht.

VPU

De Voorziening Periodieke Uitkeringen (VPU) betreft de schadevoorziening voor reeds gemelde WIA en WAO schades. De VPU voor de WIA producten is gelijk aan het kans-gewogen gemiddelde van toekomstige uitkeringen per arbeidsongeschikte, contant gemaakt tegen de actuele risicovrije rentetermijnstructuur exclusief volatiliteitsaanpassing conform D.2.4. De verwachte uitkeringen

hangen af van de polisgegevens, productkenmerken en individuele kenmerken van de verzekerde. In de projectie van verwachte kasstromen wordt rekening gehouden met sterfttekansen, revalideringskansen en overgangskansen naar andere arbeidsongeschiktheidsklassen. In de berekening van de verwachte toekomstige uitkeringen wordt tevens rekening gehouden met indexering, werkgeverslasten en de mate waarin de resterende verdien capaciteit wordt benut. De VPU voor WAO is gelijk aan het kans-gewogen gemiddelde van toekomstige uitkeringen per arbeidsongeschikte, contant gemaakt tegen de actuele risicovrije rentetermijnstructuur. In de projectie van verwachte kasstromen wordt rekening gehouden met sterfttekansen, revalidering wordt nihil verondersteld. In de berekening van de verwachte toekomstige uitkeringen wordt tevens rekening gehouden met indexering.

Voor zowel WIA als WAO heeft een deel van de bekende arbeidsongeschikten geen lopende uitkering. Voor deze gevallen wordt de verwachte uitkeringshoogte geschat op basis van de beschikbare gegevens en wordt de kans dat de verzekering tot uitkering komt meegenomen in de waardering van de voorziening.

IBNR

De voorziening voor nog niet gemelde schadegevallen (IBNR) wordt op de volgende wijze vastgesteld. Op basis van schadedriehoeken met daarin de ontwikkeling van de geboekte schadelast (VPU + Betaalde uitkeringen) wordt per product, per tekenjaar een IBNR vastgesteld. Hierbij wordt gebruik gemaakt van in de markt gebruikelijke reserveringstechnieken voor schadereserves. Voor de twee meest recente schadejaren wordt een expected loss methode toegepast, voor de zeven volgende oudere schadejaren een Bornhuetter Ferguson methode, en voor de overige schadejaren een DFM methode. De verwachte uitkeringen per product, tekenjaar, ontwikkeljaar worden verondersteld hetzelfde ontwikkelpatroon te volgen als de VPU. Kasstromen worden contant gemaakt tegen de actuele risicovrije rentetermijnstructuur.

Kostenvoorziening

De kostenvoorziening bestaat uit een voorziening voor beheerskosten, kosten van vermogensbeheer en kosten van schadebeheer. Verwervingskosten worden gefinancierd uit de premievoorziening. In de kostenvoorziening wordt onderscheid gemaakt tussen vaste en variabele kosten. De verwachte toekomstige kosten zijn gebaseerd op de werkelijke kosten, rekening houdend met inflatie, en worden met behulp van een realistisch uitlooppatroon naar de toekomst geprojecteerd. Voor de kosten van schadebeheer en vermogensbeheer gebeurt dit aan de hand van de uitloop van de schadevoorziening. De verwachte kosten worden contant gemaakt tegen de risicovrije rentetermijnstructuur.

Premievoorziening

De premievoorziening bestaat uit de contante waarde van verwachte winsten/verliezen uit de toekomstige premies binnen de contractgrens. De berekening bevat een kasstroomprojectie van de verwachte toekomstige premies, uitkeringen en kosten, contant gemaakt tegen de risicovrije rentetermijnstructuur. In de verwachte kasstromen wordt gebruik gemaakt van actuele inschattingen van de schadelast en toekomstige kosten. De schadelast, uitgedrukt als percentage van de verzekerde loonsom, wordt gelijk verondersteld aan de inschatting voor het meest recente schadejaar uit de berekening van de IBNR. De verwachte kosten worden gebaseerd op de meest recente jaarbegroting.

AOW Voorziening

De maximale eindleeftijd is verruimd van 67 naar 70 jaar in de polisvoorwaarden. Voor de bestaande uitkeringen van de WIA-werknemers, WIA-excedent en WIA-excedent top verzekeringen is deze verruiming ook van toepassing. Met deze verruiming sluiten we op dit moment aan bij de verwachte maximale AOW-leeftijd. Deze verruiming van de dekking is gefinancierd vanuit de discretionaire AOW-voorziening die in het verleden gevormd is. Dat betekent dat deze voorziening is overgeheveld naar de reguliere VPU en IBNR en daarmee komt te vervallen.

Risicomarge

NV schade berekent de risicomarge op basis van de voorgeschreven "Cost of Capital" methode, uitgaande van een Cost of Capital van 6%. Ter vaststelling van de risicomarge wordt gebruik gemaakt van een versimpelde methode, het hiërarchische niveau 1. Dat houdt in dat de projectie van alle toekomstige SCR's gedaan wordt door per risicomodule de ontwikkeling van de "deel"-SCR gelijk te stellen aan uitloop van een onderliggende risicodrijver, zoals opgenomen in D2.7.

De risicomarge op de balans wordt bepaald op basis van de bruto SCR voor de risico's die betrekking hebben op de tekenjaren 2020 en eerder. Het effect van herverzekering op de risicomarge wordt meegenomen in een vordering op de herverzekeraars. Voor tekenjaren vanaf 2021 wordt gebruikt gemaakt van de netto SCR gegeven de kenmerken van het herverzekeringscontract voor deze tekenjaren.

D.2.3 Grondslagen

Voor de bepaling van de technische voorzieningen wordt gebruik gemaakt van best estimate assumpties die waar mogelijk gekalibreerd zijn op eigen portefeuilledata. Een overzicht van de gehanteerde kansgrondslagen is opgenomen in onderstaande tabel.

Onderdeel	WIA	WAO
Overgangskansen	Verbondsmodel 2019 incl. kalibratie op eigen portefeuilledata	Geen
Verdeling Vast / Flex	75% / 25%	n.v.t.
Sterftekansen	AG2022 incl. kalibratie op eigen portefeuilledata	AG2022 incl. kalibratie op eigen portefeuilledata
Arbeidsongeschiktheidspercentage (AO%)	Lopende uitkeringen: actueel ao% Latente uitkeringen: 55,2%	Lopende uitkeringen: actueel ao% Latente uitkeringen: 55,2%
Benutting RVC (BRVC)	Lopende uitkeringen: actuele BRVC Latente uitkeringen: kansgewogen gemiddelde van 49%	n.v.t.
Kans op uitkering latent onbekende schades	Hiaat: Staffel aflopend van 100% tot 0% afhankelijk van verstreken aantal jaren sinds beoogde ingangsdatum van de uitkering Overige producten: 0%	Voor lopende uitkeringen of stopgezette uitkeringen waarbij de uitkering gelijk aan 0 is, wordt een kans van 50% verondersteld dat deze weer tot uitkering zal leiden.

D.2.4 Economische assumpties

NV schade maakt voor discontering van toekomstige kasstromen gebruik van de **onder Solvency II voorgeschreven EIOPA risicovrije rentetermijnstructuur zonder volatiliteitsaanpassing (VA) en matchingopslag (MA)**. NV schade maakt geen gebruik van de overgangsmaatregelen ten aanzien van de risicovrije rentecurve.

In de berekeningen wordt rekening gehouden met een halfjaarlijkse indexatie van de uitkeringen. NV schade indexeert de grondslag van de uitkering met de WIA-index. De maximale onvoorwaardelijke indexatie is 3%. Boven deze 3% is sprake van een voorwaardelijke verplichting, afhankelijk van de kapitaalpositie. Indien de WIA-indexatie lager is dan 2% en de CAO-loonindexatie is hoger dan de WIA-indexatie, dan wordt de CAO-loonindexatie gevolgd (onvoorwaardelijk tot 2%). In de berekeningen van de voorzieningen wordt voor toekomstige indexatie gebruik gemaakt van de HICPxT curve, convergerend naar 2% vanaf 20 jaar, met een opslag van 0,6%-punt.

De toekomstige kosten worden geïndexeerd aan de hand van de Harmonised Index of Consumer Prices Ex Tobacco, convergerend naar 2% vanaf 20 jaar.

D.2.5 Contractgrenzen

In lijn met artikel 17 van de Gedelegeerde Verordening, neemt NV schade voorzieningen op voor zover die binnen de contractgrens vallen.

- De marktwaarde van de inkomende en uitgaande kasstromen die betrekking hebben op achterliggende verzekerde periodes, wordt op de balans opgenomen als onderdeel van de VPU, IBNR, of kostenvoorziening.
- De marktwaarde van de inkomende en uitgaande kasstromen binnen de contractgrens die betrekking hebben op toekomstige verzekerde periodes, wordt op de balans opgenomen als premievoorziening.

NV schade stelt premies op jaarbasis vast. De premie is dan geldig voor de periode 1 januari tot en met 31 december van het desbetreffende verzekeringsjaar. Zodra de premies vaststaan en worden gecommuniceerd aan verzekeringnemers is sprake van een “bestaande verplichting”, omdat de verzekeraar vanaf dat moment in principe geen “unilateraal recht heeft om de uit hoofde van de overeenkomst te betalen premies of uitkeringen zodanig te wijzigen dat de premies de risico's volledig weerspiegelen”, zie ook artikel 18 lid 3 van de Gedelegeerde Verordening. Aan het eind van een boekjaar heeft NV schade daarmee een contractgrens die één jaar in de toekomst ligt.

De WAO-hiaatverzekering, één van de homogene risicogroepen, kent sinds tekenjaar 2004 geen actieve verzekerden meer. De WIA-basisverzekering kent sinds tekenjaar 2023 geen actieve verzekeringen meer. Op deze twee verzekeringen zijn derhalve geen contractgrenzen van toepassing.

D.2.6 Herverzekeringspercentage

Het herverzekeringspercentage behorende bij zowel construct IV voor de tekenjaren 2021 tot en met 2023 als construct V voor de tekenjaren 2024 tot en met 2028 is 50% en is niet afhankelijk van het historisch resultaat.

D.2.7 Vereenvoudigingen

Richtsnoer 62 uit de richtsnoeren voor de waardering van de technische voorzieningen noemt vier niveaus van methodes die verzekeraars kunnen hanteren bij het berekenen van de risicomarge. Methode één houdt in dat NV schade de projectie van alle toekomstige SCR's berekent door per risicomodule de ontwikkeling van de "deel"-SCR gelijk te stellen aan uitloop van de onderliggende risk drivers en deze te aggregeren met inachtneming van de bijbehorende correlatiematrices uit de Gedelegeerde Verordening. NV schade past deze methode toe omdat deze in de optiek van NV schade op een gepaste wijze de aard, omvang en complexiteit van de risico's weerspiegelt.

Bij de projectie van de SCR wordt rekening gehouden met vier risicodrijvers, waarbij het SCR-onderdeel naar de toekomst wordt geprojecteerd met hetzelfde afwikkelpatroon als de bijbehorende risicodrijvers.

Schadevoorziening Driver	Premie Driver	Kosten Driver	Catastrofe Driver
SCR Zorg Morbiditeit	SCR Zorg Invaliditeit	SCR Zorg Kosten	SCR Zorg Catastrofe
SCR Zorg Herziening			
SCR Zorg Langleven			
SCR Operationeel			
SCR Tegenpartij			

- In de berekening van de risicomarge wordt de SCR voor invaliditeits- en morbiditeitsrisico gesplitst in twee delen. Reden hiervoor is dat het invaliditeitsrisico een kortere uitloop kent dan het morbiditeitsrisico.
- Voor de projectie van het catastroferisico wordt slechts één jaar vooruit geprojecteerd, omdat deze in beginsel voortkomt uit de eenjarige risicopremie;
- Voor de projectie van het kostenrisico wordt de uitloop van de toekomstige uitvoeringskosten gehanteerd, conform de aannames uit de BE kostenvoorziening. De projectie loopt totdat alle schades zijn afgewikkeld;
- Voor de projectie van het zorg invaliditeitsrisico wordt de uitloop van de premie tot aan de contractgrens plus twee jaar wachttijd gebruikt.

Voor de projectie van de overige verzekeringstechnische risico's en het tegenpartijrisico wordt de uitloop van de BE schadevoorziening gehanteerd. Deze loopt totdat alle schades zijn afgewikkeld.

D.2.8 Onzekerheid

De waardering van de technische voorzieningen is omgeven met een zekere mate van onzekerheid. Dit komt omdat de kasstromen die gebruikt worden in de waardering van de technische voorzieningen afhankelijk zijn van verschillende aannames. De onzekerheden in de kasstromen die onderliggend zijn aan de schadevoorziening hebben verschillende oorzaken, waaronder:

- Onzekerheden in de kansen op verder invalideren, revalideren en overlijden. NV schade heeft in 2023 op basis van een grondslagenonderzoek een kalibratie uitgevoerd van de overgangskansen. Gegeven beperkingen in de hoeveelheid beschikbare data zit in de gekalibreerde kansen een bepaalde mate van onzekerheid;

- Onzekerheden in de kansen op meer of minder eigen inkomsten of uitkering van het UWV voor de WIA verzekerden. Er is nog een te beperkte historie voor de WIA beschikbaar om goede voorspellingen te doen over de benutting van de restverdiencapaciteit op de lange termijn. Wel is een analyse verricht op de ontwikkeling van de hoogte van de uitkeringen per persoon. Hierin constateert NV schade dat de uitkeringshoogte na een periode van 7 jaar stabiliseert, waardoor NV schade geen reden heeft aan te nemen dat er een structurele toename van de uitkeringshoogte over de tijd te verwachten is. Vanwege de conjunctuurgevoeligheid van deze aannames zal er periodieke monitoring plaatsvinden. Daarnaast indexeert het UWV de restverdiencapaciteit niet (tijdig) conform verwachting, waardoor de Hiaat uitkering van NV schade lager uitvalt. Het is onzeker op welke termijn dit hersteld wordt;
- Hiaten in datakwaliteit. Dit kan zich voordoen wanneer er fouten zijn gemaakt door de eigen administratieve afdeling, er incorrecte aanleveringen vanuit UWV plaatsvinden in het kader van SUAG, of wanneer er incorrecte of niet-actuele aanleveringen van gegevens plaatsvinden vanuit verzekerden;
- Onzekerheden over nieuwe instroom vanuit de wachttijd naar de WIA. Net als in 2022 heeft het UWV te maken met (keurings)achterstanden als gevolg van de Covid-19 situatie en artsen tekorten. Hierdoor is er sprake van een hoog aantal voorschotten. De voorschotten stromen in als volledig arbeidsongeschikten. Door de werkachterstanden bij het UWV stijgt de instroom in het aantal volledig arbeidsongeschikten, en stijgt de doorstroom vanuit volledig arbeidsongeschiktheid naar andere AO-statussen en herstel. Deze verhoogde doorstroom is waar te nemen in de meest recente boekjaren. NV schade houdt rekening met de voorschotten door de kalibratie van de doorstroomkansen vanuit volledig arbeidsongeschiktheid te baseren op de meest recente boekjaren.

D.2.9 Datakwaliteit

Op basis van de datacontroles is vastgesteld dat de data voor het bepalen van de voorzieningen en SCR geen onverklaarbare verschillen of afwijkingen vertonen. Per 1 januari 2023 heeft NV schade haar verzekeringsuitvoer ondergebracht bij haar nieuwe verzekeringsuitvoerder CoMetec. Hierdoor wordt per Q1 2023 de aanlevering van de gegevens, gerelateerd aan de lopende WIA arbeidsongeschiktheidsgevallen, in de verzekeringsadministratie gewijzigd van de Bancs111S rapportage (verzorgd door MN) naar de Voorzieningenrapportage (verzorgd door CoMetec). Om deze overstap te maken hebben NV schade en CoMetec een data migratie testtraject doorlopen, waarbij de rapportages van de oude en nieuwe uitvoerder zijn vergeleken en de rapportage is verfijnd. Deze overstap is uitvoerig geëvalueerd tijdens het traject, waarvan de bevindingen zijn vastgelegd in een testverslag.⁸ De geautomatiseerde datacontroles zijn aangepast op de nieuwe rapportage en worden maandelijks uitgevoerd door NV schade, zodat er meer zekerheid is over de data waarmee de voorzieningen worden bepaald.

⁸ Verslaglegging testtraject Voorzieningenrapportage

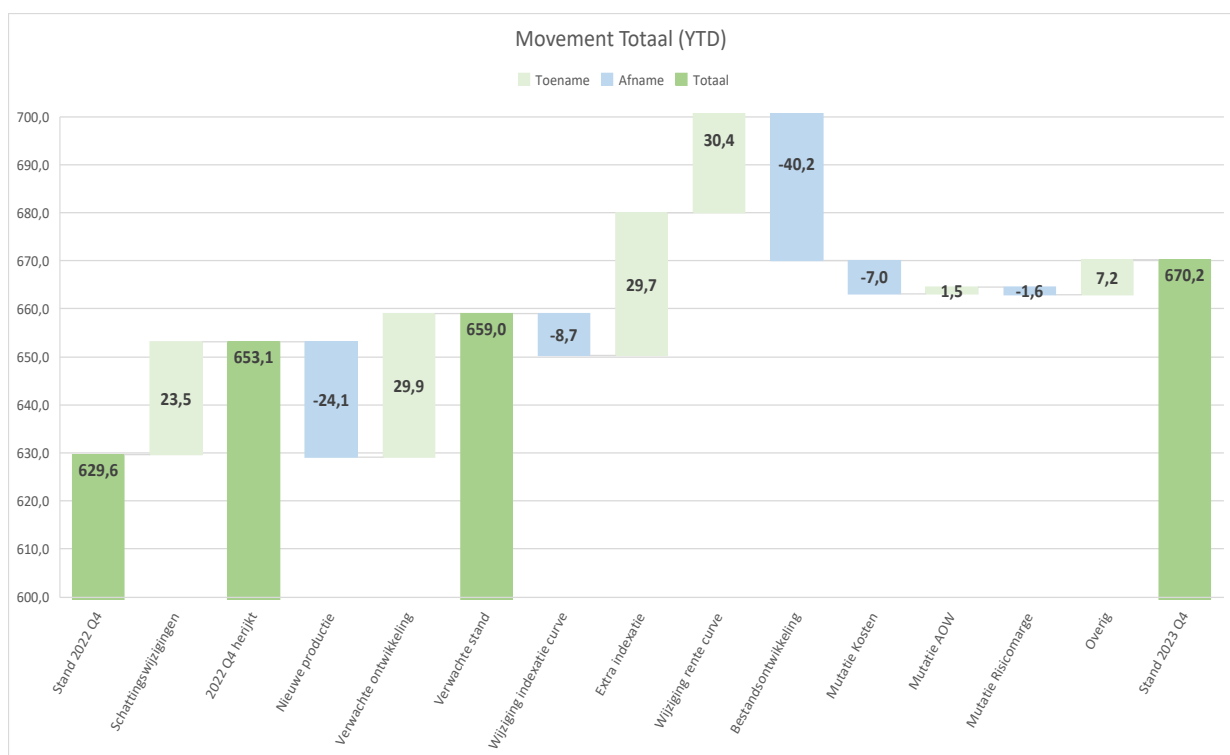
Er zijn dashboards waarmee de belangrijkste verzekeringstechnische en operationele risico's worden gemonitord. Onderdeel van deze monitoring is het in kaart brengen van de juistheid en volledigheid van de schadeadministratie. Dit gebeurt door middel van een vergelijking van de schadeadministratie met SUAG. De verschillen tussen SUAG en de schade administratie worden van een kenmerk voorzien en door de business verwerkt. In 2022 was de werkvoorraad op een beheersbaar niveau.

Er zijn GLO's tussen NV schade en CoMetec die de procedures beschrijven ten aanzien van onvolkomenheden, aanleveringsvereisten, data uitwisselingsomgeving, tijdslijnen, kwaliteitseisen en bijbehorende uitgevoerde controles inclusief een overzicht van de te versturen bestanden.

Verder voldoet de data volgens de self-assessment over gegevenskwaliteit in voldoende mate aan artikel 19 en 265 van de Gedelegeerde Verordening. Op basis hiervan kan worden geconcludeerd dat de data voldoende van kwaliteit is en geschikt is voor de berekening van de voorzieningen en SCR.

D.2.10 Materiële verschillen ten opzichte van de vorige rapportageperiode

De herijking van gehanteerde grondslagen en modellen heeft materiële impact op de hoogte van de technische voorzieningen. De ontwikkeling van de bruto voorziening over 2023 is samengevat in onderstaande watervalgrafiek.

De belangrijkste punten met betrekking tot mutatie van de technische voorzieningen over 2023 zijn:

- In 2023 heeft een herijking plaatsgevonden van actuariële modellen en uitgangspunten. Het effect hiervan is met terugwerkende kracht berekend op de stand per ultimo 2022. De herijking leidt tot een toename van de bruto voorziening van 23,5 miljoen (netto 21,1 miljoen).
 - De stijging betreft:

- een toename van de bruto voorziening van 2,1 miljoen door het data effect van de transitie naar de nieuwe uitvoeringsorganisatie CoMetec;
 - een afname van 1,0 miljoen door een correctie van de toegepaste werkgeverslasten voor het Excedent en Excedent Top product;
 - Een toename van 5,1 miljoen ten gevolge van de herijking van de grondslagen VPU en IBNR;
 - Een toename van 17,3 miljoen overige assumpties. Dit betreft met name de herijking van de kostengrondslagen (toename van 15,1 miljoen) als gevolg van een stijging van de uitvoeringskosten;
- De verwachte winst uit verlengingen en nieuw gesloten contracten voor schadejaar 2024 bedraagt 24,1 miljoen;
 - De verwachte ontwikkeling van de voorzieningen bedraagt 29,9 miljoen;
 - Door afname van de verwachte indexatie neemt de voorziening af met 8,7 miljoen;
 - Door de toekenning van extra indexatie bovenop de onvoorwaardelijke 3% neemt de voorziening toe met 29,7 miljoen;
 - Door de daling van de rentecurve neemt de voorziening toe met 30,4 miljoen;
 - De bestandsontwikkeling is -40,2 miljoen. Dit is voornamelijk een gevolg van de hoge minimumloon indexatie over 2023 en hoe dit door het UWV wordt toegepast bij het vaststellen van de uitkering. De UWV-uitkeringen zijn meer gestegen dan werd verwacht, waardoor de NV schade uitkeringen en daarmee de VPU zijn afgenomen. Dit is het geval voor alle oude schadejaren, maar voornamelijk zichtbaar voor 2019. Dit komt omdat personen met dit schadejaar in 2023 de LGU-omslagdatum bereiken en overgaan op de hogere LAU-uitkering;
 - De kostenvoorziening daalt met 7,0 miljoen, wat volgt uit de bestandsontwikkeling van de VPU en IBNR. Dit zorgt namelijk voor een afname van de aantallen die worden gebruikt in de projectie van de toekomstige kosten;
 - De discretionaire AOW voorziening exclusief risicomarge stijgt met 1,5 miljoen. Dit komt met name door de verhoogde kostengrondslagen. Vervolgens wordt de volledige discretionaire AOW voorziening overgeheveld naar de reguliere voorziening naar aanleiding van de gewijzigde polisvoorwaarden. Dit heeft per saldo geen effect op de bruto voorziening;
 - De risicomarge daalt met 1,6 miljoen euro exclusief het rente effect. Dit wordt veroorzaakt door de afname van de onderliggende voorzieningen;
 - Het overige effect is een stijging van 7,2 miljoen. Dit betreft met name de stijging van de premievoorziening voor komend tekenjaar ten gevolge van de kostengrondslagen.

D.2.11 Aannames ten aanzien van gedrag van verzekeringnemers

De activiteiten van NV schade beperken zich tot de bedrijfstak Metaal en Techniek. Voor de WIA-werknemersverzekering is het salaris tot de premiegrens van het sociaal verzekeringsloon van ongeveer 395.000 werknemers verzekerd bij NV schade (uit hoofde van de cao-AvIM). NV schade verwacht dat het marktaandeel binnen de bedrijfstak en het aantal werknemers in de bedrijfstak in de komende jaren redelijk stabiel zal blijven.

NV schade voert in aanvulling op de cao-AvIM ook een vrijwillig product, te weten de WIA-excedent verzekering. De WIA-basisverzekering kent sinds tekenjaar 2023 geen actieve verzekeringen meer.

Met ongeveer 7.900 (per 01-01-2024) verzekerden voor de WIA-excedentverzekering maakt dit product een beperkt deel uit van de totale portefeuille van NV schade. NV schade verwacht dat het aantal verzekerden in het komende jaar zal toenemen. Er staat in 2024 een marketingcampagne rondom dit product gepland in samenwerking met de tussenpersonen.

D.3 Overige verplichtingen

D.3.1 Schulden voor personeelsuitkeringen

De pensioenregeling van de werknemers is ondergebracht bij Pensioenfonds Metaal en Technische Bedrijfstakken (PMT). Hierbij is sprake van een “Collective Defined Contribution” (CDC) regeling. NV schade heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van een tekort bij het pensioenfonds dan wel recht op een premiekorting in het geval van een overschot.

D.4 Alternatieve waarderingsmethoden

Er zijn geen alternatieve waarderingsmethoden van toepassing op de technische voorzieningen van NV schade.

D.5 Overige informatie

D.5.1 Latente belastingen

NV schade is niet vennootschapsbelastingplichtig. De regeling van de subjectieve vrijstellingen, zoals opgenomen onder artikel 5 van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969, is voor NV schade van toepassing, conform het besluit d.d. 9 januari 1995 van de inspecteur van de belastingdienst/grote ondernemingen te Amsterdam.

E. Kapitaalbeheer

E.1 Eigen vermogen

Doelstelling

Het kapitaalbeleid van NV schade is erop gericht financiële tegenvallers op te vangen zonder dat de continuïteit van de onderneming in gevaar komt. Hiertoe wenst NV schade een extra vermogen (weerstandsvermogen) aan te houden naast de technische voorzieningen die gebaseerd zijn op best estimate grondslagen en een risicomarge.

Processen

Ten minste jaarlijks, tijdens de ORSA, beoordeelt NV schade de passendheid van de vereiste buffer op basis van de standaardformule. Dit doet zij door de vereiste buffer te toetsen aan de resultaten van haar eigen inschatting van haar risico's (expertschattingen). Haar eigen inschatting omvat ook eventuele risico's die niet tot uiting komen in de standaardformule (zoals het ww-risico). Indien NV schade van mening is dat de buffer, op totaalniveau berekend onder de standaardformule niet volstaat zal zij haar interne buffereis verhogen.

Monitoring

Ieder kwartaal gaat NV schade na of de aanwezige solvabiliteit in orde is in verhouding tot de SCR en de streefnorm. De SCR wordt ieder kwartaal berekend en eventueel tussentijds indien omstandigheden zich voordoen die daartoe aanleiding geven. Daarnaast wordt afhankelijk van de financieel-economische situatie en de verwachtingen daaromtrent beoordeeld of aanvullend één of meerdere stressscenario's en gevoeligheidstesten moeten worden doorgerekend om mogelijke risicogevoeligheden te onderkennen. Naarmate de solvabiliteit verslechtert en voor NV schade kritische grenzen nadert wordt de frequentie hiervan opgevoerd.

Ook worden de uitkomsten en inzichten van de ORSA betrokken in de monitoring van de solvabiliteit. Verder vindt elke maand overleg plaats met Vermogensbeheer en het Actuarieel van NV schade over ontwikkelingen op financieel-economisch terrein, de status van de beleggingen enerzijds en de schadeontwikkeling anderzijds. Mochten zich bijzonderheden voordoen die een negatieve invloed hebben op de portefeuille dan worden de effecten daarvan direct doorgerekend.

Tijdshorizon

Sociale partners in de Metaal en Techniek zijn een cao voor 'Aanvullend Invaliditeitspensioen Metaal en Techniek' (cao AvIM) overeengekomen. In deze cao wijzen partijen NV schade aan als arbeidsongeschiktheidsverzekeraar in de bedrijfstak Metaal en Techniek. NV schade dient in deze hoedanigheid aan werknemers die arbeidsongeschikt raken, een aanvullend invaliditeitspensioen te verstrekken conform de bepalingen in het Financierings- en Uitkeringsreglement van de cao AvIM.

E.1.1 Kapitaalbeleid

De structuur, het bedrag en de kwaliteit van het eigen vermogen

Het vermogen van NV schade kent de volgende samenstelling:

1. Aandelenkapitaal;
2. Algemene reserve;
3. Herwaarderingsreserve.

De som van deze vermogensbestanddelen vormt het weerstandsvermogen van NV schade.

4. Statutaire reserve

De som van het weerstandsvermogen en de statutaire reserve vormt het eigen vermogen van NV schade.

Ad 1) NV schade kent één aandeelhouder, namelijk het Pensioenfonds Metaal en Technische Bedrijfstakingen (PMT). Deze heeft alle certificaten van aandelen uitgegeven aan de Stichting Administratiekantoor Schadeverzekering Metaal en Technische Bedrijfstakingen. Het aandelenkapitaal is volledig volgestort. Er is sprake van een voorwaardelijk dividendbeleid, dat nader in de statuten van NV schade is vastgelegd. Het uitkeren van dividend is afhankelijk van de winst in enig jaar die resteert na toevoeging van het deel van de winst aan de algemene reserve dat nodig is voor het op peil houden van het weerstandsvermogen. Verder is het dividend gemaximeerd op 13% van het aandelenkapitaal, hetgeen leidt tot een maximaal bedrag aan dividend van 737 duizend euro. Een dividenduitkering als hier bedoeld is niet verwerkt in de cijfers in dit document.

Ad 2) De algemene reserve wordt opgebouwd via de bestemming van de winst. Hierbij wordt het niveau van de algemene reserve bepaald als verschil tussen het weerstandsvermogen en het totaal van aandelenkapitaal en de herwaarderingsreserve.

Ad 3) De herwaarderingsreserve bestaat uit positieve ongerealiseerde resultaten op beleggingen zonder frequente marktnotering. Ultimo 2023 is de herwaarderingsreserve nihil omdat NV schade alleen in liquide producten belegt.

Ad 4) De statutaire reserve wordt aangewend ten behoeve van premieverlaging (hierna premiekorting) en/of ten behoeve van werkgevers, werknemers en voormalig werknemers naar goeddunken van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Verdeling van het eigen vermogen in tiers

Onder Solvency II dienen verzekeraars hun eigen vermogensbestanddelen onder te verdelen in drie 'tiers'. Per 31 december 2022 bestaat het volledige eigen vermogen van NV schade uit tier 1 kernvermogen, de hoogste kwaliteit die in de Solvency II richtlijn onderscheiden wordt. NV schade is niet voornemens in de toekomst tier 2 en tier 3 kapitaal aan te trekken.

Streefnorm

NV schade heeft de gewenste solvabiliteit (of streef solvabiliteit) vastgesteld op een SCR-ratio van 220%. NV schade acht een kans van maximaal eens in de 20 jaar acceptabel dat de interne norm wordt onderschreden. Dit is de risicohouding en op basis hiervan wordt het streefniveau van de solvabiliteit bepaald, maatstaf voor de risicobereidheid op totaalniveau.

NV schade streeft naar een solvabiliteitsratio van minimaal dit streefniveau en creëert hiermee een veilige marge boven op de interne norm.

Statutaire reservegrens

In aanvulling op de streefnorm definieert NV schade een statutaire reservegrens. De statutaire reservegrens komt voor 2023 overeen met een SCR-ratio van 250%.

De statutaire reservegrens is zodanig vastgesteld dat bij een solvabiliteit op dit niveau, de SCR-ratio van NV schade bij manifestatie van zware marktrisico's op het niveau van de streefnorm blijft, of in ieder geval daar niet veel onder zakt. Ten behoeve van de onderbouwing van de statutaire reservegrens zijn de zware marktrisico's gekwantificeerd als het gemiddelde verlies aan eigen vermogen in een aantal deterministische scenario's. Door het hanteren van de statutaire reservegrens borgt NV schade dat zij een langetermijnvisie kan houden bij het voeren van het kapitaalbeleid, en dat de invulling van dit beleid niet wordt gedictieerd door beperkte fluctuaties in de financiële positie.

Vergelijkbaar met de streefnorm wordt in dit kapitaalbeleid de methodiek voor het bepalen van de hoogte van de statutaire reservegrens vastgelegd. De onderliggende scenario's alsmede de uiteindelijke hoogte van de statutaire reservegrens zullen jaarlijks ter akkoord aan de directie van NV schade worden voorgelegd.

Er wordt een statutaire reserve gevormd indien het eigen vermogen in de jaarrekening van NV schade de statutaire reservegrens overschrijdt.

E.2 Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR) en minimumkapitaalvereiste (MCR)

E.2.1 Solvabiliteit en resultaat

NV schade hanteert als ondergrens voor de aan te houden solvabiliteit de "Solvency Capital Requirement" (SCR). De "Minimum Solvency Capital Requirement" (MCR) vormt daarnaast een absolute ondergrens voor het eigen vermogen⁹.

SCR

Bij de bepaling van de SCR is voor berekening van de verschillende risico's gebruikt gemaakt van het raamwerk volgens de standaardformule zoals voorgeschreven in de Gedelegeerde Verordening¹⁰.

Ultimo 2023 komt de SCR uit op 134,5 miljoen (ultimo 2022: 131,1 miljoen).

MCR

Naast de SCR hanteert NV schade een "Minimum Solvency Capital requirement" (MCR), die een absolute ondergrens vormt voor het eigen vermogen. Deze is vastgesteld conform de

⁹ De streefnorm van NV schade ligt overigens veel hoger (220% SCR ratio).

¹⁰ Gedelegeerde Verordening (EU) 2015/35 van de Commissie van 10 oktober 2014 tot aanvulling van Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf (Solvabiliteit II).

uitgangspunten van de ‘Gedelegeerde Verordening’. Voor NV schade bedraagt de MCR 25% van de SCR, waarmee deze ultimo 2023 uitkomt op 33,6 miljoen (ultimo 2021: 32,8 miljoen).

Ontwikkeling SCR en MCR

De SCR is per ultimo 2023 gelijk aan 134,5 miljoen euro. De navolgende tabel bevat een uitsplitsing van de totale SCR in onderliggende componenten plus een vergelijking met de gerapporteerde cijfers per 2022 Q4. De SCR ratio per ultimo 2023 bedraagt 389%, per ultimo 2022 bedraagt deze 363%.

Movement SCR	2022Q4 Gerapporteerd	2023Q4 Gerapporteerd	Vershil
SCR ratio	364%	389%	25%
Eigen vermogen	476.494	522.687	46.193
SCR	131.125	134.496	3.370
SCR Operationeel Risico	4.180	3.994	-186
BSCR	126.946	130.501	3.556
SCR Markt	71.930	68.519	-3.411
SCR Tegenpartij	7.468	8.800	1.332
SCR Zorg	85.083	91.713	6.630
Diversificatie	-37.536	-38.530	-995
Subtotaal BSCR	126.946	130.501	3.556
SCR Zorg Catastrofe	1.409	2.557	1.148
SCR Zorg als Leven	84.720	91.040	6.320
Diversificatie	-1.046	-1.884	-839
Subtotaal Zorg	85.083	91.713	6.630
Zorg langlevens	5.462	3.924	-1.539
Zorg invaliditeit	67.882	72.310	4.428
Zorg kosten	18.784	22.173	3.389
Zorg herziening	20.485	20.356	-130
Diversificatie	-27.894	-27.723	171
Subtotaal Zorg als Leven	84.720	91.040	6.320

Over het jaar 2023 stijgt de totale SCR met € 3,4 miljoen. Dit komt met name door de toename van het zorgrisico. Het SCR zorg SLT risico is toegenomen met 6,3 miljoen. Dit komt voornamelijk door de daling van rente en daardoor gestegen voorzieningen en risico's. Deze stijging wordt deels teniet gedaan door de afname van het SCR marktrisico met 3,4 miljoen, veroorzaakt door de afname van het spreadrisico en het aandelenrisico. De afname van het spreadrisico volgt enerzijds uit de verschuiving van de liquide middelen in bank loan fondsen van spreadrisico naar tegenpartij type 1 risico, anderzijds wordt het veroorzaakt door de verbetering van de rating verdeling binnen de portefeuille. De afname van het aandelenrisico komt voornamelijk door de verkoop van een deel van de aandelenportefeuille.

Het eigen vermogen van NV schade is relatief harder gestegen dan de SCR, wat resulteert in een hogere SCR ratio.

E.2.2 Versimpelingen

NV schade hanteert geen versimpelingen in de berekening van de SCR.

E.3 Gebruik van de ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd bij berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste

Niet van toepassing.

E.4 Verschillen tussen de standaardformule en ieder gebruikt intern model

NV schade berekent haar solvabiliteit aan de hand van de standaardmodule. NV schade hanteert geen intern model.

E.5 Niet-naleving van MCR en niet-naleving van SCR

Omdat de solvabiliteit van NV schade zich ruimschoots boven het minimumkapitaalvereiste bevindt en daarmee compliant is met de SCR-vereisten gedurende de rapportageperiode en op rapportagedatum, is verdere informatieverstrekking niet aan de orde.

E.6 Overige informatie

E.6.1 Maatschappelijk kapitaal

Conform artikel 3 lid 1 van de statuten bedraagt het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap 5.672.500 euro. Het is verdeeld in 50.000 aandelen, elk groot nominaal 113,45 euro.

E.6.2 Regels voor resultaatbestemming

In de statuten van NV schade is via artikel 24 de resultaatbestemming vastgelegd. In het kapitaalbeleid van NV schade zijn de grenzen vastgelegd die gelden ten aanzien van aan te houden eigen vermogen en eventuele dividenduitkering en andere uitkeringen. Daarbij is rekening gehouden met de statutaire bepalingen. Samengevat betekent dit dat het resultaat in de volgende volgorde wordt bestemd:

- 1) Toevoeging aan de algemene reserve totdat het weerstandsvermogen het gestelde minimale niveau heeft conform het kapitaalbeleid;
- 2) Dividenduitkering aan de aandeelhouder;
- 3) Toevoeging aan de statutaire reserve (beschikbaar voor toekomstige uitkeringen aan verzekerden binnen de Metaal en Techniek).

E.6.3 Bestemming van het resultaat

De streefnorm ultimo 2023 is 295,9 miljoen euro. Het aanwezige weerstandsvermogen is 522,7 miljoen euro (2022: 476,5 miljoen euro). Dat is 46,2 miljoen euro hoger dan ultimo 2022.

Het aanwezige weerstandsvermogen op Solvency II grondslagen ligt boven de door NV schade gestelde norm voor dividenduitkering. De AvA ziet echter af van de dividenduitkering over 2023.

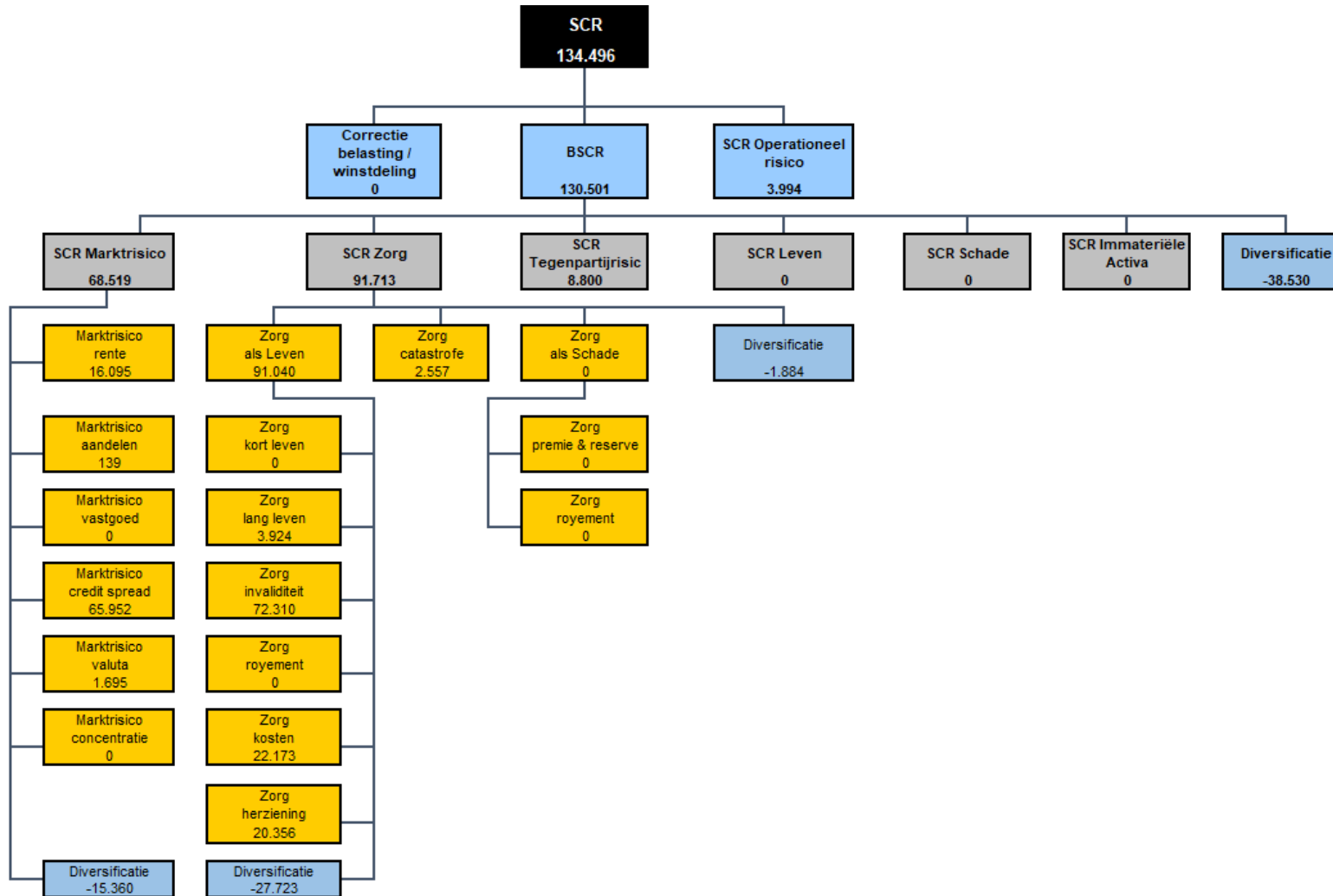
Op basis van de grondslagen van RJ605 ligt het weerstandsvermogen boven de gestelde norm. Op grond van RJ605, de statuten, het kapitaalbeleid en de verstrekte adviezen wordt de volgende bestemming van het resultaat voorgesteld.

Van het positieve resultaat over 2023 ad 46,2 miljoen euro wordt:

- 0,0 miljoen euro toegevoegd aan de algemene reserve;
- 46,2 miljoen euro toegevoegd aan de statutaire reserve.

E.6.4 SCR gedetailleerd

De SCR is als volgt opgebouwd in submodules per risico, die zijn toegelicht in onderdeel C. Daarnaast is in bijlage IV een kruistabel weergegeven. Deze geeft een uitsplitsing van de input per balanspost die gediend heeft voor de berekening van de SCR voor de submodules marktrisico en tegenpartijrisico:

Naam processtap	Remuneratie commissie	RvC	Remuneratiecom. en Kandidaat	Directie en Kandidaat	Screening bureau	Risk Manager	Compliance officer	AvA	DNB	Proceseigenaar
Bespreken arbeidsovereenkomst		I	R							A
Aanpassen arbeidsovereenkomst		R								A
Screenen kandidaat					R		I			A
Opstellen advies n.a.v. resultaten screening		I					R			A
Vorbereiden voordracht RvC	R	I						I	I	A
Besluitvorming m.b.t. voorgedragen kandidaat directielid		R								A
Vorbereiden voordracht AvA		R								A
Voordracht nieuw directielid		I						R	I	A
Vorbereiden voordracht DNB		R								A
Voordracht nieuw directielid		I							R	A

Naam processtap	Remuneratie commissie	RvC	Remuneratiecom. en Kandidaat	Directie en Kandidaat	Screening bureau	Risk Manager	Compliance officer	AvA	DNB	Proceseigenaar
Benoeming nieuw directielid		I						R		A
Afleggen Eed/belofte		R								A
Beargumentering beëindiging procedure	R	I				I	I	I	I	A

